

॥ श्री ॥

विद्याभवन प्राच्यविद्या ग्रन्थमाला

१२०

मूल्य रु० २०००

महामाहेश्वरश्रीमदभिनवगुप्तपादाचार्यविरचितः

श्रीतन्त्रालोकः

(प्रथमो भागः)

(१-३ आह्निकम्)

श्रीमदाचार्यजयशक्तया 'विवेक' व्याख्यानेन
'ज्ञानवती'-हिन्दीभाष्येण च विभूषितः

व्याख्याकारः सम्पादकश्च

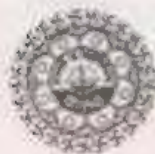
प्रो० राधेश्याम चतुर्वेदी

साहित्याचार्य, व्याकरणशास्त्राचार्य

एम० ए० (संस्कृत), पी-एच०डी०, लब्धस्वर्णपदक

संस्कृत विभाग, कला संकाय,

काशी हिन्दू विश्वविद्यालय, वाराणसी

चौखम्बा विद्याभवन

वाराणसी

विषयानुक्रमणिका

प्रथममाहिकम्

कारिका-संख्या

१. (आदिवाक्यप्रारम्भः) वक्ष्यमाणशास्त्रगर्भीकारपूर्वकं	१
परत्रिकपरामर्शरूपमङ्गलम्	२-४
२. परापरत्रिकपरामर्शरूपमङ्गलम्	५
३. अपरत्रिकपरामर्शरूपमङ्गलम्	६
४. गणेशवटुकयोरभिमुखीकरणम्	७
५. कुलप्रक्रियावतारकतुर्यनाथस्तुतिः	८
६. त्रैयम्बकमठिकाश्रयणेन तन्त्रप्रक्रियाया आयातिक्रमप्रस्तावः	९
७. श्रीकण्ठनाथभूतिराजगुर्वोः स्मरणम्	१०-११
८. गुरोः परमगुरोः परमेष्ठिगुरोश्च स्मरणम्	१२
९. पितुः श्रीचुखुलकस्य कीर्तनम्	१३
१०. कुलप्रक्रियागुरुत्कर्षकथनम्	१४-१६
११. त्रिकदर्शनप्रक्रियारूपग्रन्थकरणप्रतिज्ञा	१७
१२. तदर्थोपधायिनि शास्त्रजाते मालिनीविजयोत्तरतन्त्रप्राधान्यम्	१८
१३. मालिनीमतस्य त्रिकशास्त्रसारत्वम्	१९
१४. तदधिकारेण प्रतिज्ञानिर्वाहयुक्तत्वम्	२०-२१
१५. ग्रन्थनिर्माणे भगवत्प्रसादनिमित्तता तस्य ग्राह्यता च (आदिवाक्यसमाप्तिः)	२२
१६. अज्ञानज्ञानयोः संसृतिमोक्षहेतुत्वम्	२३
१७. तत्र मालिनीविजयोत्तरप्रामाण्यम्	२४
१८. अज्ञानस्य द्वैविध्ये पौरुषाज्ञानस्यैव विवक्षा	२५
१९. अपूर्णज्ञानपरकोऽज्ञानशब्दस्यार्थः	२६-३०
२०. तत्र शिवसूत्रप्रामाण्यम्	३१
२१. मोक्षस्य लक्षणम्	३२-३३
२२. दर्शनान्तरोक्तमोक्षस्वरूपम्	३४
२३. बन्धविगलनेऽपि तत्र मोक्षाभावः	३५
२४. पूर्णज्ञानमेव मुक्तिप्रदम्	३६
२५. ज्ञानाज्ञानयोर्द्वैविध्यम्	

२६.	द्विविधम् अज्ञानं पौंसं बौद्धञ्च	३७-४०
२७.	द्विविधं ज्ञानं पौंसं बौद्धञ्च	४१-४२
२८.	पौस्नाज्ञानस्य दीक्षया ध्वंसः	४३
२९.	बौद्धाज्ञानस्य बौद्धज्ञानेन ध्वंसे जीवन्मुक्तिः	४४
३०.	दीक्षापेक्षया बौद्धज्ञानप्राधान्यम्	४५
३१.	ज्ञानाज्ञानद्वित्वे स्वायम्भुवादिशास्त्राणां प्रामाण्यम्	४६
३२.	बौद्धज्ञाने पारमेश्वरशास्त्रस्य मूलकारणता	४७
३३.	बौद्धाज्ञाने पारमेश्वरशास्त्रस्य मूलकारणता	४८
३४.	तदनिवृत्तौ आत्मनो मोक्षाभावः	४९
३५.	अत्र निशाटनप्रामाण्यम्	५०-५१
३६.	ज्ञेयस्य ज्ञेयाभावस्य च परं तत्त्वं प्रकाशात्मकः शिवः	५२-५३
३७.	तस्य सिद्धौ प्रमाणानुपयोगः	५४
३८.	तदधीना प्रमाणसिद्धिः	५५
३९.	आदिसिद्धत्वात् तस्य स्वसिद्धौ प्रमाणनैरपेक्ष्यम्	५६
४०.	तत्र बौद्धस्यापि प्रमाणपरिकल्पनं व्यर्थम्	५७
४१.	अत्र कामिकागमप्रामाण्यम्	५८-५९
४२.	अस्य परानपेक्षत्वात् स्वसिद्धान्तप्रमेयनैरपेक्ष्यञ्च	६०-६१
४३.	विश्वाकृतित्वात् शिवस्य दीक्षोत्तरादिषु आगमेषु नानारूपत्वोक्तिः	६२-६५
४४.	कामिकप्रामाण्यात् विश्वमयत्वेऽपि विश्वोत्तीर्णत्वम्	६६
४५.	एकस्यैव धर्मस्य सवात्तोपेण वर्तनम्	६७
४६.	अस्य बहुशक्तित्वस्य स्वातन्त्र्यशक्तिमूलत्वम्	६८
४७.	शक्तिशक्तिमत्परिकल्पनेऽपि अद्वयवादनिर्युद्धिः	६९-७१
४८.	शक्त्यन्तराणां स्वातन्त्र्यशक्तिविस्फूर्जितत्वम्	७२
४९.	शिवस्य कल्पितानेकरूपाभासनम्	७३
५०.	शक्तिशक्तिमतोरूपायोपेयभावकथनमुखेन किरणागमप्रामाण्यपूर्वकं विषयोपसंहारः	७४-७७
५१.	विश्ववैचित्र्यस्य अवस्थावैचित्र्यस्य च शिवस्य शक्तिस्फाररूपत्वम्	७८-८१
५२.	षट्त्रिंशदात्मस्य तत्त्वग्रामस्य शिव एव परमार्थः, ग्रामशब्दार्थः, तत्र त्रिशिरोमतप्रामाण्यञ्च	८२-८३
५३.	अस्य साक्षात्कारोपायतया ग्रामधर्मवृत्तिकथनम्	८४-८६
५४.	गतिस्थानादिषु शिवस्य परमकारणत्वम्	८७-८८
५५.	ध्यानेन जपेन च भैरवपदप्राप्तिः	८९
५६.	जपस्वरूपम्	९०
५७.	उपायानां स्वातन्त्र्यव्यपेक्षया दूरासन्नादिकभेदः	९१
५८.	एतदुपसंहारः	९२-९४
५९.	बहुशक्तित्वमेव भैरव-देव-पत्याद्यभिधानानां प्रवृत्तिनिमित्तम्	९५-१०५
६०.	अनुभवयुक्तिशास्त्रादिप्रमाणैः ज्ञेयनिरूपणप्रतिज्ञा	१०६

६१.	परादिशक्तीनां द्वादशधात्वम्	१०७-१०८
६२.	स्वातन्त्र्यादेव एकवीर-यामल-द्वादशारादिभेदेन संख्याया न्यूनत्वमाधिक्यञ्च	१०९-११२
६३.	शास्त्रेषु चक्राणामानन्त्यप्रतिपादनम्	११३-११४
६४.	त्रैशिरसमतप्रामाण्याद् बहुप्रकारत्वं चक्राणां भेदनिमित्तम्	११५-११६
६५.	अस्यैव विभज्य प्रदर्शनम्	११७-१२२
६६.	अस्योपसंहारः प्रमेयान्तरोपक्षेपश्च	१२३
६७.	अन्यदेवताव्याजेन भैरवभावसमापत्तौ गौतार्थसंवादः, स्वात्मतत्त्वस्य याज्यत्वविचारश्च	१२४-१३१
६८.	बोधस्यैव याज्ययष्टृतया उभयभावापत्तौ गौतार्थपरिपोषः	१३२-१३३
६९.	संविदि विध्यादीनां सिद्धिनिमित्ताऽभावः	१३४
७०.	अभेदात्मिकायां संविदि स्वातन्त्र्याद् वैचित्र्यसिद्धिः	१३५-१३७
७१.	संविदि भेदानुपपत्तेः मलनिर्हासतारतम्याद् भेदाभासनम्	१३८-१३९
७२.	मलनिर्हासतारतम्यानुसारमात्मनां भगवत्स्वरूपप्रथनम्	१४०
७३.	पारमेश्वररूपस्य पूर्णत्वमपूर्णत्वञ्च	१४१
७४.	तत्रापूर्णे ज्ञाने बहुप्रकारता उपायविचारश्च	१४२-१४३
७५.	उपायोपेययोश्च वस्तुतः ज्ञानरूपत्वम्	१४४-१४५
७६.	इच्छाज्ञानक्रियोपायाः	१४६-१५०
७७.	योगक्रिययोः ज्ञानक्रिययोश्चाभेदः	१५१-१५५
७८.	मोक्षस्य स्वरूपप्रथनरूपत्वम्	१५६-१५७
७९.	धर्मधर्मिभावस्य हेतुफलभावस्य च अतात्त्विकत्वम्, स्वातन्त्र्यात् तत्सिद्धिः, काणादादिदर्शनवैलक्षण्यञ्च	१५८-१६०
८०.	ज्ञानमोक्षयोः कार्यकारणभावस्य अमुख्यत्वम्	१६१-१६३
८१.	क्रियोपायेऽभ्युपायानां निःसंख्यत्वम्	१६४
८२.	उपायभेदेऽपि उपेये मोक्षे भेदाभावः	१६५-१६६
८३.	शाम्भवशाक्ताणवोपायत्रैविध्ये समावेशत्रयस्य श्रीपूर्वशास्त्रानुसारि निरूपणम्	१६७-१८५
८४.	समावेशस्यावान्तरभेदाः	१८६-१८७
८५.	पुंविद्याशक्तीनां भेदनिमित्तनिरूपणम्	१८८-१८९
८६.	भूतानां पृथक् समाख्यायां भूतत्वे च हेतुः	१९०-१९१
८७.	पञ्चधारुद्रशक्तिसमावेशप्रसङ्गे भूतावेशादीनाम् अप्राकरणीकत्वम्	१९२-१९३
८८.	अद्वयशास्त्रे तत्त्वभुवनादीनां रुद्रशक्तेरेव स्फाररूपत्वम्	१९४-२००
८९.	एकतरशक्त्यवभासमुखेन अनन्तशक्तावपि परमेश्वरेऽवभासः तत्र विद्याधिपतिवचनसंवादः	२०१
९०.	तत्र मतङ्गागमप्रामाण्यम्	२०२-२०४
९१.	शिवासादने शक्तेरासादनमुपायः तासां च व्यापकत्वा-	

व्यापकत्वकृतौ दूरासन्नभेदः	२०५-२०९
९२. तत्र शाम्भवोपायपरामर्शः	१०-२११३
९३. शाक्तोपायपरामर्शः	२१४-२१८
९४. आणवोपायात् शाक्तस्य भेदः	२१९-२२०
९५. आणवोपायपरामर्शः	२२१
९६. शिवावाप्तौ बुद्ध्याधीनामुपायत्वम्	२२२-२२४
९७. समावेशद्वयस्य निर्विकल्पके शाम्भवे विश्रान्तिः	२२६-२२७
९८. तत्र वैभाषिकमतसंवादः	२२८
९९. तत्रोदाहरणम्	२२९
१००. ज्ञानस्य भेद-भेदाभेद-अभेदात्मना उपायत्रैविध्यम्	२३०
१०१. दौक्षादिक्रियाणाम् आणवज्ञानान्तर्भावः	२३१-२३२
१०२. मोक्षकज्ञानस्य अधिकरणनिर्णयः गुरुस्वरूपनिर्वचनञ्च	२३३-२३६
१०३. मलविषयकपरोक्तदूषणोद्धारः	२३७-२४०
१०४. आणवाद्युपायानां तारतम्यम्	२४१-२४२
१०५. सिद्धामालिन्याद्यागमानामत्रार्थे प्रामाण्यम्	२४३-२४४
१०६. ज्ञानचतुष्कस्य तन्त्रालोके विस्तरः	२४५
१०७. अर्थनिर्णयात्मनः शास्त्रस्य प्रथमाङ्गतया उद्देशतत्तद्भिधानस्य संशयस्य स्वरूपम्	२४६-२५२
१०८. प्रश्नसतत्त्वविचारः तत्र च संविदः प्रश्नप्रष्टादिरूपत्वम्	२५२-२५९
१०९. उद्देश-लक्षण-परीक्षास्वरूपविचारः	२६०-२७०
११०. उद्देशादित्रयस्य पश्यन्त्यादिशक्तित्रितयरूपत्वम्	२७१-२७२
१११. प्रष्टृतद्वक्त्रोरेव सम्बन्धपञ्चकः	२७३-२७४
११२. तत्र परकलात्मकः षष्ठः सम्बन्धः	२७५
११३. तस्य सम्बन्धान्तरेषु अतिदेशः	२७६
११४. संविद उद्देशादित्रयप्राणता	२७७
११५. ग्रन्थस्य आह्निकानुसारं पूर्वजोद्देशस्वरूपविभागः	२७८-२८३
११६. सप्तत्रिंशदाह्निकाभ्यासेन भैरवताधिगमः	२८४-२८५
११७. अनुजोद्देशानिरूपणप्रतिज्ञा	२८६
११८. अनुजोद्देशस्वरूपविभागः	२८६-३२६
११९. एकोकाराह्निकादौ अनुजोद्देशाभावे तदाह्निकान्तरतया परिगणने हेतुः	३२७-३२८
१२०. उद्देशविध्युपसंहारः	३२९
१२१. प्रथमाह्निकार्थसंग्रहः	३३०
१२२. आत्मनोऽखण्डत्वे सति मोक्षवैचित्र्ये हेतुः	३३१
१२३. एतच्छास्त्रार्थसतत्त्वमजानानामुपहासः	३३२
१२४. अधिकारिनिरूपणम्	३३३
१२५. आह्निकार्थोपसंहारः	

द्वितीयमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१. अनुपायनिर्णयप्रतिज्ञा	१
२. अनुपायनिर्णयः	२
३. मुख्यार्थव्याख्यानाभावे हेतुः	३
४. परमेश्वरस्वभाववैचित्र्याद् विज्ञानस्य चतुर्धात्वम्, असंख्यातत्वम् अन्यद्वैचित्र्यञ्च	४-६
५. अनुपायिनां पूर्णसंविदावेशविधिनिगदनप्रतिज्ञा	७
६. तत्र क्रियादेरुपायताऽभावः	८
७. ज्ञप्तेरपि उपायताऽभावः	९-१०
८. गुरुज्ञानादेरपि उपायताऽभावः	११
९. अवधानस्य उपायताऽभावः	१२
१०. भावनादेरपि साक्षादुपायताऽभावः	१३-१४
११. अत्रैव निमित्तान्तरम्	१५
१२. उपायोपेयभावस्य प्रकाशमात्ररूपत्वम्	१६-१७
१३. द्वैतादिव्यवहारस्य प्रकाशात्मत्वम्	१८
१४. परमाद्वयदशायां सुखदुःखादीनां प्रकाशरूपैकार्थता	१९
१५. प्रकाशातिरेकवादिनां निरासः	२०-२१
१६. विभिन्नज्ञानवादिनां निरासः	२२
१७. एकशब्दस्य वास्तविकोऽर्थः	२३
१८. शक्तिशक्तिमदादिभेदागूरकव्यवहारमात्रनिषेधः	२४-२६
१९. भेदाधायकानाम् अत्राभावः	२७
२०. अत्रार्थे भर्गशिखागमसंवादः, तत्र असत्-सदसद्व्यवहारनिषेधः	२८-३१
२१. अत्रैवार्थे त्रिशिरःप्रामाण्यम्	३२
२२. नियतव्यवच्छेदासहिष्णुत्वाद् एतद्विकल्प्यताऽभावः	३३
२३. अनुत्तरपथारूढानामुपायनैरपेक्ष्यम्	३४
२४. तेषु लौकिक्यलौकिकीनां कल्पनानाम् अवकाशाऽभावः	३५-३७
२५. लोकानुग्रह एव शेषवृत्तौ प्रवृत्तिनिमित्तम्	३८-३९
२६. निर्मलसंविदः प्रति निरुपकरणमेवास्यानुग्रहकारित्वम्	४०
२७. तत्र तत्त्वपरिज्ञानस्य मुख्ययागरूपत्वम्	४१-४३
२८. अनिर्मलसंविदः प्रति भाविविध्याश्रयणविधानम्	४४-४५
२९. तदभिधायकशास्त्राद्याश्रयणविधानम्	४६
३०. उपायमुखप्रेक्षित्वादस्य स्वातन्त्र्यहानेरसंभवः	४७
३१. तत्र भगवतः पूर्वाचार्याणां च प्रामाण्यम्	४८
३२. तीव्रतीव्रातिशक्तिपातभाजां यथोत्तरं स्वात्ममयताभावनोपयोगित्वम्	४९

तृतीयमाह्निकम्

	कारिका-संख्या
१. शाम्भवोपायप्रतिपादनप्रतिज्ञा आह्निकान्तरोपक्षेपे हेतुश्च	१
२. प्रकाशेन जगतः स्वात्मैकात्म्यतया अवभासनम्	२
३. विश्वस्य चित्रप्रतिबिम्बत्वम्	३
४. विश्वस्य चित्रप्रतिबिम्बत्वे दृष्टान्ताः	४-६
५. दर्पणादौ रूपप्रतिबिम्बेस्पर्शप्रतिबिम्बाभावे च नैर्मल्यस्य हेतुत्वम्	७
६. प्रकारान्तरेण गुरुदितं नैर्मल्यस्य द्वैविध्यम्	८
७. मुख्यामुख्यतया नैर्मल्यस्य द्वैविध्यम्	९
८. तत्र मुख्यं सद्बिद्यात्मकमप्रतिधाति, अमुख्यं मायात्मकं प्रतिधाति च	१०
९. तयोराभासमात्रसारत्वम्	११
१०. केषाञ्चन नैयायिकानां निराकरणद्वारेण प्रतिबिम्बलक्षणस्य तृतीयराशेरस्तित्वप्रतिपादनम्	१२-१६
११. प्रतिबिम्बे स्पर्शादिधर्माणां न्याग्भावः	१७-१८
१२. प्रतिबिम्बभावे दर्पणस्य आधारत्वं दीपादीनामुपायत्वञ्च, काठिन्यभावाभावकृतं तयोर्वैशिष्ट्यम्	१९-२०
१३. दर्पणप्रतिबिम्बन्यायेन संविदि विश्वस्य अवस्थानम् इतितात्पर्येण भगवता दर्पणविधिनिर्देशः	२१-२३
१४. दर्पणादौ मुखादिवत् शब्दस्य नभसि प्रतिबिम्बनम् तत्र केषाञ्चन नैयायिकानां मतापहस्तनम्	२४-२६
१५. बिम्बसामुख्येनैव प्रतिबिम्बग्राहित्वम्	२७-३२
१६. शब्दस्य रूपप्रतिबिम्बजातीयत्वस्य अवस्थापनम्	३३-३४
१७. रसस्पर्शगन्धादीनां प्रतिबिम्बनम्	३५-३८
१८. रसादिप्रतिबिम्बानामपि रूपप्रतिबिम्बजातीयत्वस्य यथासंभवं व्यवस्थानम्	३९-४१
१९. स्पर्शादीनामर्थक्रियाकारित्वाभावेऽपि असत्यत्वाभावः	४२-४३
२०. प्रतिबिम्बितस्य विश्वस्य संविदैकात्म्याद् बाह्यदृष्टान्तपुरःसरं तद्धर्मधर्मित्वकथनम्	४४-४६
२१. सर्वतः स्वच्छे बोधे निखिलप्रतिबिम्बसंभवः	४७
२२. बोधस्य स्वच्छतमत्वम्	४८
२३. संवित्प्रतिबिम्बस्य बाह्यप्रतिबिम्बाद् विशेषः	४९-५१
२४. बिम्बलक्षणम्	५२-५३
२५. प्रतिबिम्बाधारस्य सर्ववादिसिद्धतायां विशेषेण सौगतमतोपन्यासः	५४-५५
२६. प्रतिबिम्बलक्षणम्	५६
२७. प्रतिबिम्बलक्षणस्य प्रकृते योजनम्	५७

२८.	प्रतिबिम्बलक्षणयोगेऽपि बिम्बलक्षणयोगस्य अशक्यता	५८
२९.	अस्य प्रतिविधानम्, निजैश्वर्यमात्रादेव स्वात्मनि विश्वाकारधारित्वम्	५९-६४
३०.	विश्वचित्प्रतिबिम्बत्वोपसंहारमुखेन स्वातन्त्र्यस्य विमर्शरूपत्वम्	६५
३१.	विमर्शस्य परावाग्रूपत्वम्	६६
३२.	परामर्शोदयक्रमाभिधानप्रसङ्गे कौलिकीशक्तिस्वरूपम्, अकारवर्णोदयः, एकवीरत्वं चिच्छक्तिरूपत्वञ्च	६७
३३.	शिवशक्त्योः संघट्टस्य आनन्दशक्तिरूपत्वं द्वितीयवर्णोदयश्च	६८
३४.	तस्य सर्वशास्त्रसम्मतं परमोपादेयत्वञ्च	६९-७०
३५.	संघट्टाद् अघोरात्मिकाया इच्छाशक्तेरुदयः प्रकृते तृतीयवर्णोदयश्च	७१
३६.	प्रक्षुब्धा सैव घोरात्मिका प्रकृते चतुर्थवर्णोदयश्च	७२
३७.	ज्ञानशक्तिस्वरूपनिर्णयः, तस्याः ज्ञेयाधिक्यानाधिक्याभ्यां द्वैधं तत्र क्रमशः पञ्चमषष्ठवर्णयोरुदयः	७३-७७
३८.	इच्छाशक्तेरेव इष्यमाणारूपणया चातूरूप्यम्, ऋगृल्लृ-इति वर्णश्रुतिचतुष्टयोदयः	७८-७९
३९.	ज्ञेयोच्छूनतासमापत्तिभ्यां बीजत्वाभावः	८०-८१
४०.	बीजशब्दार्थः—संविदः क्षोभकं रूपम्, तस्य च रहस्यप्रक्रियागर्भीकारेणापि सूत्रणम्	८२-८३
४१.	योनिशब्दार्थः—क्षोभाधारत्वम्, तत्र सोमानन्दप्रामाण्यञ्च	८४
४२.	रहस्यप्रक्रियागर्भीकारेण तस्य परमोपादेयत्वम्	८५
४३.	बीजसूत्राभिधानवर्त्मना क्षोभस्य ण्यन्ताण्यन्ततया द्वैविध्यम्	८६-८७
४४.	योनिरूपव्याख्यानम्	८८
४५.	तात्पर्यमुखेन बीजव्याख्यानम्	८९
४६.	अत्रार्थे महेश्वरप्रामाण्यम्	९०
४७.	प्रकृते वर्णचतुष्टयस्य बीजयोनिरूपत्वनिषेधः	९१
४८.	अनुत्तरादिशक्तिपञ्चकस्य परस्परं संघट्टे सकलवर्णाविर्भावः, सन्ध्यक्षरोदयस्य चात्र प्रक्रान्तिः	९२
४९.	एकारोदयः, लिपिक्रमे तस्य त्रिकोणरूपत्वम्	९३-९४
५०.	अत्रैव अकारैकारलक्षणत्रिकोणद्वययोगेन षट्कोणत्वं चर्याक्रमे षडरमुद्रामयी स्थितिश्च	९५
५१.	अनुत्तरानन्दयोः ए-ओ-काराभ्यां संघट्टे ऐ-औ-कारवर्णयोरुदयः	९६-९७
५२.	अप्रतिनियतस्वरूपप्रकाशनं हि माहेश्वर्यम्	९८-१००
५३.	एतदेव हि संविदो जडाद्वैलक्षण्यम्	१०१-१०२
५४.	एतदेव च क्रियाशक्तेः परमं रूपम्	१०३
५५.	श्रीपूर्वशास्त्रानुसारम् भगवतः इच्छाज्ञानक्रियाशक्तित्रितयसंघट्टात्मकं त्रिशूलत्वम्	१०४-१०५
५६.	गुरुप्रामाण्यादत्रैव निरञ्जनत्वप्रतिपादनम्	१०५-१०७

५७. त्रिशुले समावेशाद् योगिनो निरञ्जनत्वम्
५८. प्रमेयान्तरावापेन अष्टाष्टकतया स्फुरणेनोपसंहारः १०८
५९. वैचित्र्येण परिस्फुरन्त्याः संविदः १०९
स्वरूपविप्रलोपाभावे बिन्दुरूपत्वम्
६०. तत्रार्थे तत्त्वरक्षाविधानसंवादः ११०-१११
६१. गीतासंवादाद् बिन्दोर् निरपेक्षप्रकाशरूपत्वम् ११२-११३
६२. उपाधियोगाद् अस्य सूर्यसोमबहिरूपस्वरूप-
वैचित्र्यम् तत्र दृष्टान्तश्च ११४-११६
६३. सूर्यसोमवह्नीनां स्वरूपं यथास्वं प्रमाणप्रमेयप्रमातृरूपत्वञ्च ११७-११९
६४. संविदः प्रमातृत्वमिद्धिः, तस्या एव
मानमेयादिरूपेण प्रस्फुरणम् १२०-१२४
६५. एवं स्फुरन्त्या अपि संबिल्लक्षणायाः क्रियायाः कालानवच्छेदः १२५-१२८
६६. प्रकाशस्य सोमसूर्याग्नित्वं दीर्घह्रस्वप्लुतरूपत्वञ्च १२९
६७. स्वरूपादप्रच्यावात् प्रकाशस्य बिन्दुरूपत्वम् १३०-१३२
६८. छायामात्रधारित्वेऽपि बिन्दोर्मकारस्य भेदः १३३
६९. आदिवर्णस्य मकारहकारच्छायया बिन्दुविसर्गरूपतया द्वैधम् १३४
७०. एवमनुतरविसर्गे कौलिकीशक्तेर्निबन्धनत्वम् १३५
७१. तस्यास्त्रिशिरःशास्त्रप्रामाण्याद् अभिधानान्तराणि १३६
७२. अनन्यापेक्षितया कादिहान्तरूपतया परिस्फुरणं विसर्गः १३७-१४०
७३. हकारविसर्गस्य हंस-प्राण-व्यञ्जन-स्पर्शादिव्यपदेशाः १४१
७४. अनुतरविसर्गयोः अकुल-कौलिकोसंज्ञे १४२
७५. विसर्गशब्दस्य प्रवृत्तिनिमित्तम्, तत्र दृष्टान्तश्च १४३
७६. श्रीकुलगह्वरे विसर्गस्य कामतत्त्वसंज्ञया व्यपदेशः १४४-१४५
७७. अनुतरादिभ्यः पञ्चवर्गात्मकादिस्पर्शाणाम् उदयः
तेषां पृथिव्यादिपुरुषपर्यन्ततत्त्वरूपत्वम् १४६-१४७
७८. इच्छोन्मेषशक्त्योः प्रत्येकं प्रकारद्वयेन अन्तःस्थवर्णानामुदयः
तेषां क्रमेण वायु-बहि-धरा-वरुणबीजरूपत्वम् १४८-१५३
७९. अन्तःस्थशब्दस्य प्रवृत्तिनिमित्तम् १५४-१५७
८०. ह्रस्वदीर्घवर्णानां सजातीयसम्बन्धे योजनस्य क्षोभात्मकत्वम् १५८
८१. सजातीययोगे अनुतरस्य क्षोभाक्षोभात्मिका द्वितीय गतिः १५८
८२. एष्टव्यरूपितेच्छाप्रकारत्रयेण ऊष्मणामुदयः १६०-१६१
८३. सकारस्य अमृतधाम-ब्रह्मादिव्यपदेशैरभिधानम् १६२-१६४
८४. कुलगह्वरेऽस्य विषयतत्त्वेन कामतत्त्वेन च व्यपदेशः १६५-१६७
८५. सकारस्य निरञ्जनत्वम् १६८-१७०
८६. इच्छायाः प्रकारत्रये सकारस्यैव अमृतबीजत्वं
कुतः इति शङ्कापरिहारः १७१
८७. षण्ठवर्णानां सौतृतादिनिषेधः १७२-१७४
१७५-१७८

८८.	ऊष्मशब्दस्य प्रवृत्तिनिमित्तम्	१७९
८९.	कादिहान्तस्य वर्णजातस्य योनिपदव्यपदेशः तस्याश्च योन्यन्तरयोगे क्षोभान्तराविर्भावः	१८०
९०.	अन्तःस्थचतुष्कस्य ऊष्मचतुष्कस्य च क्रमेण भेदाभेदमयत्वम्	१८१-१८२
९१.	वर्णजातस्य स्वरानुप्राणनत्वम्	१८३
९२.	ईकारादृकारान्तस्वरषट्कस्य षड्देवतात्वं भोक्तृभोग्यभावात् सौरचान्द्रकलारूपत्वञ्च	१८४-१८७
९३.	प्रकृतं संध्यक्षराणामापेक्षिकः भोक्तृभोग्यभावः अनुत्तरस्य च भोक्तृत्वम्	१८८-१९०
९४.	दीर्घत्रिकापेक्षया ह्रस्वत्रिकस्य प्राधान्याद् भैरवीयत्रिकस्य सर्वाक्षेपकत्वम् अपरिच्छेद्यत्वञ्च	१९१-१९४
९५.	विश्वरूपतापत्तौ अनुत्तरस्यैव स्वातन्त्र्यम्, तस्य आदिक्षान्तपञ्चाशदामर्शैरद्वयहानिनिषेधः	१९५-१९६
९६.	अर्धमात्रागणनाक्रमेण एकाशीतिपदानां वर्णपञ्चाशत्येवान्तर्भावः	१९७
९७.	पञ्चाशद्वर्णपरामर्शानां मुख्यत्वेऽपि भैरवमातृका- मालिनीसंज्ञकामर्शविशेषाणां तत्तदुपाधियोगादुत्थापितत्वम्	१९८-१९९
९८.	अकारहकारात्मकपरामर्शरूपशिवस्य वर्णपञ्चाश- दात्मनि अनुत्तरविसर्गतया प्रथनम्	२००
९९.	प्रत्याहारन्यायेन अहंपरामर्शेन समस्तवर्णपरामर्शः अनुत्तरकर्तृकसंपुटीकारप्रदर्शनञ्च	२०१-२०५
१००.	अत्रार्थे श्रीश्रीशिकाशास्त्रसंवादः	२०६
१०१.	विषयोपसंहारे हकलात्मनः विश्वस्य भैरवादैकरूप्यसिद्धिः	२०७
१०२.	शम्भोर्विसर्गशक्तेरानन्दस्य स्फूर्तिः	२०८
१०३.	माध्यस्थ्यविगमात् सहृदयकारित्वम् आनन्दशक्तिस्वरूपम्	२०९-२१०
१०४.	विसर्गशक्तेरौपाधिकं चित्तविश्रान्ति-चित्तसंबोध- चित्तप्रलय-पदवाच्यम् आणव-शाक्त-शाम्भवाकारं त्रैविध्यम्	२११-२१४
१०५.	अत्रार्थे तत्त्वरक्षाविधानप्रामाण्यम्	२१५-२१९
१०६.	श्रीमिद्धयोगीश्वरीमतसंवादश्च तत्र विसर्गशक्ते- र्कुण्डलिलीपदव्यपदेशयत्वम्	२२०
१०७.	अस्य विभागः बिन्दुनि पर्यवसानञ्च	२२१-२२२
१०८.	मन्त्राणामपि अहंपरामर्शात्मकपरमन्त्रवीर्यात्मत्वमेव	२२३
१०९.	आदिमान्तरूपाहंपरिज्ञानमेव गुरोर्लक्षणम्	२२४
११०.	गुरोरेव श्लोकगाथादीनां मन्त्ररूपतयाहंपरामर्शाभेदः	२२५
१११.	विसर्गशक्तेर्विश्वकारणत्वे ऐतरेयोपनिषदः प्रामाण्यम्	२२६-२२७
११२.	शब्दादीनां परब्रह्मात्मनो वीर्यस्योपचयहेतुत्वं विश्वरूपतया स्फुरणे प्रक्रियाबन्धश्च	२२८-२३१
११३.	विसर्गशक्तेरेव मातृका-मालिन्याद्यागमिको व्यपदेशः	२३२

११४	मालिन्या विश्वरूपत्वं यामलत्वञ्च	२३३-२३४
११५	तत्रान्त यामलस्य विश्वरूपताभामने पश्यन्त्यादिशब्दाभय त्रैविध्यम्	२३५-२३६
११६	पश्यन्त्यादीनां प्रत्येकं स्थूल-सूक्ष्म-पररूपत्रैविध्यं तत्र पश्यन्त्याः स्थूलरूपोपक्रमः	२३७-२४०
११७	मध्यमायाः स्थूलरूपनिर्णयः	२४१-२४३
११८	वैखर्याः स्थूलरूपप्रतिपादनम्	२४४
११९	सूक्ष्मभेदत्रयाभिधानम्	२४५-२४६
१२०	परभेदत्रयाभिधानम्	२४७
१२१	त्रिरूपविभागाभामने शक्तित्रयस्य हतुत्वम्	२४८-२४९
१२२	क्षोभान् मृगशृङ्गरूप तासां षडविधत्वं क्रियाशक्तिसंघटनं स्वरद्वादशकरूपं सविदद्वादशत्वम्	२५०
१२३	द्वादशमन्त्रिदा मुख्यशक्तिचक्ररूपत्वं क्रमदर्शने तासां कालिकापदव्यपदेश्यत्वम्	२५१-२५२
१२४	श्रीसारशास्त्रे तासां योगिनीरूपत्वम्	२५३
१२५	द्वादशशक्तिभ्यः चतुर्षष्टिशक्तिचक्रादयः तासां त्रिशिङ्ग-शास्त्रप्रामाण्येन नामभेद उपासाभेदश्च	२५४-२५६
१२६	मृष्ट्यादिक्रमवद् अनाव्यक्रमोऽपि आत्मवद् घोरघोरादिमन्त्रम्	२५७-२५८
१२७	अनाव्यक्रमे उपाधित्रयान्यये अनुक्तस्य शान्तिप्रशम हठपाकप्रशमाख्योपायत्रयोपदेशः	२५९-२६०
१२८	उपायत्रितये हठपाकप्रशमस्य परममुपयोगित्वम् मंविददेवतानां धैरवैकात्म्यदायित्वञ्च	२६१-२६४
१२९	कृत्यादिभेदादासाम् आवापाद्वापयोगतो बहुविधत्वम्	२६५-२६६
१३०	प्रकृतस्य मृग्यतया त्रिधातित्यं शाभवापायस्य प्रव्रान्ति	२६७-२७०
१३१	शांभवसमावेशाज्जीवनमुक्तिः	२७१
१३२	तयोरुपायोपेयभावविमर्शः	२७२-२७९
१३३	शांभवापायस्य त्रिधात्वम् स्पन्दशासनमवादपूर्वक त्रिधात्वापबृहणञ्च	२८०-२८५
१३४	सृष्ट्यादिकारित्वरूपमुख्यलक्षणमुखेन अनवच्छिन्नसंविदैकात्म्यम्	२८६-२८७
१३५	परमापायशाम्भवे तात्रांतरशक्तिगतभाजामवाधिकार	२८८
१३६	स्नानादिभेदकृत्यनानुपयोगात् दशकर्म्येव परानुग्राहत्वम्	२८९-२९०
१३७	अनुग्राहानुसारण भिन्नोपायाश्रयण तेषाञ्च शाम्भवे पारंगतिर्दान	२९१-२९३
१३८	शाम्भवोपायोपसंहारः	

विद्याभवन प्रार्याविद्या ग्रन्थमाला

१००

१००

महामाहेश्वर श्रीमदभिन्नवगुप्तपादाचार्यविरचिनः

श्रीतन्त्रालोकः

(द्वितीयो भागः)

(४-७ आह्निकम्)

श्रीमदभिनवगुप्तपादाचार्यविरचितः

'ज्ञानवती'-हिन्दीभाष्येण च विभूषित

संस्करणकारः सभासकश्च

प्रो० राघवेश्याम चतुर्वेदी

संस्कृत विभाग, कला संकाय,

काशी हिन्दू विश्वविद्यालय, वाराणसी

काशी हिन्दू विश्वविद्यालय, वाराणसी

चौखम्बा विद्याभवन

वाराणसी

विषयानुक्रमणिका

चतुर्थमाहिकम्

	कारिका-संख्या
१. शान्तोपायमण्डलप्रतिपादनप्रतिज्ञा	१
२. विकल्पसंस्क्रियोपक्रमः	२
३. अभ्यासातिशयतारतम्यात् स्फुटतातारतम्यम्	३-५
४. स्फुटतमसंस्कृतविकल्पात् निर्विकल्पसवित्प्राप्तिः	६
५. विकल्पमविदः अविकल्पसविद्रूपतया परिस्फुरणाद् धैरवीयतेजसः स्फुटात्मत्वम्	७
६. स्वान्त्यविदः अपास्याधेयरहितत्वम्	८-९
७. भांडाऽस्फुटत्वादिरूपाभासने रागमश्च स्वातन्त्र्यस्य हेतुत्वम् विभ्रमपतया भासनमव माया द्वैत वा तदपासनार्थमव विकल्पसंस्कारोपदेशः	११-१२
८. द्वैतत्वेदितकृतत्वम्यागत्य तस्य भावनापदस्यपदेश्यत्वं च	१३
९. तत्रैव्य उतमयागद्वयं श्रृंगार्यशास्त्रप्रमाणेन तन्नाम्नामयणद्वयप्राप्तिः	१४
१०. शृंगार्यशास्त्रप्रमाणेन नियमितत्वेनपतयातन्वानुरज्यत्वम्	१५
११. रागतत्त्वस्वरूपम्	१९-२०
१२. तत्र भुधोराख्याया वामाशक्तेर्विजृम्भणम्	२१
१३. एवंविधमृदजनस्य संसारोन्मज्जनाभावः	२४
१४. शस्त्रान्तरपरायणानां मायापाशबद्धत्वाच्छिवदोक्षाऽभावे श्रीकामिकाप्रमाण्यम्	२५-२७
१५. अत्रापि रागतत्त्वस्य नियामकत्वम्	२८
१६. वैष्णवादिमते मोक्षस्य प्रलयाकलतामयत्वात् मन्त्रत्वस्यैवासादनात् मोक्षस्य हेयत्वम्	२९-३१
१७. नवमाहिके एतत्पल्लवनप्रतिज्ञा	३२
१८. असदगुणै च रागे (वामाख्यस्य) मायापाशस्य कारणत्वम्	३३
१९. श्रृंगार्यशास्त्रप्रमाणेन असदगुणैर्नुरक्तस्य शुद्धविद्यारूपमत्तर्केण मदगुणैर्भिमुग्धेन प्रवर्तनम्	३४-३५
२०. अत्रैव प्रतिपादयिष्यमाणशक्तिपातक्रमानुपाति सदसदगुणैर्भ्रमणम्	३६-३७

२२	स्वच्छन्दशास्त्रमहादत्त वृष्णादाय मायया भ्रामण शुद्धिबद्धया च सन्मार्गागिहणञ्च	३८-३९
२३	सामिद्धिकस्य स्वत एव सत्तर्कादय	४०
२४	सत्तर्कस्य त्रिधोदये उत्तरोत्तर प्रति पूर्वपूर्वस्योपायत्वम्	४१
२५	सामिद्धिकस्य सर्वत्राधिकारित्वं परमुत्कृष्टत्वञ्च	४२-४३
२६	सामिद्धिके सत्तर्कस्य स्वतः प्रवृत्तौ श्रीपूर्ववाक्यप्रामाण्यात् शुद्धविद्याहेतुत्वम्	४४-४६
२७	उपाधिभेदात् सामिद्धिकस्य नानाविधत्वम्	४७-४८
२८	अत्रार्थे श्रीत्रिंशकशामनसंवादः	४९-५०
२९	सामिद्धिकस्य अकल्पितशब्दव्यपदेश्यत्वम् अविकल्पकस्य गुर्वन्तरस्य तदभेदानाञ्चाभिधानम्	५१-५२
३०	अस्य ज्ञानावाप्ता भावनादीनां हतुत्वम्	५३
३१	अत्रार्थे अनेकशास्त्रप्रामाण्यम्	५४
३२	तत्र सर्ववीरग्रन्थपाठ	५५-५६
३३	तत्रैव ब्रह्मयामलग्रन्थसंवादः	५७-५८
३४	पूर्णज्ञानवत्त्वमेव अकल्पितकल्पकस्य मुख्यं लक्षणम्	५९
३५	ब्रह्मयामलसंवादेमात्र मन्त्रादेः सम्प्लुत्वे स्वात्मदीक्षणे च स्वात्मविज्ञानस्य निमित्तत्वम्	६०-६१
३६	गोपान्तमप्यस्य ब्राह्मयामलान्तर्गतं शास्त्राभिधानप्राक्तविधेः नुपालनाद् अस्य आचार्य-साधक-पुत्रक-समयिपदप्राप्तिः	६२-६४
३७	प्राक्तगुरोर्भावे रक्तादेव्या गुरुकर्तृकविध्यनुष्ठानम्	६५
३८	श्रीसिद्धामते सम्प्लुत्वाभावलक्षणानामेवं पुस्तकाद्विद्या- ध्ययने निषेधः	६६-६८
३९	कल्पिताख्यस्य गुरोरकल्पितादिगुर्वाराधनदंक्षाक्रमेण शास्त्रार्थाधिगमद्वारा सत्तर्कादयः	६९-७१
४०	कल्पिताकल्पकगुरुस्वरूपम्	७२
४१	तत्र अकल्पितभागस्य श्रेष्ठतमत्वं तत्र शुद्धविद्यातारतम्य- कृतोत्कर्षस्य हेतुत्वम्	७३-७४
४२	अकल्पित शास्त्रादिमन्त्रादस्य आत्मप्रत्ययितज्ञानादर्थफलत्वम्	७५-७६
४३	श्रीकिरणनिशादनयोः प्रामाण्यात् परतत्त्वज्ञाने गुर्वदि- कारणत्रयस्य समस्तव्यस्ततया करणत्वम्	७८-८०
४४	प्रमातुराश्वासावधिजीवनानां प्रमाणान्तराणामुपयोग इव सत्तर्कादये करणत्रयस्यावकाशः	८१-८३
४५	तत्र दृष्टान्तमुखेन एकस्मिन्नेवायं सत्तर्कविशेषाग्रहवशात् पारिपूर्व्याय प्रमाणान्तरप्रवृत्तौ दोषनिषेधः	८४-८५
४६	तर्कस्यैव उत्तमयोगाङ्गत्वम्	८६
४७	संविनौ यमादीनां योगाङ्गानामनुपयोगित्वम्	८७-८८

४८	अत्रार्थे वीरावलशास्त्रप्रामाण्यम्	८९-९१
४९	अन्तरेव लब्धप्ररोहाणां प्रत्याहारादीनामपि संवितावनुपयोगित्वम्	९२-९४
५०	धारणाद्यन्तरङ्गव्रितयस्यापि तत्रानुपयोगित्वम्	९५
५१	संविदोऽसंस्कार्यत्वात् तर्कोपायवपुषैव यमादीनां योगाङ्गतानिर्वाह	९६-९७
५२	पराद्वयदर्शनं देहादेरपि संविद्रूपत्वे यमादीनामन्य- व्यपोहनोपायतयैव निर्व्यूढिः, तत्र दृष्टान्तश्च	९८-९९
५३	स्वपरागमशांत्मानि बाधे क्रमस्यावश्यभावित्वम्	१००-१०२
५४	परागमशापेक्षया पाठचिन्तनयोः स्वरूपम्	१०३
५५	अद्वयसंविता यमादीनामनुपयोगित्वं मात्रतर्कोपायत्वञ्च	१०४-१०५
५६	श्रीपूर्वशास्त्रसवादात् प्राणायामादिभिः दर्शनान्तरीययोगानां कृत्रिमत्वम्	१०६-१०८
५७	एतदुपमहारमुखेन भगवन् उभयरूपस्वभावपरागमशस्य विकल्पत्वे तस्य च नैशमद्विद्यात्मकभेदाद् द्वैविध्यम्	१०९-११२
५८	शुद्धविद्यारूपस्फुटविकल्पान्मायोयविकल्पप्रतिष्ठान	११३
५९	स्नानादिपरागमशस्यभेदान् शुद्धविद्यापरागमशस्य अनेकप्रकारत्वम्	११४
६०	शुद्धविद्यात्मकपरागमशान् मायोयविकल्पस्यैव नाशे निमिनामूत्रण कल्पितार्च्यनादरस्य उपक्रमश्च	११५
६१	मायोयामशांचितस्नानादे शुद्धविद्यापरागमशक- स्वरूपनिरूपणम्	११६-११७
६२	भेदाभेदबुद्धिकृतशुद्धयशुद्धिस्वरूपम्	११८
६३	अभेदबुद्ध्या संविद्रूपतामाक्षात्कार	११९
६४	इतरेषां पूजार्चनाद्यङ्गानां कल्पितत्वप्रदर्शनम्	१२०-१२१
६५	संवित्त्वातन्त्र्यनिबन्धनायां भवौघैकोकारपरागमशरूप- पूजायां संविदो द्वादशधात्वम्	१२२-१२४
६६	अन्योक्तत्रयोदशरूपत्वापेक्षया संविदो द्वादशधोदयस्य निरवद्यता	१२५
६७	श्रीयोगमचरप्रामाण्यात् संविदः तन्त्रैश्वर्याश्रयणम्	१२६
६८	तदनुसारं चक्षुर्गोलकद्वयरूपाग्नीषोमात्मकप्रमातृप्रमेयरूपाभ्यां षोडशागष्टारचक्राभ्यां सङ्कोचविकामौ	१२७-१३०
६९	योनिर्लङ्घ्ययोगदृष्टान्तेन उपर्युक्तदार्ष्टान्तिकपुष्टिः	१३१
७०	षोडशागष्टारचक्रपीडनात् परप्रमातृरूपप्रकाशज्ञानस्य प्रवृत्ति	१३२
७१	तदुभयोपरिस्थितमहस्वारचक्राद् ब्रह्माण्डादीनामुद्भव	१३३
७२	षोडशागदिषु चतुर्षु चक्रेषु पञ्चबुद्धीन्द्रियाणां स्थूल- प्रमेयतया प्रस्फुरणेन क्रियाशक्त्यात्मनः सोमस्य मृष्टिमहाप्रकाशित्वम्	१३४-१३६
७३	पाञ्चभौतिके शरीरे हंशब्दव्यपदेश्यविभोः सिमृक्षया गुहाचक्रौमुख्येन प्रवर्तनम्	१३७

७४.	गुह्यचक्राणां स्वात्मविश्रान्तावपि सिद्धिमुक्तिलाभे साधकतमत्वम्	
७५.	गुह्यचक्राणीति बहुवचननिर्देशे प्रमातृप्रमेयात्पानीषोम- साधकतमत्वम्	१४०
७६.	प्रमेयान्मसोमस्य द्विधाभासनेन पञ्चभूतान्मकविश्रुतां	१४१-१४२
७७.	कर्मेन्द्रियेषु पञ्चभूतेषु च एवरूपत्वम्, तज्ज्ञानाद् योगिनो विश्वप्रभुतालाभश्च	१४३-१४४
७८.	सृष्ट्यादिक्रमचतुष्टयस्य मातृमानमेयगतत्वेन एकैकत्राक्षे द्वादशात्मकतादयः	१४५
७९.	मेयदशायामपि एकस्याः संविदो मासराश्यादितया द्वादशात्मकत्वं तत्तद्भूततया सर्वत्रावभासनञ्च	१४६-१४७
८०.	प्रकृतस्य क्रमनयमोदरताप्रदर्शनापक्रमे संविदो द्वादशदेवी- रूपताया प्रथमं प्रमेयगतसृष्टिस्वरूपस्य आगमिक- सृष्टिर्मातृगणनगण	१४८
८१.	प्रमेयगतस्थितिस्वरूपस्य रक्तकालीत्वम्	१४९
८२.	प्रमेयगतमहारस्वरूपस्य स्थितिनाशकालीत्वम्	१५०
८३.	प्रमेयगतानाख्यस्वरूपस्य यमकालीत्वम्	१५१
८४.	प्रमाणगतसृष्टिस्वरूपस्य संहारकालीत्वम्	१५२-१५३
८५.	प्रमाणगतस्थितिस्वरूपस्य मृत्युकालीत्वम्	१५४
८६.	शक्तिनिर्गमात् कर्मणा गन्धनशास्त्रात् सृष्टिनिर्गमनात् प्रमाणगतमहारस्वरूपस्य रुद्रकालीत्वमथ मन्दकालीत्वम् वा	१५५
८७.	द्वादशकणानां प्रकार-स्वरूपनिर्णयपूर्वकं प्रमाणगतानाख्य- स्वरूपस्य मार्तण्डकालीत्वनिश्चयः	१५६-१५७
८८.	कालाग्निरुद्रसंज्ञककर्तुः कल्पिताकल्पितद्वैविध्यविचार- प्रमाणगतसृष्टिस्वरूपस्य प्रमाणकालीत्वनिर्णयः	१५८-१५९
८९.	प्रमातृगतस्थितिस्वरूपस्य कालाग्निरुद्रकालीत्वम्	१६०
९०.	प्रमातृगतमहारस्वरूपस्य महाकालकालीत्वम्	१६१-१६२
९१.	प्रमातृगतमहारस्वरूपस्य महाभयव्यगतायमोदकालीत्वम्	१६३-१६४
९२.	प्रागुक्तकलनानाम् अस्या एव विजृम्भारूपत्वाद् अस्या- परत्वं कलनशब्दार्थस्य पञ्चविधत्वञ्च	१६५-१६६
९३.	पञ्चविधकलनाकरणात् देव्याः काली-कालसङ्घर्षिणीति व्यपदेशौ	१६७
९४.	अस्या एव मानुसदभावसंज्ञा निशिमञ्जुनेकवामश्चर्यानि व्यपदेशश्च	१६८
९५.	द्वादशरूपत्वेऽपि संविदो नात्तिकैकत्वं क्रमाक्रमानांतत्वञ्च	१६९-१७०
९६.	क्रमानुप्राणितपूजायाः संविदवष्टम्भेन पूर्णत्वम्	१७०
९७.	प्राप्तप्रत्यय मन्त्रार्थप्रकाशनोपक्रमः हृदयगमनस्य हृदयरूपत्वम्	१७१

१	तस्यैव स्पन्दरूपत्वम्	१८२-१८३
२	तस्यैव ऊर्मिरूपत्वम्	१८४
३	तस्यैव साररूपत्वम्	१८५
४	शक्तिव्रतयागहावरोहक्रमाभ्या विश्वस्य भैरवीयस्वरूपे भवायस्वरूपाद्वा त्रिमूर्ति तत मद्रूपता, मावत्क्रमण परावाजस्याभयथा उदये मकारस्य ओकारविमर्गक्राडाकारणा भिधानात् सृष्टिप्राधान्यप्रदर्शनञ्च	१८६-१८८
५	मन्त्रक्रमेणव रंफादिचिन्दुवन्तवर्णपञ्चमरूपपञ्चापण्डनाथस्य व्याप्तिरुद्धारश्च	१८९-१९०
६	श्रीपण्डनाथस्य संहारहृदय-हृदिति निर्देशौ	१९१
७	पराब्रजादिविषयोऽहंपरामर्श एव प्रकाशस्य प्रकाशत्वं मन्त्राणां हृदयात्मकं वीर्यञ्च	१९२-१९३
८	अहंपरामर्शात्मना वीर्येण जपस्य मन्त्ररूपत्वम्	१९४
९	ध्यानस्य वास्तवरूपाभिधाने बुभुक्षुमुमुक्षुभेदेन नियतानियताकाररूपद्वैविध्यम्	१९५-१९६
१०	मुद्रायाः वास्तवरूपाभिधानम्	१९७
११	होमस्य वास्तवस्वरूपाभिधानम्	१९८-१९९
१२	परस्वरूपावेशकारित्वाद् दीक्ष्यस्य दीक्षितत्वम्	२००
१३	दुष्टान्तद्वयपरस्कारणा भगवतामात्मनापयतया जप्यादाना बहुधात्वे औचित्यनिर्वृतिः	२०४-२०८
१४	नम्यभयनस्य अनन्यगन्तव्यमप्यन्तः पूर्णतया तत्र प्रकान्त गन्तव्यकाश	२०९-२१०
१५	यागविधिनानेन जीवन्मुक्तिलाभः	२११-२१२
१६	अत्रार्थे त्रिभिन्नविषय-व्यत्यासपक्षद्वारा प्रामाण्यनिर्वाहजयाप्रादश- पटलसवादः	२१३-२२०
१७	शुद्ध्याशङ्कया प्रकाशतान्त्रिकत्व-वस्तुधर्मत्वभाव	२२१
१८	तया प्रमातृधर्मत्वं अशङ्क्य वस्तुत्वतः शाश्वतत्वं अन्यान्याश्रयत्वं वेदव्याप्त्यन्तर्गत्यन्ति दोषत्रयप्रसङ्ग	२२२-२२४
१९	युक्तिबलाद् भावना शुद्धयर्शादिविभागसिद्धिः	२२५-२२७
२०	वैदिकीचादनाश्रयेणैव शुद्ध्यादिविभागविनिश्चय इति पूर्वपक्षः	२२८-२२९
२१	वैदिकीशेवाचोदनयाबलाबलविचार वैदिक्या सर्वपुरुष- विषयतया शेष्याश्च विशिष्टविषयतया भिन्नविषयत्वेना- वस्थित तयारूपमर्गापवादविधिवाक्यतया अर्थवादवाक्य- तया च प्रामाण्यपराक्षणापुर सर भविदेकात्म्यानैकात्म्याभ्यां सर्वत्र शुद्धयशुद्धिविभागसिद्धिः	२३०-२४०
२२	अत्रार्थे श्रीमद्वीरावलिप्रामाण्यम्	२४१-२४२

- १२० मुनिभर्गपि सविटैकात्म्यानैकात्म्याभ्या शुद्ध्यशुद्धिविभागस्य
परिगृहीतत्वम् २४३
- १२१ चिदैक्यानैक्यवेदनान् शुद्ध्यशुद्धयो प्रमातृधर्मत्वमिद्वि २४४
- १२२ वस्तुधर्मत्वोप्यनयो प्रमात्रपक्षानिबन्धनत्वम् २४५
- १२३ अत्र शैव्या विशेषचोदनया सामान्यवैदिकचोदनाया बाध्यत्वम् २४६
- १२४ अत्रार्थ सर्वज्ञानोत्तरादिसवादने शैववाक्यस्याबाध्यत्वम् २४७-२४९
- १२५ शैवशास्त्रस्य मुख्यया वृत्त्या सर्वोत्कृष्टत्वं तदङ्गभावेनैव
शास्त्रान्तराणामनुष्ठेयत्वम् २५०-२५१
- १२६ भेदाभेदप्रधानताभेदेन भगवतोपदिष्टवेदशास्त्रयोः क्रमेण
बाध्यबाधकभावः २५२-२५३
- १२७ पूर्वोक्ते 'न द्वैतं तपि याद्वैतम्' इति मालिनीविजयवाक्यं
श्रीभर्गशिखासंवादः २५४-२५५
- १२८ पूर्वोक्तमालिनीवाक्यन्याकरणनीत्या सिद्धान्तो लिङ्गपूजा-
जटाभस्मादि-व्रतचर्याविधानं कुलादौ तन्निषेधः त्रिके
तयोरभावप्रतिपादनम् २५६-२५८
- १२९ क्षेत्रादिसप्रवेशविधानम् २५९
- १३० अन्यत्र एतन्निषेधः, त्रिके विधिनिषेधाभावः २६०
- १३१ समयदिप्रपालनोपदेशः, मतशास्त्रे तन्निषेधः २६१-२६२
- १३२ पूर्वोक्तपरस्वरूप लिङ्ग-नामानाञ्च परकीयस्वकीयस्वरूपविचारः २६३-२६४
- १३३ गोत्रस्य मण्डिका कुल-पदद्वयव्यपदेश्यत्वं प्रकारचतुष्टयत्वञ्च २६५-२६६
- १३४ गोत्रादिपदस्थेन आदिना घर पत्नी-पौत्रोपपौत्र-मुद्रा-
क्षुम्भेतिग्रहणे स्वसंतानाश्रयेण तादात्म्यप्रतिपत्तेश्च
निबन्धनत्वम् २६७-२६८
- १३५ मतशास्त्रेषु एतन्निषेधः २६९
- १३६ साक्षादनौपयिकत्वात् क्षेत्रप्रवेशादिगोत्राद्यन्तस्य प्रस्तुते
शास्त्रे विधिनिषेधाभावः २७०-२७२
- १३७ श्रीत्रिकशासनप्रामाण्यात् परतन्त्रमन्त्रिकृष्टासन्त्रिकृष्टत्व
कृतम् उपायानां ग्राह्यत्वं त्याज्यत्वं च २७३-२७४
- १३८ आत्मज्ञानस्य शिवतन्त्रसाक्षात्कारे नैमित्त्यम् २७५
- १३९ तीव्रतमशक्तिपातपवित्रितस्यैव अत्र सामान्येनाधिकारः २७६-२७७
- १४० अभिनवगुप्तस्य चात्र विशेषेणाधिकारित्वम् २७८
- १४१ शाक्तोपायस्योपसंहारः

पञ्चममाहिकम्

- १ आणवोपायनिरूपणप्रतिज्ञा
- २ विकल्पसंस्कारस्य उपायान्तरनिरपेक्षमापेक्षतया द्विधात्वे क्रमेण
शाक्ताणवोपाययोरवलम्बनस्य औचित्यम्

कारिका-संख्या

१

२-४

३	संविदो सस्कारानवकाशाद् विकल्पसंस्कारस्य उपाधान्तरसापेक्षताया निरूपणम्	८
४	मवित्सनिकर्षविप्रकर्षकृतापायबहुत्वस्य आणव एव अवकाश	६
५	प्रकाशस्वातन्त्र्यात् प्राणादीनां जाड्येऽपि चिद्रूपत्वम्	७-८
६	अत्रार्थे त्रैशिंगमप्रामाण्येन शैव्या शक्तेरेव जीवपदव्यपदेश्यत्वं जीवस्य चिद्रूपतापरमार्थत्वञ्च	९-१०
७	दर्पणादिवत् तत्तदनेकाकारधारित्वेऽपि प्राणबुद्ध्यादीनां वस्तुतो चिद्रूपत्वं शुद्धत्वाद्विश्वरूपाविभेदित्वञ्च	११-१३
८	विकल्पस्य संकुचितप्रमातृव्यापारत्वाद् बुद्ध्यादीनां सर्वभावाविभेदेन अवभासाऽभावः	१४-१५
९	शून्यप्रमातृ विकल्प्याभावाद् बुद्धिप्राणशरीरत्रयस्यैव परमार्थप्रकाशने निमित्तत्वम्	१६
१०	तत्र बुद्धेर्ध्यानमयत्वस्य, प्राणस्य उच्चारणमकपञ्चवृत्तिव्यस्य, शरीरस्य इन्द्रियविषयकीभावेन संस्थितत्वस्य अवलम्बनेन परमार्थलभ	१७-१८
११	बुद्धिध्यानाद्युपक्रमे ध्यानरूपानुत्तरस्य अभिधानम्	१९
१२	तस्य हृदि स्थितत्वे तत्रैव साक्षात्कार्यत्वे त्रिशिरोमतप्रामाण्यम्	२०-२१
१३	तत्र प्राणापानोदानात्मकसोमसूर्याग्निमघदृरूपाद् ध्यानात् परप्रमातृतानुसंधानम्	२२-२४
१४	एतस्य परादिशक्तिरूपत्वे परा-परापरा-ऽपराशक्तीनां सृष्टि- स्थिति-संहार-तुर्यरूपैर्द्वादशदेवीरूपत्वम्	२५-२६
१५	इन्द्रियद्वादशात्मनः चक्रस्य स्ववृत्तिद्वादशकैः तत्तद्विषये सृष्ट्यादिचानुरूप्यावलम्बनेन सर्वस्य सर्वान्मकत्वाद् एकैकत्र स्वात्मध्यानसिद्धिः	२७-३०
१६	इत्थं संस्कारमात्रेणावस्थितस्यापि विश्वस्य परिक्षये स्वात्मोच्छलतः सविच्चक्रस्य प्रशाम्यद्-शान्त शमाऽवस्थानु- संधानक्रमरूपध्यानयोगेन विश्वस्य महाचक्रेऽयत्नतः पूर्णलय	३१-३४
१७	चित्स्वाभाव्याद् विश्वस्य सर्वदा प्रलयोदयत्वे स्वसंविदि तत्प्रलयोदयध्यानेन शश्वद्भैरवीभावः	३५-३६
१८	आनुत्तरचक्रवत् त्रिशूलादारभ्य असंख्यारसहस्रपर्यन्तं चक्राणां ध्यातोपदेशः	३७-३८
१९	महेश्वरस्य बहुशक्तित्वस्य असंख्यारत्वे निमित्तत्वम्	३९
२०	अत्रार्थे माङ्गलशास्त्रप्रामाण्यम्	४०
२१	प्रथमोपायरूपस्य ध्यानस्य निरूपणे श्रीशंभुनाथस्य उपदेष्टृत्वम्	४१
२२	शास्त्रान्तरोक्तध्यानानाम् अनयैव दिशा समाश्रयणीयत्वम्	४२
२३	प्राणवृत्तिसमुच्चारनिरूपणोपक्रमे निरानंदात् जगदा- नन्दपर्यन्तम् अनुत्तरप्रविकासोपायतया प्राणनादिवृत्तीनां निरूपणं तत्र शंभुनाथोपदेशप्रामाण्यञ्च	४३-५१

- २४ हृदयोच्चारयोगतः तत्रैव विश्रान्त्या अनुत्तरत्वलाभः ५५
२५. उपसंहारभङ्ग्या सामान्यविशेषात्मकषट्प्राणोच्चार-
जन्यनिरानन्दादीनां मन्त्रव्याप्तिमुखनाभिधानप्रतिज्ञा ५६
- २६ तत्र क्रमेण इच्छाज्ञानक्रियाशक्तिसमत्वरूपे विसर्गे
शूलवर्णपरामर्शगर्भः प्रवेशः ५४-५५
- २७ भ्रूपृष्ठादारभ्य बिन्दुनादान्तशक्तिव्यापिनीसमनाया
एव सांपानमालिकाश्रयणेन ऊर्ध्वकुण्डलिनीपदसमासादने
उपायत्वम् ५६
- २८ औन्मनसे ऊर्ध्वकुण्डलीपदे बिन्दुद्वयरूपस्य विसर्गस्य विश्रान्ति ५७
- २९ तत्र दृष्टान्तः, पैरवयामलायां विसर्गभूमौ स्वानन्दसंविन्यै
ममावशापदेशश्च ५८-५९
- ३० महामूल-शुक्ल-वैसर्गिकानां सकारीकारबिन्दुद्वयानाम्
आपूरणयोगात् परतत्वे विश्रान्तेरहंपरामर्शरूपत्वमेव ६०-६१
- ३१ चिदात्मोच्चारोपक्रमे अनुत्तरविमर्शे प्रथमोल्लासरूप-
चिद्विपर्शतत्पराहंपरामर्शोदयः ६२
- ३२ ततः षष्ठवर्जमकारादिविसर्गान्तद्वादशकलात्मना प्रमाणात्म-
सूर्येण भावानां सृष्टि-स्थिति-संहागभासनम् ६३
३३. अकारादिवृद्धान्द्रियादि-षोडशकलन्दुरुपाभासितभावजातस्य
बोधधाम्नी विसर्गेण अमाख्याकलात्मन षडध्वमण्डलाहृतिरूप
संविदेवीनां तर्पणम् ६४-६६
- ३४ षडध्वमण्डले अनुत्तरस्य कौलिकीशक्तिरूपविसर्गस्य
कादिहान्तक्षोभाधारस्य प्रपञ्चः ६७
३५. मातृकोदये अङ्गरूपेण कुलेश्वर्या सहितं कुलेशित्वं
विश्वस्य तन्मयत्वञ्च ६८
- ३६ विसर्गनिष्पन्दविश्रान्तिभूरुपसर्जनावनीकलाश्रयेण
बाह्याखिलार्चनहवनदीनां विधेयत्वम् ६९-७०
३७. शाक्तक्षोभाद्युपायजाले सर्वत्र सुधिय विसर्गभूरुप-
हृदयेऽधिष्ठानम् ७१
३८. योगिनांहृदयात्मविमर्गोन्मेषात् अनकापायेषु शान्तक्षोभस्य
प्राधान्यम् ७२-७३
३९. योगिनीहृदयविश्रान्तस्य हानादानतिरस्कारेण
स्वात्ममात्रावस्थानरूपम् अभिज्ञानम् ७४
- ४० परतत्त्वान्तःप्रवेशावतारक्रमे हेयोपादेयविभागाभावान्
नाददशाश्रयणे विश्वसंहारप्ररोहाभ्याम् आकाशसंहार-
कुण्डलिनीबीजयोरुदयाद् आद्यवर्णद्वयोद्धारः ७५
४१. नगदशया मंत्रिदो विकासयोग्यताधानाद्धेतो. मातृमानमेयस्वभावचक्रम्य
विश्वाभावरूपज्ञेयाभावाद् अकिंचिद्रूपत्वम् ७६

१०	अभावान्तर्जयस्य परप्रमात्रात्मवद्भौ, तस्य च शक्तिवद्भौ विलयात् क्रमशः अग्नि-शक्तिर्वाजयोरुद्धारः	७७
११	तत्रैव विश्रामाद् योगिनः परतत्त्वान्तगनुप्रवेशसिद्धिः	७८
१२	मन्त्रानुप्रवेशान्तरात् विश्रान्तिस्थानत्वं मन्त्रार्चिभ्यः कर्तृमुद्रानुप्रवेशस्य योगिनः बाह्योऽपि आत्मदृष्ट्या संवित्स्पन्दतयैव तथाभासनत्वम्	७९-८०
१३	विशेषस्पन्दस्य औन्मुख्यशब्दव्यपदेश्यत्वम्	८१
१४	अहपरामर्शानुविद्धमन्त्रमण्डलैक्यात् शान्त्यार्चिमिद्वयद्वय	८२
१५	बोधस्वातन्त्र्यमजकन अक्षमघन भगवमुद्रानुप्रवेशक्रमेण स्वात्ममयतापादनम्	८३
१६	महामाहमपदार्थविधयर्चितमुद्रानुप्रवेशेन परतत्त्वान्त प्रवेशे संसागपकृतिसिद्धिः	८४-८५
१७	अत्रार्थे विशिष्टाभन्वगमप्राप्तायाद् द्वादशान्तपदार्थविकाद् उदानवाहक्रमेण मन्त्रभूमिप्रवेशानात् तद्भर्गप्राप्तिः	८६-८७
१८	पूर्णस्वात्मतृत्याभादनरूपमन्त्रभूमिप्रवेशनविधिनिरूपणम्	८८
१९	स्वात्मस्मृत्या उत्तर्नान्तर्ऽपि स्वरूप विश्रान्ते भैरवमुद्राया अतिरहस्यत्वात् 'ख' प्रतीकमाश्रित्य व्याख्यानम्	८९-९१
२०	प्राणाग्नानक्षाभापहानेन मध्यधामानुप्रवेशक्रमेण योगिनो स्वात्ममात्रनिष्ठत्वम्	९२
२१	खशब्दार्थस्य उच्चारणेच्चारलक्षणं दशधात्वम्	९३
२२	धामशब्दार्थस्यापि दशधात्वम्	९४-९५
२३	परतत्त्वान्त प्रवेशस्य उत्तमापायत्वम् आणवस्य प्रवेशोपायत्वञ्च	९६
२४	श्रीब्रह्मयामलप्राप्तायात् पराशर्युगस्य गवस्य दशात्मकत्वम्	९७-९८
२५	यथायथमुत्कृष्टोत्कृष्टरावस्वरूपाभ्यामेन पारमार्थिकस्वरूपलाभ	९९
२६	परतत्त्वान्त प्रवेशमिच्छो आनन्दो हवः कम्प-निद्रा पूर्णलक्षणपञ्चकानामभिधानं ततो महाव्याप्त्यद्वय	१००-१०४
२७	पञ्चभिर्लक्षणैर्व महव्याप्त्यद्वये लक्षणान्तराणां द्विविधाणव मलरूपत्वे तेषामनभिधानम्	१०५-१०६
२८	अत्रार्थे श्रीमालिनीविजयोत्तरसंवादः	१०७
२९	एतल्लक्षणपञ्चकमध्ये एकैकानुभवान् प्रतिनिदत- चक्रेष्वललाभात् अनुभवविशेषोदयः	१०८-११०
३०	लक्षणपञ्चकानुबन्धचक्रपञ्चकानां प्रतिनियमं श्रीवैशिरसमतप्रामाण्यम्	१११
३१	एतदुपेयतत्त्वस्य अव्यक्तलिङ्गशब्दव्यपदेश्यत्वं विश्वलयोदयकारणभूतसंविदो नैमित्त्यम्	११२-११३
३२	व्यक्त-व्यक्ताव्यक्ताऽव्यक्तभेदेन लिङ्गस्य त्रैविध्ये क्रमेण तस्य परमविद् मन्त्रवाय-विशेषस्पन्दरूपत्वं शिव-शक्ति- नगप्रधानत्वञ्च	११४-११६

- ६८ फलभेदादपि लिङ्गस्य त्रिधात्वम् ११७
- ६९ श्रयणा चिद्वाक्यम् उत्तरांग विश्रान्तस्थानत्वम् ११८-११९
- ६९ स्मृतादीन् द्वयभेदपरिहारणं योगिनाद्द्वयार्थमध्य
म्यन्तनात्मलिङ्गं श्राजयानिममापन्या परमाविदावशस्य
आविष्करणीयत्वं चर्याक्रमासूत्रणञ्च १२०-१२१
- ६८ श्रानन्दधाम्नि योगिनाद्द्वये सर्वद्वयतागणप्रहितभेदो-
शक्त प्रथमनात् विश्वस्य सर्वद्वयं मुष्टिमहागुप्ताप्रतामादनम् १२२-१२४
- ६९ निर्विकल्पस्वरूपपरतत्त्वान् प्रवेशस्य आणवोपायतयाऽभिधाने
अनुत्तराभ्युपायरूपत्वस्य हेतुत्वम् १२५
- ७० आणवोपायपरे पृथगाहिकपरिकल्पने योगिनो
भेदमयत्वेऽप्यभेदरूपत्वस्य हेतुत्वम् १२६
- ७१ तता ग्राह्याकाशमक्षयाद् योगिना भगवन्मुद्रानुप्रवेशात्म-
तत्त्वलाभः १२७
- ७२ उच्चागविध्यनन्तरं त्रिशिरःशाम्प्रानुसारं सप्तधा करणस्य
अनिर्भज्य प्रकाशनं भाविनिरूपणप्रतिज्ञा च १२८-१३०
- ७३ वर्णतन्त्रवर्णनापक्रम नादस्य वर्णशब्दाभिधयत्वम् १३१
- ७४ मुष्टिमहागुप्ताजद्वयेऽभिव्यज्यमानस्य स्वरयुक्तायुक्तककादि
संवागन्तवर्णकलापस्य मान्त्रस्य लौकिकस्य चोच्चारणान्
स्मरणाद्वा योगिनः चिदात्मताप्राप्तिः १३२-१३४
- ७५ अत्र आगमार्थसंवादः १३५
- ७६ मन्त्रकल्पवहागस्य स्मरणमूलत्वात् स्मरणस्य च आत्मसंप्राप्ति-
रूपत्वात् मन्त्रवीर्यत्वम् १३६-१३९
- ७७ व्यतिरिक्तसमयानपेक्षत्वाद् अनन्योन्मुखत्वे
मुष्टिबीजादीनां सविद्वत्कान्त्यावाप्ता उपायत्वम् १४०-१४१
- ७८ मुष्टिबीजस्य क्रन्दात् प्रभृति तन्दाभागकलह्वनक्रमेण
द्वादशान्तर्गन्तम् अनन्तरसर्विदात्मना प्रस्फुरणम् १४२-१४४
- ७९ महारबीजस्य हृदादिविश्रामपुरस्सरमेवोच्चारणत्वम् १४५
- ८० वर्णजप्यपरायणस्य ज्ञानिनोऽनन्तरधाम्नि प्रवेश १४६
- ८१ दीक्षातर्पणप्राण्यात् नीलपीतादिवर्णपरकतया वर्णतत्त्वाभिधानम्,
तदुदयद्वारेण सर्वमन्त्राणां स्वात्मसाक्षात्कारोपायत्वम् १४७-१४८
- ८२ भातिकस्यापि वर्णजालस्य अनुपाधौ सविद्वत्पे विश्रान्ते
तादृष्यम् १४९-१५३
- ८३ गुरोः प्रामाण्याद् भेदवैचित्र्यम्योपायमात्रविषयत्वम् न तृपेयविषयत्वम् १५४
- ८४ अनन्तरपदप्राप्ता उच्चागद्युपायानां पाठक्रम १५५
- ८५ पाठक्रममपहाय इहायक्रमवत्त्वम् स्थानकल्पनाद्युपायकल्पनाया
अकिञ्चित्करत्वम् १५६-१५८
- ८६ आह्निकार्योपसंहारः

षष्ठमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१	आणवाद्भूतस्थानकल्पनाप्रमेयनिरूपणस्य प्रतिज्ञा	१
२	स्थानभेदस्य त्रैविध्ये प्राणस्य पञ्चधात्व देहस्य द्विधात्व बाह्यस्यैकादशविधत्वम्	२-३
३	स्थानभेदगतप्राणाश्रयविधानोपदेशे षड्विधाध्वनः प्राणे प्रतिष्ठानम्	४-५
४	अध्वनः क्रमाक्रमतया कलनस्यैव कालत्वम्	६
५	संविदगतकालस्य कालीशब्दव्यपदेश्यत्वम्	७
६	प्राणवृत्तिरूपाया काल्या निरावरणरूपतया प्रस्फुरणान् शून्यप्रमातृत्वं योगिपरादशात्वञ्च	८-१०
७	शून्यप्रमातृत्वं बहिर्योग्येन प्राणप्रमातृत्वं तस्य स्पन्दोर्मिमाजित्वञ्च	११
८	अत्रार्थे भट्टकल्लटादिवचनसंवादः	१२
९	प्राणान्तरात्मस्य परमावद प्रथमपरिस्पन्दत्व तस्य नामान्तरेष्ववधार्यत्वञ्च	१३
१०	प्राणवृत्ते प्राणादिपञ्चकरूपतया व्याप्त्या देहस्यापि सर्वतृत्वम्	१४
११	तत एव मूढचार्वाकादीना देहातिरिक्तात्माभारूपो भ्रम	१५-१६
१२	तथावासनासद्भावासद्भावयोः क्रमेण तेषाम् अपवेद्यप्रलयाकलप्रायत्वं तत्तत्फलोपभोगोदयञ्च	१७-१८
१३	आमिषव्यवामनापेक्षया नामिषव्यवामनाया अतिशयेन पापत्वम्	१९-२०
१४	प्राणस्याध्वनः क्रियामूर्तिभेदेन द्विधात्वम्	२१
१५	श्रीमन्त्रिशिरसुप्रामाण्यात् प्राणस्य शिखारूपत्वम्	२२
१६	प्राणशिखाया मार्गान्तरखिलीकारेण मध्यधाम्नि निश्चलत्वापादनरूपबन्धेन निष्कलत्वात् शिवात्मकत्वं तत्तन्मन्त्रादिफलनियोजकत्वञ्च	२३-२७
१७	संविदि सर्वाध्वनां प्रतिष्ठानम्	२८
१८	संविदो मूर्तिक्रियात्मनाऽवभासनस्यैव अध्वत्वम्	२९
१९	तत्तत्त्वोत्प्लव्णक्रमेण शिवतत्त्वप्राप्तिकारणत्वम् अध्वशब्दस्य प्रवृत्तिनिमित्तम्	३०
२०	श्रीनिशाचारप्रामाण्यात् सज्ञात्रितये यौगिकीप्राधान्यात् सर्वत्रात्र अन्वर्थत्वम्	३१-३३
२१	क्रियाभासनस्य वर्ण-मन्त्र-पदत्रितयरूपकालाध्वत्वम्	३४
२२	मूर्त्यवभासनस्य कला-तत्त्व-भुवनत्रितयरूपदेशाध्वत्वम्	३५
२३	त्रिकद्वये स्थूल-सूक्ष्म-पररूपेण अध्वन षड्विधत्वम्	३६
२४	कालाध्वनः प्राणादौ प्रतिष्ठानम्	३७
२५	अत्रस्थकालस्य तत्त्वान्तर्वर्तिकालादन्यत्वं क्रियाशक्तिरूपत्वञ्च	३८
२६	विश्वावभासकारित्वादस्य ईश्वरतत्त्वरूपत्वं शिवैकात्म्यञ्च	३९
२७	मायीयप्रमातरि अस्यैव कालतत्त्वतया प्रथनम्	४०

१	शिवादिशुद्धविद्यान्तस्य मायादिगगान्तकञ्चुकपञ्चकतयोन्मेष	४१-४२
२०	एषां शून्यादिप्रमातृत्वमपि तन्निमित्ताभिधानञ्च	४३-४४
३०	तत्र प्राणस्य विश्वत्मत्वनिरूपणम्	४८
३१	दंहे अङ्गभेदात् प्राणस्य स्फुटास्फुटतया व्याप्तिः	४६
३२	प्राणीययत्नस्य अष्टधात्वम्	४७-४८
३३	स्वच्छन्दशास्त्रास्मन्मतस्वारस्यात् स्वारसिकस्य प्राणीययत्नस्य कन्दात्प्रभृति, इच्छापूर्वकस्य प्राणचारस्य च हृदयात्प्रभृति संवेदनम्	४९-५१
३४	प्राणीययत्नविधानं प्रभुशक्त्याऽऽत्मप्राणत्रयस्य सम्मिलितं हेतुत्वम्	५२
३५	स्थानभेदाद् उद्विक्तत्वभेदाच्च प्राणाऽऽत्मशक्तीनां गौणमुख्यभावः	५३-५५
३६	प्रभुशक्तेः पात्रभेदात् कृत्यभेदाच्च वामा-ज्येष्ठा- गैदिकाभेदेन त्रैविध्यम्	५६-५७
३७	श्रीयोगचारसंवादात् सृष्ट्यादितत्त्वानभिज्ञानां मोक्षयत्वमोचकत्वयोरसंभावः	५८-५९
३८	सृष्ट्यादीनां प्राणात्मककालार्धानत्वात् प्राणचारस्य अवकाश	६०
३९	मर्त्यजन्तूनां प्राणचारत्वं षट्त्रिंशद्गुलत्वं योर्यादिषु च समत्वम्	६१-६२
४०	अहोरात्रविभागोपक्रमे षट्त्रिंशद्गुलात्मप्राणचारस्य प्राणापानरूपत्वेऽत्र सूर्यादिग्रहाणामुदयः	६३-६६
४१	प्रहराष्टकानां क्रमेण फलाभिधानम्	६७
४२	प्रहराष्टके नक्षत्राणां व्याप्यव्यापकभावेन अष्टाष्टकानां नागादीनाञ्चोदयः	६८-७१
४३	दिनरात्र्योः फलभेदः	७२
४४	श्रीमद्वीरावलिकुलप्रामाण्यात् सायंप्रातःसंध्ययो- र्व्याप्ति-ध्यान-योगमय्या दीक्षाया मुक्तिफलत्वम्	७३-७५
४५	अहोरात्रविभागे मासतिथिविभागनिरूपणम्	७६
४६	अहोरात्रस्य प्रकाशविश्रान्तिनारतम्येन दिननिशाविभाग	७७
४७	वेद्यग्रहणपरत्वात् स्वात्मविश्रान्तिपरत्वाच्च प्रतिक्षणं कल्पनिमेषरूपदिनक्षपयाऽरुदय तयोस्तुल्यकक्ष्यत्वे नियमाभावश्च	७८-८१
४८	वेदितृवेत्तृताया भेदद्वयेन, वत्तुरपि द्वैविध्येन च ज्ञान-विचार- सत्तार्थतया प्रमातृत्वैविध्यम्	८२
४९	अत्रैव जाग्रदादिस्वरूपनिरूपणञ्च	८३
५०	वेद्यवेदकविश्रान्तिसाम्याद् रात्रिदिनयोर्विषुवदाख्यतुल्यकालत्वं तदेकतराधिक्याच्च दिवारात्रिन्यूनाधिक्यक्रमः	८४-८६
५१	अन्तःप्रकाशविमर्शयोरैकतरप्राधान्यात् प्रतिप्रमातृवद् बहिरपि प्रतिभुवनं रात्रिदिनयोर्वैशिष्ट्यम्	८७

अश्वथे प्राशभुनाथस्य प्रामाण्यम् प्राच्याना निषेधश्च	
प्राणादित्येन तन्निध्याक्रमणे अपानचन्द्रस्य	
गर्भककलाहामक्रमेण क्षण्यमादनात् कृष्णपक्षत्वम्	
अत्रार्थे श्रीकामिकामवादः	
पञ्चदशानां तन्निध्याक्रमणे अपानचन्द्रस्य	
पानस्य निमित्तत्वं षोडश्या अक्षयित्वञ्च	
आमोऽस्य प्रतिपदत्वं षोडश्या मासस्य च	
शुक्लपक्षस्य पक्षमधप्रदर्शनम्	
तत्र प्रतिपदभावस्यामघडात् सूर्यग्रहणम्	
मानसमन्तरात् षोडश्याप्रदाने मन्त्रादौ प्रमाणम्	
चिन्मात्रत्वात् महापुण्यत्वम्	१०१-१०४
विषुवत्पक्षे च विषुवत्पक्षे च विषुवत्पक्षे	१०५-१०६
विषुवत्पक्षे च विषुवत्पक्षे च विषुवत्पक्षे	
ग्रहणमाहात्म्ये निमित्तम्	१०७-१०८
तिथिच्छेदादीनां प्राणरेचनगोधनाभ्यां दत्तजायन्तजन्तम्	१०९
शुक्लपक्षगामिपञ्चदशानुत्पद्यते	११०-१११
अत्रैव च पूर्णमाप्रतिपत्तमभेदेनैव पक्षसंविताद्यतिदेशः	
मामनिरूपणोपमहारः, अब्दावतारश्च	११२-११३
तत्र सक्रान्तित्रितये उत्तरायणम्	११४
अत्रैव विषुवत्सक्रान्तेषु पारलौकिकत्वम्	११५
सक्रान्तित्रितयेनैव मासस्य द्वाविंशत्यवधौ	११६
सक्रान्तित्रितयेनैव मासस्य द्वाविंशत्यवधौ	
प्रदत्तम्	११७-११८
उत्तरायणायनस्य प्रमाणं यथायथम् आमन्तरत्वं	११९-१२०
अस्य इव दिनांशां पक्षे तिथिभेदादनामापि प्रत्यक्षत्वम्	१२१
मासद्वादशके भाविद्वादशरुद्राणामधिष्ठातृत्वम्	१२२
प्रत्यंगुलषट्कं चैत्रादिद्वादशसंक्रान्तिवदत्र हृदि	
द्वादशाब्दोदयनिरूपणम्	१२३-१२४
प्राणे षष्ट्यब्दोदयाभिधानम्	१२६
बाह्याहोरात्रगतप्राणचारसंख्यासाजात्येन अत्रैव	
अहारायमद्वयप्रदर्शनम्	१२७
अब्दद्वादशचतुष्टयस्यो क्षणमात्रमवधाम् यागिमादिमोऽयम्येव	
एकतिथिविभाजने प्रयोजनत्वम्	१२८
बाह्यकालस्वरूपनिरूपणम्	१२९
मानुषात्मकाहोरात्रमानेन पित्र्याद्यहोरात्रनिरूपणम्	१३०-१३३
अत्रैव मन्त्रादौ तन्निध्याक्रमणे अपानचन्द्रस्य	

श्रीतन्त्रालोकः

अन्येषामनङ्गीकरणञ्च	१३४-१३७
७८. पतदपनोर्जनं यगादृशतस्थानम्	१३८-१३९
सहारात् सहाराचत्रताया अप्यवकाशलाभः	१३८-१३९
७९. निरयंभ्यः अधःस्थितस्यापि प्रभोरूर्ध्वमपि संहारादौ स्वामित्वे रौरवमतप्रामाण्यम्	१४०-१४१
८०. मन्त्रेश्वरादीनां निराया अगम पञ्चप्रकरूपन्तः स्वयं सृष्टुन्वञ्च	१४०-१४१
८१. अनदृशतान्तक्रमणं श्रवणादिदन्तप्रणामं अण्डश्रवणवर्धकं	१४५-१४७
अव्यक्तान्त व्यवस्था	१४५-१४७
८२. अव्यक्तानां दिनमाननिरूपणम्	१४८
८३. अत्र श्रीकण्ठनाथप्रधानानां रुद्राणामधिकारः	१४९
८४. ब्रह्मण निवृत्तकमनया अत्रव अव्यक्तान् जनि शिताभाश्रयस्य मण्डपमुक्तभावान् पुनरपि श्रावणद्वयं सृष्टिकारत्वम्	१५०-१५२
८५. प्रधानात् प्रभृति ईश्वरपर्यन्तम्, तत ऊर्ध्वं नादात्मनः प्राणस्य प्रशमनान् यथातः क्रमः	१५३-१५४
८६. बिन्दाद्यात्मिकायाः संविदोऽपि प्रशमनादत्र अंशाशिकान् मूक्षमसूक्ष्मतरलयाद् दिनरात्र्योः सामनसे पदे लयः	१५८-१६५
८७. कालस्य समनाकालात्मकत्वात् नित्यत्वं सम्पन्नदा व्याभाव	१६६
८८. अत्र प्रलय इव सृष्टावपि विश्वस्य अवस्थानम्	१६७
८९. वक्ष्यमाणपरिमाणोपयोगिन्या दशादिपरार्धान्तायाः सङ्ख्यायाः क्रमेण निरूपणम्	१६८-१६९
९०. अनन्तसृष्टिप्रलयेषु अण्डचतुष्टयस्य प्राधान्यम् अन्येषां तु गौणत्वम्	१७०
९१. अत्र स्रष्टृसंहर्तृविभागप्रदर्शनम्	१७१-१७२
९२. शक्त्यन्तं सृष्टेर्गपि माहात्म्यान् तस्या शान्तामहामुष्टितया व्यपदेश्यत्वम्	१७३
९३. पृथिव्यादितत्त्वप्रलयं तन्त्रेश्वराणां त्रिवर्गमिन्द्राणां अवस्था	१७४
९४. शुद्धाध्वव्यवस्थितानां पराशरे लयः, लयभेदविषयकपरमतोल्लेखश्च	१७५
९५. एवमपवृत्तेषु पुनः सृष्टौ भुवनेश्वरेणामधिकारः	१७६
९६. ब्रह्माद्यादिशक्तिपातस्य तन्त्रेश्वरभ्यो ब्रह्मादिशब्दप्रवृत्तौ निर्मितत्वम्	१७७
९७. प्रकृतिरुक्तस्य शिवस्य ब्रह्मविष्णुवारात्मनावभासनम्	१७८
९८. अष्टात्रिंशच्चिन्मात्रतत्त्वविश्रान्तिवशादेव नान्तिकादेषष्टयब्दादयान्तं लयादययोर्वैचित्र्याभिधानम्	१७९-१८१
९९. कालशक्तेर्बाह्याभासनस्य अनैयत्यम्	१८२
१००. स्वप्नादौ च मितस्य कालाशस्य वैतत्येन, वैतत्यस्य च स्वपरदृष्टतया वैचित्र्येण अवभासनम्	१८३-१८४

१. १. त्रिगुणचक्रात्मक क्रमः कालस्य प्राणवत् अणुनदीप वैचित्र्यम्	१८५
१. २. यम्यनसाम्यतया अपानवत्तयस्य तत्पुनश्चन्द्रा योगिभिर्वेद्ययत्नतया यत्नमाध्यत्वम्	१८६-१८८
१. ३. कर्माधिक्यमपानात् तत्तद्व्यवस्थानुसारं तन्निमित्तनाद ब्रह्मादीनां बाल्यादावधिष्ठानकारित्वम्	१८९-१९०
१. ४. मन्त्रगताश्चतुर्धनतन्मय दन्तत्वादयः अभिज्ञात्प- देशम्यौचित्यम्	१९१-१९२
१. ५. अत्रापि मन्त्रादयः दन्तपुनश्चतुर्धनतन्मय अपानात्तन्मयानुत्वम्	१९३
१. ६. अपानोदये प्राणवत् षष्ठ्यब्दोदययोजनाविधानम्	१९४
१. ७. ममानस्य दन्तनादायु मन्त्रनाद दशधात्वधिक्यम् देहे मुख्यनाडीनां तद्देहोपभेदः समस्थितेः ममानपदव्यपदेश्यत्वम्	१९५
१. ८. क्रोधहर्षादिफलभेदात् नाडीनां दशधात्वम्	१९६
१. ९. दन्तनादायु मन्त्रनाद ममानस्य बाह्योऽहोरात्रे सक्रान्तीनां चतुर्विंशत्युदयः	१९७
१. १०. विषयक्रमेण नाना विभागान्तरात्तन्मयानुत्वम्	१९८-१९९
१. ११. विषयक्रमान्तरा विभागचतुष्टयस्य पृथक्पृथक्दशधात्वधिक्यम् व्याप्तेर्निमित्तत्वम्	२००-२०४
१. १२. इतरत्र दिनहामवृद्धिक्रमण मक्रान्तिहामवृद्धो	२०५-२०६
१. १३. मक्रान्तिलक्षणविशेषतयाद यथार्थवित्त्वानुत्वम्	२०७
१. १४. कालसंख्यायाः सूक्ष्मत्वे एकचारगतत्वं हेतुः	२०८
१. १५. अन्त मक्रान्तिसम्य ममानस्य मन्त्रत्वात् प्राणत्वम्	२०९
१. १६. उदानगनकालानिरूपण प्राणादानयात्रागन्धर्वति- नामिक्यद्वादशान्तोर्ध्वधामवर्तिद्वादशान्तरूपोदयस्थानभेद	२१०
१. १७. व्याप्ते तु कालस्य हेतुत्रयकारणान् मन्दमात्रत्वम्	२११-२१३
१. १८. प्राणादीना क्रमण मन्त्रार्थपञ्चकृत्यकारित्वम्	२१४
१. १९. यम्यनयाभिधान तन्मयत्वनादायस्य यत्नजायन्ततया द्विधात्वे तत् अयन्तत्वादायस्य परमृष्टमृष्टतया त्रिविध्यं तत्र परमृष्टमृष्टादि द्विधात्वं परममस्य अनाहताशब्दाधिभयत्न परममयत्नम्	२१५
१. २०. परममयदशोपधान अकारादिह्रस्वत्रयस्य गान् षड्विंशदंगुलत्वम्	२१६-२१८
१. २१. मन्दवृत्तानाम् अर्णसन्ततिन् मन्त्रादयस्योच्च तार्णपूरणत्वम्	२१९-२२१
१. २२. सूक्ष्ममण्डयापक्रमे तस्य त्रिविध्यं सूक्ष्मसूक्ष्मवर्णोदयनिरूपणम्	२२२-२२३
१. २३. तत्र सूक्ष्ममृष्टवर्णोदयनिरूपणम्	२२४
१. २४. अकार्ये एकाशीतिपदानाम् अन्तः ११ गुणार्थतद्दशमस्य	२२५

च प्रामाण्यम्	२२६-२२७
१२६ युक्त्यापि वर्णानां मृत्पिडानियमस्य अप्रयोज्यत्वं तत्त्वगमर्शविश्रान्त्या पदत्वम्	२२८-२२९
१२७ प्रत्यङ्मुलचतुष्टयं नवार्धमात्राक्रमेण षट्त्रिंशदङ्गुलात्मनि प्राणचारः एकाशीत्यर्धमात्राणामुदयः	२३१
१२८ मात्राणामुदयं ह्रस्वादयानन्तरं दीर्घप्लुतव्यञ्जनानां क्रमेणोदयरूपविभागान्तर्गतरूपणम्	२३२-२३३
१२९ एकाशीतिकलांमध्ये क्षकारगणनया त्र्यर्धमात्राधिकोभवने निश्चिदङ्गानां सप्त गम्याङ्गानां तस्य विधित्वम्	२३३-२३६
१३० वर्णोदयस्य विच्छेदानुलोमक्रमयोः पर्यायशः भुक्तिर्भुक्तिफलत्वम्	२३७
१३१ सूक्ष्मपञ्चवर्णोदयस्य निरूपणम्	२३८
१३२ अपानार्पण एकाशीत्याद्यर्धमात्राणाम् उदयं नम्य षट्त्रिंशदङ्गुलत्वम्	२३९
१३३ गुरुप्रामाण्यात् स्थूलवर्णोदयनिरूपणम्	२४०
१३४ वर्गक्रमेण वर्णानां स्थूलोदयाभिधाने मतद्वयप्रदर्शनम्	२४१-२४२
१३५ प्रहारात्मकं प्रवृत्तं प्राणचारणा दिनागच्छ प्रदर्शनम्	२४३-२४४
१३६ पञ्चाशदङ्गुलपञ्चमणं वर्णानां स्थूलोदयनिरूपणम्	२४५-२४६
१३७ एकोनपञ्चाशद्वर्णवर्णानां मते प्राणचारसंख्याप्रदर्शनम्	२४९-२५०
१३८ त्रिविधवर्णोदयनिरूपणोपसंहारः	२५१
१३९ कालन्त्रापसंहारः	

सप्तममाह्निकम्

१ चक्रोदयनिरूपणप्रतिज्ञा	कारिका-संख्या १
२ परमविनावृषायत्वाद् अयत्नजवर्णोदयनिरूपणानन्तरं यत्नजनिरूपणोचित्यम्	२
अयत्नचक्राण्युदयव्यापारोदयनिरूपणं यत्नजनितं संप्रदर्शयति परसंविदुपायत्वमिदं	३-४
एकापण्डात्मना मंत्रस्य प्रतिप्राणचारः तदनुगुणयाद् उदयस्य तत्पञ्चक्रत्वं तत्र भागषोडशकस्थित्यर्थार्थादिकल्पनेन चतुर्विधभागान्तर्गमितप्राणचारशस्य योगिनामभिलक्ष्यत्वम्	५-२०
पञ्च प्राणग्रामे कालग्रामे कालग्रामे ज्ञानभेदग्रामे इति सप्तग्रामाणां नाम	२१-२३

१	संवेद्यभेदस्य संविदि भेदकत्वाभावात् कालस्य संवेद्यभेदकत्वम्	२४-२५
२	ततः स्वाभावपर्यन्तं ज्ञानस्य एकत्वम्	२६
३	इन्द्रियाद्यप्रमानमयोगात् ज्ञानाविधित्वम्	-
४	प्राणगतत्वेनैव संयोगविभागतानिश्चयः	२८
५	संयोगविभागिताया अभावात् संविद ज्ञानस्य स्वाभाविकतायाः सादृश्यं प्राणत्वम् अकारणकचित्तत्वात्	२९
६	तस्या वैतल्याद्यम्पर्शश्च	३०
७	कालमम्पर्शाभावात् निर्विकल्पाया अपि संविने	३१
८	तथातथाविमर्शेन विकल्परूपत्वम्	३२
९	स्मृदन्तगन्तव्यात् तथातथाविमर्शः अपि तस्या एकत्वम्	३३
१०	अतित्वाद्बोद्धमते शब्दादिभिरक्रमिकविकल्पस्य	३४
११	समस्तव्यवहारलोपप्रसङ्गात् खण्डनम्	३५
१२	स्वमतोक्ताद् विकल्पादव मकलव्यवहारमिद्धि	३६
१३	विकल्पस्य शिवन्त्रप्रदायित्वे पूर्वोक्तकथनानुवादः	३७
१४	दृष्टान्तपुरस्सरं योगिनां चक्रोदये प्राणसाम्येन	३८
१५	प्रतिनियतचरित्रमन्त्रोच्चारणविषयत्वनिरूपणम्	३९
१६	प्राणसाम्यस्याविशेषात् जपहोमादीनां तुल्यविधित्वम्	४०
१७	अत्रायं सिद्धामतयागिनां कालशास्त्रयोः प्रामाण्यम्	४१
१८	तत्र श्रायागिनां कालशास्त्रपादानां यागिनां मन्त्रपदेषु प्रतिप्राणचारं शक्तितत्त्वगप्रविभागेन जपहोमादी मन्त्रोदयज्ञानात् फलप्राप्तिः	४२
१९	चक्राणां प्रागुक्तविभागश्रयणं यागिनः प्राणग्रामे प्राणसाम्येनोदिताया विद्यायाः मन्त्रस्य च तत्तत्त्वाद्बोद्धव्यत्वात् जपहोमादीनां तुल्यत्वम्	४३
२०	मालामन्त्रादिषु समस्तस्य पदस्य प्राणसाम्येनान्वारयितुमशक्यत्वात् पदाशशिकया विभागेनोच्चारणे तत्तत्तत्पदस्यार्थमिद्धं सर्वत्र द्वादशाख्यादिचक्रेषु प्राणचाराणां मष्टशतनामहस्रंकाविशतित्वम्	४४
२१	चक्रोदयनिरूपणोपसंहारः	४५
२२	प्राणचारं चक्राणामुदये तस्य प्रवेशकालस्य निर्गमकालस्यो त्रैविध्ये मध्यमोदयस्य श्रेष्ठत्वम्	४६
२३	अत्रायं श्रायागिनां कालशास्त्रस्य प्रामाण्यम्	४७
२४	मन्त्रोदयचक्रोदयविदः क्षिप्रं सिद्धिभाक्त्वम्	४८
२५	श्रायागिनां यागिने शक्तितत्त्वगतैकैकपिण्डाक्षरमन्त्रजपस्य विधौ विभागशून्यबह्वक्षरमन्त्रादिजपस्य च निषेधः	४९
२६	चक्रादयाशेषपि प्रवेशादिवैविध्याद् अहोरात्रस्य त्रिशमिश्र विभाग क्रमण कालस्य अधोदय प्रवेशादिवैविध्यस्य त्रिशोदयश्च	५०

२७. कालाध्वनः पात्म्पर्येण षडध्वनश्च चित्यामवस्थानम् ६०
२८. अतो विश्वसृष्टिमंहारयोः संविदधीनत्वम् ६०
२९. अवार्थे श्रीमालिनीतंत्रप्रामाण्यम् ६०
३०. प्राणस्य देहाविप्रत्वाद् देहनिष्ठतया स्मरणम् ६०
३१. चिदादानामन्त्यस्थूलताया नाडीरूपताङ्गीकारे देहसन्तानत्वम् ६०
३२. देहस्य त्रिप्रकारप्रमाणावचिच्छन्नत्वम् ६०
३३. अत्र प्राणप्राधान्यस्य विश्वसृष्टिमहामात्रस्य अशान्तवायुक्रमानु-
प्राग्वद् वैचित्र्यम् ६०
३४. अनुभवदशा चक्रादयोपमंहारः ६०

विद्याभवन प्राच्याविद्या ग्रन्थमाला

१२०

महामहेश्वरश्रीमदभिनवगुणपादाचार्यावर्गवतः

श्रीतन्त्रालोकः

(तृतीयो भागः)

(८-१० आह्निकम्)

'ज्ञानवती'-हिन्दीभाष्येण च विभाषित

अध्यापकः- सम्पादकः च

प्रो० गणेश्याम चतुर्वेदी

साहित्यशास्त्र, आचार्यशास्त्र

म.प्र. (मस्कन), पो-१२०/१०, लखनऊ-२०८

संस्कृत विभाग, कला संकाय

काशी हिन्दू विश्वविद्यालय, काशी

चौखम्बा विद्याभवन

वाराणसी

विषयानुक्रमणिका

अष्टममाहिकम्

	कारिका-संख्या
ममार्थविकल्पयमान् मन्त्राभिरुद्देशाभ्यानिष्पन्नानि निष्पाद्यप्रतिष्ठितस्य मन्त्रस्य मन्त्रादयान् शून्यात् बोहवस्थानम्	१-२
अत्रात्र क्रियाक्रमानुसंधानेन योगिना भगवताधिगम	३-४
अत्रार्थ स्पन्दशास्त्रप्रामाण्यम्	५
अभ्यप्रक्रियाज्ञानाद् अभ्येशाना यथाना स्वमन्त्रित्वात्करणं सविदः परमाद्वयतया स्फुरणम्	७-८
श्रीमद्दीक्षोत्तरपाठेन अत्रत्यार्थपरिपोष	९-१०
अत्रैव श्रीस्वच्छन्दशासनसंवादः	११
त्रिंशत् शासनप्रामाण्यात् षट्त्रिंशत्तन्त्रात्मितस्य मूलमध्या- ऽग्रकल्पितबोधानुसंधानाद् बोधसाक्षात्कारः	१२-१६
श्रीदेव्यामलसंवादोऽपि अभ्यन्त मन्त्रदेकात्म्यानुसंधानेन योगिनो धैर्यवीभावः	१७-१८
बोधान्मन्त्रेऽपि षड्विंशत्तन्त्रे प्रतिपन्नपञ्चम्या ऊर्ध्वदिग्व्यवस्था	१९-२१
तत्र प्रथम पञ्चावन्त्रे भुजनिर्गन्धिनस्य अनन्तस्य कटाहबहिर्देशोऽवस्थानम्	२२-२३
ब्रह्माण्डान्तभुजतः कालाः भुवनस्य कटाहोर्ध्वे नरकाद्योऽ- वस्थाने हेतुः	२४-२६
तत्र अर्वाचिकृष्णोपाकरो वाक्यनरकत्रयणाभवस्थिति अवान्तरभेदाश्च	२७-२९
शार्ङ्गवन्द्याचरणान्नरकनिवास ईशस्मरणान् नरकनिवासाभाव	३०
पातालाग्रकमध्ये अष्टमऽष्टके हाटकस्य प्रभुत्वम्	३१
गौरवशासनानुसारं श्रीकण्ठस्य हाटकस्य मणिप्रदायित्वम्	३२-३४
एवविधिसिद्धिषु अधिकारिणां वैविध्यम्	

- १ भोगोपगमे एषां हाटकभक्त्या क्रमण परमशिवलयः
भोगानन्तरतया न मर्त्यनिर्गममाद्यन्तम् शिवतन तत्रापि
मानुषत्वे मन्त्रविदः मोक्षाऽन्येषां बन्धः ३५-३९
- २० अत्रार्थे श्रीमदानन्दाधिकशासनप्रामाण्यम् ४०
- २१ इत्यन्तं ब्रह्माण्डार्थं मिदानन्तान् भद्राऽप्युपगम्यन्त्याम् ४१
- २२ ब्रह्माण्डार्थकोर्ध्वं भुवनानां चतुरश्रान्तिसदृशत्वम् ४२-४४
- २३ ब्रह्माण्डार्थान्तरस्य कर्ध्वं मध्यं अधः क्रमणं त्रिणाश्रयं
चतुरश्रसदृशत्वम् चतुरश्रसदृशता तद्भासनाच्चाश्रयत्वम् ४५-५६
- २४ पाण्यक्रमणा भागयोगेना भागस्थानतया मेरुगामित्वम् ५७
- २५ मेरुधः वर्षादिविभाजने पादपर्वतचतुष्टयाख्यानम् ५८-५९
- २६ तत्र प्रत्येकम् उद्यानसरःकल्पवृक्षादिस्थितिः ६०-६१
- २७ मेरुधो लक्ष्यो जनपरिमाणस्य आगन्तव्यं तैर्विभक्तम्
जम्बूद्वीपस्य नवधात्वम् ६२-७७
- २८ बाह्यं यत्नं भारतस्य क्रमभागभूमित्वं र्षान्तराणां तु कालं
भोगभूमित्वम् ७७-८२
- २९ अर्थाभिः समुद्रं पारिवर्तत्वाद् भारतवर्षस्य नवखण्डत्वम् ८३
- ३० नवखण्डानां नामविभागाभिधानम् ८४-८६
- ३१ आर्यशासनप्रामाण्याद् भारतवर्षेणा मानान्तरं तत्रापि
तीर्थभूमिभूतत्वात् कन्याद्वीपवासिनामेव शुभाशुभ
कर्मानुष्ठानात् भागापवर्गप्राप्तञ्च कन्याद्वीपस्य उतमत्वम् ८७-९१
- ३२ अत्रार्थे रौरववार्तिकप्रामाण्यम् ९२
- ३३ जम्बूद्वीपस्य त्रिस्तगत्सप्तदशधात्व समासान् नवधात्वञ्च ९३
- ३४ नवधात्व नवानाम् अर्णोध्रमुतानां कारणत्वं दक्षिणान्तगत
लक्ष्यो जनपरिमाणत्वञ्च ९४-९६
- ३५ रौरवशासनप्रामाण्यात् जम्बूद्वीपाद् बाह्यगपि संस्थान-
विशेषनिरूपणं लवणाब्धे ततोऽपि बाहिः शाकादिस्वादूदान्त
षड्वीपानां निरूपणम् ९७-१०४
- ३६ द्वीपषट्कविभागः तस्य समहस्रपञ्चाशत्विपञ्चाश-
ल्लक्षस्यधिककार्तिद्वययोजनपरिमाणत्वञ्च १०५-१०६
- ३७ सप्तमजलध्वं बाह्यं तद्भासुवोऽवस्थानम्, तत् कार्तिदशकमात्र
लोकालोकपर्वतः, तत्र रवर्मेर्वन्तगलवर्तित्वम् १०७-१०८
- ३८ भानोर्महलोकालोकाभ्यां रविकर्षात् क्रमण उत्तरं
दक्षिणायनरूपं गतौ वैचित्र्यम् १०९
- ३९ इत्थम् उदयास्तमययोगपि भानोर्वैचित्र्यम् ११०-११२
- ४० शाकालोकाद् बाहिः तप्तम तन्मोर्निकुर्वे गर्भीकृतपुत्र
गर्भोदसमुद्रस्य अवस्थानम् ११३-११४
- ४१ तमः स्थानविषयकं श्रीमिदयोगाश्चरमतविशदनम् ११५-११७

4

१.	सकलनया भूलोकस्य कोटिशतपरिमाणत्वम्	११८
२.	भूलोकस्य चतुर्दशभुतसर्गास्पदत्वं भोगस्थानत्वञ्च	११९-१२०
३.	अधवायुपथानामप्यनुपपत्तिरिति निर्माणम्	१२१-१२८
४.	तत्रवज्राङ्गमरूपदप्राप्तौ निमित्तान्वेषणम्	१२९
५.	आद्यवायुपथानिरूपणस्य पुनर्गन्तव्यस्थानम्	१३०-१३८
६.	ऋतुर्द्धयादिमहापग्विहान्तषोडशात्मनः आद्यवायुपथ- निरूपणस्य उपमहारः	१३९
७.	दशवायुपथानां भिन्नाभिधत्तत्त्वम्	१४०-१४२
८.	भूमीमण्डलानां स्थितस्य स्वराजस्य निरूपणम्	१४३-१४६
९.	तत्र ध्रुवस्य ग्रहादिबन्धनस्थानत्वे बद्धानाम् आमंघाद्यसप्तानिलमण्डलाधारत्वम्	१४७
१०.	ज्ञानबन्धनक्रतुहोत्राद्यनुष्ठातृणामत्र निवासः	१४८
११.	भूमेर्ध्रुवान्तं पञ्चदशलक्षत्वम्, स्वरादिमत्यान्त- तत्त्वानिर्माणस्य इत्येवमात्रावस्थानं तद्विज्ञानेन च निर्माणम्	१४९-१५६
१२.	गोचरात् शतशतानिहिनोऽङ्गानामप्यनुपपत्तिरिति निर्माणम्	१५७-१५९
१३.	रुद्रोर्ध्वमुनरोनरवृद्धितः तेषां शिवे लयः	१६०-१६१
१४.	भूमीदमन्तस्य अण्डतत्त्वमण्डलमन्तस्य अण्डतत्त्वम्	१६२-१६४
१५.	पञ्चम महाभूत तन्मात्रा अण्डतत्त्वम् मन्तलोकानां परापरत्वे गुरुप्रमाणम्	१६५-१६६
१६.	प्रत्येकं पञ्चाशत्कोटिपरिमाणत्वाद् अर्धरुद्रकटाहयो- भूलोकस्य शतरुद्रावधित्वम्	१६७-१६८
१७.	दश दिक्षु दश दश क्रमेण शतरुद्राणामवस्थानम्	१६९
१८.	रुद्रशतस्य ब्रह्माण्डाधारकत्वं गौरवप्रमाणत्वाद् अण्ड- स्वरूपत्वञ्च	१७०
१९.	तत्रत्यग्रन्थाच्छलोकद्वयपादे तथापि आद्यशलाकव्याख्याने- ऽनिर्भक्तस्य वस्तुपिण्डस्य अण्डत्वनिर्णयः	१७१-१७४
२०.	प्रतितत्त्वमण्डत्वव्यावर्तनाय वस्तुसमूहवाचिनः वस्तुपिण्डपदस्योपादानम्	१७५-१७६
२१.	तत्त्वमूहत्वे पत्युर्विश्ववर्धनित्वं हेतुः	१७७
२२.	अन्यैरन्यथाव्याख्याने भेदकयोजनस्य अण्डत्वम्	१७८
२३.	प्रकृत ब्रह्माण्डाद्यशतरुद्रेषु एकादशरुद्राधिपतित्वम्	१७९
२४.	अनन्तादिवीरभद्रान्तानि एकादशरुद्रनामानि	१८०
२५.	शिवरुद्राणां ब्रह्माण्डमावृत्य अवस्थानम्	१८१-१८२
२६.	गौरवचार्त्तकप्रमाणान्द्वीकणार्त्ताधिपतेशिवरुद्राणां स्वरूपत्वं महर्त्तुत्वञ्च	१८३
२७.	मिदानन्त्रप्रमाणत्वात् क्रमेण त्रिद्विगुणानां ब्रह्मादीनां तथावस्थानम्	१८४-१८५

६५	भुवनं जगत्तद्विशिष्टान्तात् तन्वाच्यमाणार्थं स्वरगतमुद्भवा परिमाणनिरूपणम्	१८६-१८९
६६	तत्त्वज्ञानस्य शिवादिनाभुत्त्वान्तरात्तद्विज्ञानस्य मास कारणत्वम्	१९०
६७	अत्रार्थे श्रीमत्स्वच्छन्दशासनप्रामाण्यम्	१९१
६८	तत्र पारमार्थिकस्यैव तद्विज्ञानस्य भावः पारमार्थिकस्य	१९२
६९	अप्यन्तर् भुवनाभिधानापक्रमं भद्रकाल्या जयनाम्न पुर भक्तानामधिकारः	१९३-१९४
७०	तत्र निर्बीजदीक्षया मोक्षप्रदानेन भद्रकाल्याः माहात्म्यम्	१९५
७१	अप्यन्तरात् भद्रकाल्या प्रान्तं तं गङ्गाधरस्य मृत्युमृत्युमृत्या मृदापदाख्यापद्रवावस्थानम्	१९६-१९८
७२	जयमृदापदागन्तरालं त्रयादशभुवननिरूपणं तन्वाच्य धारणाश्रितत्वं लकुलाद्यमरेशानामधिपत्वञ्च	१९९-२०४
७३	ततः तत्राद्याद्यामादिनन्तरं क्रमेण अष्टदशाष्टभुवनानां वद्विप्राणव्योमतन्मात्रधारणाश्रिततया निरूपणम्	२०५-२०८
७४	गन्धनन्मात्रधारणाद्यभ्यासाद्यागिनः शरीरान्ते तनद्वर्गादि भुवनमादत्तात् क्रमेण शिवान्मनालाभं भुवनान्युपदेशं निर्दिष्टम्	२०९-२११
७५	अत्रार्थे श्रीमद्देव्यायामलप्रामाण्यम्	२१२
७६	अत्रैव श्रीकामिकान्तर्गतकर्मवर्णनोक्तभगवद्वचनान् तन्मार्गादिमनोऽन्ततत्त्वानां पुराणाम् सप्रपञ्चमभिधानम्	२१३-२२४
७७	तन्नाऽहकृतं पुरम्य बुद्धेश्च देवयोन्यष्टधामत्वेन पुराष्टकस्य निरूपणम्	२२५-२२७
७८	अतोऽहकृते पुरम्य बुद्धेश्च देवयोन्यष्टधामत्वेन पुराष्टकस्य निरूपणम्	२२८-२२९
७९	अत्रार्थे शिवतन्प्रामाण्यात् देवयोन्यष्टकस्य शक्ति- व्यक्तिरूपत्वम्	२३०
८०	तेषां बुद्धयभक्षं सूक्ष्मस्थूलभागभेदं तत्र चत्वारिंशद्भुवनानां तुल्योपभोगत्वम्	२३१
८१	साधनभेदादष्टकपञ्चकतया एषामभिधानं देवयोन्यष्टकस्य सर्वत्र तरतमभावेन अवस्थानम् उमापतिप्रभुत्वञ्च	२३२-२३३
८२	अक्षाणामपि तरतमभावाभिधानपूर्वकं देवयोन्यष्टकस्य अन्योन्यमपि तारतम्याभिधानम्	२३४
८३	अतएव दीक्षायां बुद्धेः शोधनीयत्वविधानम्	२३५
८४	देवयोन्यष्टकवत् क्रोधेशतेजोऽहकृतद्वयानिरूपणम्	२३६
८५	स्वच्छन्दशासनश्रीपूर्वशासनप्रामाण्याद् योगाष्टाभिधानञ्च	२३७
८६	तत्र उमापतिश्रीकण्ठयाम्भेदेऽपि अपरपररूपतया श्रीकण्ठस्य श्रीकण्ठम् उमापतिञ्च मानुषींस्वारितं मायापुरम्	२३८-२४०

विषयानुक्रमिका

१	उपासकपापपर्यायस्य ब्राह्म्यादिमज्जमातृकाभिधानम्	१-१-१
२	उपासकपुरोध्वं मूर्त्यष्टकावस्थानं तदाश्रयेण कैवल्यरूपमोक्षप्राप्ति	१-१-२
३	योगस्य अयमयमन्त्रप्रदानं योगस्य अयमयमन्त्रप्रदानं निमित्तत्वम्	१-१-३
४	तदुर्ध्वं सुशिवदिमहादवाष्टकान्तं योगाष्टकनिरूपणे श्रीकण्ठस्यैव प्रपञ्चनम्	२४९-२५२
५	वदयन्त्रं प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् २५३-२५४	२५३-२५४
६	अन्तरा गणनन्त्रं यन्त्रा प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् मङ्गलार्थं साम्यपदप्रयोगात् सांग्रामतदोषपरिहारः	२-१-१
७	कार्यकारणभावस्य अन्तत ईश्वरेच्छाभाजजन्यत्वात् स्वमते प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् प्रकृत्यम् वृद्धिकागणत्वनिर्वाहश्च	२-१-२
८	गुरुणां पंक्तित्रयस्याधिकारित्वम्	२५५-२५६
९	गुणस्कन्धे निरूपणम्	२५६-२५७
१०	अत्र श्रीकण्ठनाथस्य सर्वोर्ध्वावस्थानेन ग्रहात्मिकाभि- रुक्तिभिर्नदभुवनेषु तनदभुतानामधिष्ठितत्वम्	२५७-२५८
११	गणाधाम् अन्तरा क्रमशादप्रभुनश्रगागमवस्थानम्	२५८
१२	शिवतन्त्रास्रान्तरा मायाप्रभवस्य अव्यक्तस्य मन्त्राभिधानान्तरा प्रवृत्तौ क्षेत्राणां रुद्राणां वीरभोगस्य निमित्तत्वम्	२७३-२७५
१३	करणाधिकरणविभाग करणानां मृदादिरूपत्वनिरूपणम्	२७६-२७७
१४	नत पम्तन्त्रे तृप्तिनन्त्रस्य सिद्धयष्टकस्य भुतनाष्टकस्य चाभिधानम्	२७८
१५	कापिलमतमवलम्ब्य तृप्तिमिद्धानां निरूपणम्	२७९-२८१
१६	अणमादुर्ध्वं गुरुगन्त्रयस्य तदुर्ध्वं नादस्यधिष्ठानदवताष्टकस्य चावस्थानम्	२८२
१७	नादस्यधिष्ठानदेवतानां पम्तन्त्रावस्थान प्रमर्शशालिनाद् शक्त नैमित्त्यम्	२८३
१८	विश्वात्मनिर्मितत्वात् तस्य अन्तर्गतत्वयाग्नपलाप	२८४-२८५
१९	नादयष्टकाध्वे विग्रहाष्टकस्य तदुर्ध्वं दहधर्माणां भुवनस्य तदुर्ध्वं दहपाशाग्न्यपञ्चाविषयाणां परम्य तत्रैव गणविद्वेशानां कामादित्रिविधपाशोदयस्य च निरूपणम्	२८६-२९१
२०	विषय पाशशब्दप्रवृत्तौ पराशवाद् भदप्रयनस्यैव बन्धकतया निमित्तत्वम्, पुनर्विचित्रकारणत्वञ्च	२९२-२९३
२१	पाशशोधनादेव भवान्मुक्तिः	२९४

१११	पुम ऊर्ध्वं नियत्यादिपञ्चकञ्चुकानां भाधिष्ठानपुग्निरूपणम्	३९५-३९७
११२	ततः शैवातनुमालिनीमतप्रामाण्यान्मायायाः त्रिभुक्कार्म्वरूपनिरूपणम्	३९८-३९९
११३	श्रीपूर्वशासनेन पुरुषादौ प्रोक्तानां वामादीनामत्र मायानां विधानात्	३९९
११४	एतत्प्रामाण्यादेवात्र तेषां वामादिमायुज्यभागित्वं येन अनन्तार्थाधिष्ठितमायायभूवनप्राप्तिः	३९९-४०३
११५	तत्रैवैवमायायाः प्रत्यक्षमायानामत्र शैवातनुमादन्तम् मूर्तिप्रस्थितिर्विलयकारित्वम्	४०४-४०६
११६	मायाबिम्बगुहाभिधानायाः प्रत्यक्षत्वरूपतया द्विविधायाः माययाः प्रत्यक्षत्वात्	४०७
११७	प्रत्यक्षरूपमायायां भगवत्प्रावृत्तिनिमित्तम्, प्रतिभगं प्रकृत्यण्डादेरुपगम्यताम्	४०८-४०९
११८	शास्त्रवर्णनाऽशक्यतया अर्वाच्यत्रामंग्र्यसालावकन्यायेन मायानाम् अशक्यतायाः प्रमाणं	४१०-४१२
११९	प्रतिभूवनं व्यवस्थाया ईदृग्विधत्वम्	४१३
१२०	यत्प्रत्यक्षत्वात् स्यात्मा तदाभिष्टानपञ्च तन्मयानां भूवनम्	४१४
१२१	निर्याद क्षरपालपर्यन्तम् एकस्रोतवदन्यस्रोतसामपि तुल्यविधित्वम्	४१५
१२२	मार्गमाययाः मध्ये अधरमध्याध्वरूपेषु पुटत्रयेषु गहनादिद्वादशरुद्राणामवस्थानम्	४१७-४१९
१२३	मल्लशास्त्रवचनादत्र विंशतिरुद्राणामवस्थानम्	४२०
१२४	श्रीभारगणमन पुन पुटषट्कानिर्देशः, प्रत्यक्षमायाया तन्त्रमायाकार्यतया निगदनात् मायायाः तन्त्ररूपता भिधानोपक्रमः	४२१
१२५	ममन्तविलयपदमाशङ्क्यत्र मायातन्त्रं भूतनाशमाणाऽत्र	४२२
१२६	अनन्तेन अनन्तसंपुटैः क्षोभनाद् अस्या एकत्वेऽपि अनन्तकार्याविर्भावसामर्थ्यम्	४२३-४२४
१२७	निशापदेन इमां व्यपदिशतः श्रीपूर्वशास्त्रस्यात्रार्थे प्रामाण्यम्	४२५
१२८	अधराध्वन्युक्तस्य सर्वम्यात्र सूक्ष्मतया अवस्थानात् प्रणवपञ्चकस्य मानाष्टकस्य चाभिधानम्	४२६-४२८
१२९	मायातत्त्वाधिकारिणां मायामयशरीरत्वं स्वाधिकारो- चितभागित्वञ्च	४२९-४३०
१३०	मायामयशरीरत्वनिरूपणम्	४३०-४३१

१. शक्तिरूपताभिधाने मायायाः अतिदुर्घटकादिवशक्ति-
रूपत्वम् अमोक्षे मांशान्निध्यया मृदानां भ्रामकत्वञ्च ३३३-३३४
२. शिवज्ञानदीक्षयोगस्या उच्छेदहेतुत्वम् ३३५
३. मायाश्च शुद्धावज्ञानत्वे नामादृशान्तिवशक्त्यो मन्त्राणां
क्रांतिमपत्कस्य अवस्थानम् ३३७-३४०
४. मायाश्च शुद्धावज्ञानत्वे अन्तर्भावान्नयः पञ्चमहाभूतानां
मार्धकोटिव्रथमन्त्रेश्वरनायकतया अवस्थानम् ३४१-३४४
५. शिवज्ञानपञ्चमहाभूतानां पञ्चादिमन्त्रान्तरात्मानन्दशक्त्योक्त्योक्त्यो
नियोगाद् अनन्तस्यैव प्राधान्यनिरूपणम् ३४५-३४६
६. मायादृशान्तिवशक्त्यो अन्तर्भावान्नयः अन्तर्भावान्नयः
हेतुत्वञ्च ३४७-३४८
७. हेतुत्वे चात्र अभवत्वस्य नैमित्त्यम् ३४९-३५०
८. शिवज्ञानपञ्चमहाभूतानां पञ्चादिमन्त्रान्तरात्मानन्दशक्त्योक्त्योक्त्यो
दृशान्तिवशक्त्यो अन्तर्भावान्नयः अन्तर्भावान्नयः
शोध्यत्वम् ३५१-३५२
९. ततः सादाशिवज्ञानस्य शुद्धावगणरूपत्वम्, ऊर्ध्वोर्ध्वं
विश्वान्तर्भावः अन्तर्भावान्नयः अन्तर्भावान्नयः
मन्त्रान्तरात्मानन्दशक्त्यो अन्तर्भावान्नयः
दृशान्तिवशक्त्यो अन्तर्भावान्नयः ३५३-३५६
१०. सादाशिवस्य पञ्चमहाभूतानां पञ्चादिमन्त्रान्तरात्मानन्दशक्त्योक्त्योक्त्यो
रूपेष्टतुर्धावगणवृत्तत्वं क्रमेण तन्निरूपणञ्च ३५७-४७२
११. सादाशिवपरिवारं तत्रापि रुद्राणां मायामन्त्रनिमित्तत्वं
मार्धकारमात्रावस्थानम् अधिकारवन्त्रान्त्ययः शिवरूपत्वम् ३७३-३७६
१२. नदुर्ध्वं विन्दुवावगणं शान्त्यन्तान्तस्य शिवस्य अवस्थानम् ३७७-३७८
१३. श्रीमन्महाशिवप्राणायामालोकस्य विन्दुगति
पाणिभाषिकी सज्ञा ३७९
१४. पत्युः सादाशिवतत्त्वे भोगस्थानत्वम् ३८०
१५. तत्र निमित्तत्वं मृक्षमत्वाद् भगवन्मन्त्राविभावनाभावस्य
दृष्टान्तमुखेन प्रदर्शनम् ३८१-३८२
१६. विन्दुत्वम् अन्तर्भावान्नयः अन्तर्भावान्नयः
निरोधिनीकलानां प्रत्येकं पञ्चधात्वम् ३८३-३८४
१७. अर्धचन्द्रादेः यथोत्तरं मृक्षममृक्षमन्त्रादिरूपप्रदर्शनम् ३८५
१८. क्रमेण तन्मार्धकारान्तरात्मानन्दशक्त्योक्त्योक्त्यो
पञ्चमन्त्रमहातनुत्वम् ३८६
१९. विन्दुवावगणस्य सादे भवनपञ्चकस्य नदुर्ध्वं साधुमन्त्रस्य भवनस्य
अवस्थानं यत्र मृक्षमत्वाद् उर्ध्वोर्ध्वमन्त्रावकत्वान् नदुर्ध्वं च ३८७

मधुमगधान्तान् ब्रह्मायन्त विश्रान्तिशिशक्त्यधिष्ठितत्वञ्च	२०३-२०४
१०२. मधुमगध्वं ब्रह्मब्रह्मण्योरवस्थानम्	२०४
१०३. तत् ऊर्ध्वं शक्तितत्त्वे ऊर्ध्वकुण्डल्या शक्तेर्विधाधारत्वं यापिनाशक्यधिष्ठितत्वञ्च	२०४-२०५
१०४. व्यापिन्याः शक्तितत्त्वममनाश्रितभुवनस्य व्यापिन्यामवस्थानम् अनाश्रिताधिष्ठिताश्रितान्त्रावस्थानञ्च	२०५-२०६
१०५. शिवतन्त्राध्वत मर्तजगणकर्तृभूतममनाशक्तौ पञ्चकृत्यक्राण महेश्वरस्याधिष्ठानम्	२०६-२०७
१०६. कर्तुर्महेश्वरस्य व्यापारे समनायाः करणत्वम् अनाश्रितस्य च निमित्तत्वम्	२०७
१०७. महेशितुरनाश्रिताद्यधिष्ठाने स्वशक्त्या व्यापिप्रेरणाया नादबिन्दवात्मविश्वोद्भावनद्वारा समनाया एव करणत्वसिद्धिः	२०७-२०८
१०८. पार्थिवादिमादाशिवान्तविश्वस्य हेयत्वम्	२०८
१०९. पुराणा संग्रहेणाधिधानोपक्रम	२०८
११०. तत्र स्वच्छन्दप्रक्रियया निवृत्तौ अण्डस्यान्तर्बहि माष्टशतभुवनावस्थानम्	२०८-२०९
१११. प्रतिष्ठायां क्रोधाष्टकेन सह षट्पञ्चाशद्भुवनावस्थानं तत्र सख्याविषये भूतिराजमिश्रसहितमतत्रयप्रदर्शनञ्च	२०९-२१०
११२. जलाद् गुणतत्त्वपर्यन्तं प्रतितत्त्वं भुवनसंख्यानिर्णयाद् भुवनानां षट्पञ्चाशत्तत्त्वनिरूपणम्	२१०-२११
११३. प्रतिष्ठाया चतुर्विंशतितत्त्वानामेव शोध्यत्वे हेतुनिरूपणम्	२११-२१२
११४. पुस्तन्वात्मान्यान्त विद्याया भुवनाना सप्तविंशतितत्त्वनिरूपणम्	२१२-२१३
११५. विद्यातः सदाशिवपर्यन्तं शान्तायां भुवनानां सप्तदशतत्त्वनिरूपणम्	२१३-२१४
११६. सदाशिवाच्छिवपर्यन्तं शान्त्यतीतायां भुवनानां षोडशतत्त्वनिरूपणम्	२१४-२१५
११७. भुवनविभागप्रदर्शने भोग्ययोजनस्य भोगेच्छात्यागस्य वा नैमित्त्यम्	२१५-२१६
११८. विकल्पानामानन्त्यं प्राधान्याच्छापूर्वशासनप्रक्रियया भुवनानाम् अष्टादशोत्तरशतत्वाभिधानम्	२१६-२१७
११९. यत्र निवृत्तौ भुवनानां षोडशत्वम्	२१७-२१८
१२०. प्रतिष्ठायां मतान्तरोल्लेखपूर्वकं भुवनानां षट्पञ्चाशत्तत्त्वनिरूपणम्	२१८-२१९
१२१. विद्यायां भुवनानामष्टाविंशतित्वम्	२१९-२२०
१२२. शान्तायां भुवनानामष्टाशतत्वम्	२२०
१२३. शान्त्यतीताया अभुवनत्वनिर्देशपूर्वकं देशाध्वविभागोपसंहार	२२०

नवममाह्निकम्

कारिका-संख्या

१	विस्तरतः तत्त्वप्रतिभागनिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	अनेकत्र एकरूपानुगमस्य तत्त्वलक्षणत्वम्	२
३	धगजलादौ तत्त्वलक्षणव्याप्तिनिर्देशनम्	३
४	अनुगामित्वस्य तननाद् व्याप्तिभावतः देहभुवनादौ तत्त्वलक्षणाऽप्रसक्तिः	४
५	अत्रार्थे श्रीमन्मनह्मशास्त्रादिप्रामाण्यम्	५
६	कार्यकारणभावस्य तत्त्वप्रतिभागनिरूपणस्य मिदुत्तरात् श्रीमत्तानुसारं शिवेच्छापरिकल्पितत्वम्	६
७	अस्य तत्त्वस्य कर्तृत्वमप्यतः तन्नाशस्यैव सम्भारजनम् जडं कर्तृत्वमात्रसतत्त्वस्य कारणत्वस्याप्यनुपपत्तिः	७
८	बौद्धमते जडानाम् अपेक्षैकजीविते कार्यकारणभावो ज्ञानयोगात्कारणमनस्यैव तन्नाशस्यैव तदुक्त्यादिभिर्कारणम्	८-१०
९	सत्कार्यत्वादाश्रयणाऽपि जन्मस्य कार्यकारणभावात्तदपत्तिः	९-१०
१०	उपलम्भवादे भावस्य क्रमाक्रमयोरपि उपलब्ध- स्वरूपानधिकत्वम्	१०-११
११	सत्कार्यपक्षश्रयणाऽपि क्रमस्य सत्कार्यत्वानधिकत्वस्यैव कर्तृत्वम्	११-१२
१२	तथावभासनस्य कर्तृत्वरूपत्वान् कार्यकारणभावस्यापि अवभासनरूपत्वम्	१२
१३	रूपान्वयोपकृतं गोर्वापर्याप्तियमात्मनि भावद्वये कार्यकारण- भावव्यवहारः	१३-१४
१४	प्रकारणत्वमनं निरुपस्य तन्नाशस्य श्रीमत्प्रत्यक्षान्तरकेण मन्त्रे कार्यकारणतायां बिम्बनम्	१४-१५
१५	वस्तुतश्चिन्मयस्यैव सर्वत्र हेतुत्वम्	१५
१६	कार्योदभूतौ सकलसामग्र्याः हेतुैकरूपत्वम्	१६
१७	सामग्र्या एकत्वे एकप्रमातृविश्रान्तिसतत्त्वस्य अन्वयव्यतिरेकानुविधानस्य नैमित्त्यम्	१७-१८
१८	कुम्भकारनिर्माण समस्य एकेकनिर्माणे तथा च पुम- कर्तृत्वाभिमाने शिवस्यैव साक्षात्कर्तृत्वम्	१८-१९
१९	कार्यकारणभावस्य वैचित्र्यनिरूपणम्	१९
२०	तत्र अव्यक्तस्य मायाकलयोन्यतरकार्यत्वे शाम्भवीयवैचित्र्य- प्रदर्शनम्	१९-२०
२१	लौकिकवैचित्र्योपस्थापने तृक्षिकं गोमयतृक्षिक- योगीच्छारूपहेतुत्रयसद्भावः	२०-२१

२८	तत्र परमार्थेऽपि सर्वत्र तुल्यत्वमिति शास्त्रेषु कार्यस्य	८१
२९	क्रमे स्वरूपे वा मतवैचित्र्यापपत्ति	८२
३०	ज्ञानोत्तरादिषु तत्त्वानां क्रमान्यथाभावप्रदर्शनम्	८३
३१	प्रकृते श्रीपूर्वशास्त्रसमतत्त्वक्रमानुरूपणप्रतिज्ञा	८४
३२	तत्र पञ्चशक्तिनिर्भरत्वात् तत्तच्छक्तिप्राधान्ययोगेन	८५
३३	शिवादितत्त्वपञ्चकतया शिवस्य पञ्चधात्वम्	८६
३४	अनन्तभेदाभासनेऽपि परशिवस्य अनवच्छिन्नप्रकाशात्मत्वम्	८७
३५	अत्र शास्त्रादिगणपञ्चकानुभूतिसमन्वयमुखेन अनेकत्र	८८
३६	पञ्चकानुभूतिसमन्वयस्य अनेकत्र	८९
३७	तत्र शास्त्रादिगणपञ्चकानुभूतिसमन्वयस्य परिमाणान	९०
३८	नामसादृश्येन विप्रलब्धत्वं गुरुपदंशरहितत्वम्	९१
३९	शिवादितत्त्वपञ्चकस्य शुद्धाध्वपदव्यपदेश्यत्वम्	९२
४०	अशुद्धेऽध्वनि भोगलौलिकया अघोरेऽशम्य कर्तृत्वम्	९३
४१	मुख्यतया कर्मस्य संसारकारणत्वेऽपि विषयाभिलाषरूप-	९४
४२	लौलिकाया एव प्राधान्यम्	९५
४३	मलस्य अणुतायांग्यतामात्ररूपत्वाद् रागवत्	९६
४४	तत्त्वान्तरत्वाभावे	९७
४५	मांस्त्रे रागस्य बद्धिधर्मत्वाभिह पुं धर्मत्वम्	९८
४६	आणवं पुनः व्यतिरिक्ततया भानादधेताः व्यतिरिक्तस्य	९९
४७	स्वातन्त्र्याभावात्, शिवस्वात्मप्रच्छादनेच्छया	१००
४८	वस्तुभावामादनम्	१०१
४९	मलगतगोदृष्ट्या शक्ते शिवमुक्ताः मुक्ताणामतत्त्वनिराकरणम्	१०२
५०	गोदृष्टीशक्तेः स्वयंप्रवृत्तेरीशप्रवृत्तेः शाभावात् मलस्य	१०३
५१	शिवावरणरूपत्वं न तु विषयावरणरूपत्वम्	१०४
५२	मलेन स्वरूपावरणान् काणाददृष्ट्या स्वरूपनाशप्रसङ्गः	१०५
५३	मूर्ततया अमूर्ततया वा आत्मज्ञानस्य आवरणासंभवः तत्र	१०६
५४	अमूर्ततया प्रसङ्गादवरणस्य पदप्रान्तस्य अनपयोगित्वम्	१०७
५५	मलान्तरावगन्तव्यत्वात् काणादमलस्य जडस्याऽनुभावात् मलस्य	१०८
५६	अननावरण प्रभुशक्तिप्रणया अनुपपन्नत्वात् मन्त्रविजम्भाया	१०९
५७	स्वरूपस्वातन्त्र्यमात्रवपुस्त्वम्	११०
५८	शास्त्रेषु मलस्य बह्वाभिरन्वर्थसज्ञाभिरभिधानम्	१११
५९	तत्रान्येषां सुगमत्वाद् भवदोषाऽनुपलवशब्दयोश्च	११२
६०	अनुगतार्थनिरूपणम्	११३
६१	कर्ममलप्रस्तावे तस्य संसारकारणत्वम्	११४
६२	तदुच्छेदाय सांख्यादिशासनेषु नैष्कर्म्यापदेश	११५
६३	निष्कर्मण आणवस्यावस्थानात् विज्ञानकंचलिरूपत्व	११६
६४	शिवाभदपरामर्शद्वारा मन्त्रादिक्रमेण शिवात्मताप्राप्तिश्च	११७

विषयानुक्रमणिका

४६.	कर्मसंनतप्रसूतीं शिवात्मताप्राप्तीं च मूलमलस्य विनाशमयतनं यत्तद्विनाशं मन्वादिनां यत्तदा मन्वादिनां च परिकल्पना	
	कर्मणः कर्तृत्वशक्त्युत्थानं न तु मलान् अतः कर्मणः कर्तृत्वशक्त्युत्थानं न तु मलान् व्यञ्जकतया आणवे कार्मकारणत्वापचा विज्ञानाकलस्य मलकयागः	
	अत्र नाकर्मणः अत्र मलमयः प्रमाणमयः प्रमाणतया अत्र विज्ञानाकलस्य	
	अप्रध्वस्तेऽपि संकाचे अभिसन्धितोऽपि कर्मण अतत्फलदायित्वम्	१०७-१०८
	यद्यपि मलमयः कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य कर्मणः फलसंस्कारत्यागस्ततः मायानार्णपदासादनम्	१०७-१०८
	अनर्थव परिष्पाद्या प्रमातुः विज्ञानाकलत्वम्	१०९
	कर्तृस्वाभिसधानात् कर्मफलव्यवस्थितेः दुष्कृतस्य परिष्पाद्यत्वापि स्वाभिसधानविहाद विज्ञानाकलस्य दुष्कृतमुक्तफलभागीत्वाभावः	
	विज्ञानाकले क्रमेण मलस्य ध्वस्तत्वे अत्र अहभावोदय कर्ममलयोगाभावात् शिवावेशवशीकृतत्वस्य हेतुत्वम्	
	मलस्य समागङ्गुकारणत्वे श्रीपूवशास्त्रमवादः अतः कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य	
	व्याख्यानान्तरम्	११०-१११
	अतः कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य अनुमधानैक्यात् दोषस्याप्रसक्तिः	११२-११३
	अतः कर्मणः अत्र विज्ञानाकलस्य तदनौमुध्ये तथात्वायोगान् तपसा ज्ञानेन च तस्य निरोध्यत्वम्	११४-११५
	अतः आरब्धकार्यस्य कर्मणोऽनिरोध्यत्वम्	११६
	सद्यस्कर्मणोऽनारब्धकार्यत्वात्रिरोद्धुं शक्यत्वम्	११७
	मस्कारदाहं तत्र विज्ञानाकलस्य कर्मणः प्रदाहः	११८-११९
	अत्रायं श्रीपूवशास्त्रप्रमाणयान् सर्वमव सर्वदकात्म्येन जानत देहस्थस्यापि कर्मणः दाहः	१२०
	सविदाऽनतिरकण देहादिमस्कारस्य व्यवस्थानात् श्रीपूवशास्त्रगतदेहस्थपदव्याख्यानम्	१२१-१२२

६६	विज्ञानकेवलस्योपसहारः प्रलयाकलप्रमातुरवतारश्च, तत्र तस्य आणवक्रामेदिमन्त्रद्वारा मायान्तरस्थानं क्रमेणानुवर्तयितुं यथोचितभागित्वं ब्रह्मादिस्थावरान्ते समरणाञ्च	१३८-१३९
६७	न केवलमेवामधः संसरणम् अपितु ऊर्ध्वमपि, तत्र क्रमेण मन्त्रत्वासादनम्	१४०-१४१
६८	आणवमन्त्रस्यात्र ईश्वरेच्छावशात् कार्ममलसहकारित्वम्	१४२-१४३
६९	विदाच्चतुष्टुपत्ताभासमन्त्रेण आणा भासश्चादयस्त्रयमण पञ्चभासपञ्चमण ईश्वरेच्छावशादेव प्रबोधे कर्मवैचित्र्यात् तत्तत्प्रसागावेर्भावः अत्रार्थे मन्त्रमहेश्वरेण मायाविक्षोभपूर्वकमंगमृष्टौ श्रोपूर्वशास्त्रप्रामाण्यम्	१४४-१४६
७०	मायायाश्च भेदावभासे स्वातन्त्र्यात् शक्तिरूपताभिधानम्	१४७
७१	मन्त्रोक्तानन्तभासभागायाः तस्याः परानिशापदत्रयपदेश्यन्तम्	१४८
७२	मूलकारणरूपत्वान्मायायाः तत्त्वरूपताभिधानमपि	१४९-१५०
७३	प्रकृत्यपेक्षया मायायाः मूलकारणत्वाभिधाने मायैकत्वस्य नेमिन्यम्	१५१
७४	तत्त्वग्रन्थितया मायायाः द्विधावस्थानाद् देवस्य अव्यभि- चारिण्याः शक्तेः मायायाः भेदपरकतत्त्वभावामादनम्	१५२
७५	निरोद्धयादिशक्तीनामपि कलादिधरातन्ततत्त्वरूपत्वं ततश्च शिवशक्तिमयत्वम्	१५३-१५४
७६	तथापि पृथक्त्वेनावस्थानात् कलादेर्कार्यरूपत्वे मायाया एवात्रोपादानत्वम्	१५५-१५६
७७	कलादेर्कार्यरूपतायाः पृथग्भावनानाम्नि हेतौ भागासिद्धा- द्वैकान्तिकारिदोषपराशरणमुरगुन तन्मात्रादितत्त्वजन्य बहिर्भवकालादिदुर्मानुमापक्षत्वाभिद्धि	१५७-१५८
७८	पृथिव्यादिसदाशिवान्तानां देहिनाम् अनुरूपवर्तिशष्ट- भुवनयोगित्वम्	१५९-१६०
७९	अणूनां प्रतिनिधितभुवनयोगित्वेऽपि तत्तद्भुवनानां भोग्यत्वयोग्यत्वात् निखिलाध्वभोक्तृत्वम्	१६१-१६२
८०	मायाक्षाभासद्विश्वप्रसरऽपि पात्रापर्यवैचित्र्यात् कलादीनामपि परस्परपेक्षया कार्यकारणरूपत्वम्	१६३-१६४
८१	पतितशाम्भ्र भेदनाभिधानाद् अत्रत्यकार्यकारणभावानिरूपण मालिनीशास्त्रसमाश्रयणम्	१६५
८२	सुखदुःखादिभेदतः कलादिक्षित्यन्ततत्त्वजातरूपायाः भोगसाधनसंहितेः प्रत्यात्मभिन्नत्वाद् अनेकत्वम्	१६६-१६७
८३	अनेकत्वेऽपि नृतादौ ईश्वरेच्छात् कलादिनन्वानाम् ऐक्यम्	१६८
८४	शक्तिपातपवित्रितेषु एषां शुद्धत्वञ्च	१६९
८५	शुद्धकलादितः संसारमोचककर्मणादेः प्रसूतिः	१७०

८७	अत्रार्थे मानसुतिप्रामाण्यम्	१७३
८८	कलायाः मानसुतिविवेचने मायातन्त्रात् कलायाः स्वरूपं पुर्यागे किञ्चित्कर्तृत्वलक्षणत्वम्	१७४-१७६
८९	मायातन्त्रात् कलायाः प्रविष्टत्वं निदर्शनद्वारा कलायाः स्वप्नमवाधारानरूपणम्	१७७-१७८
९०	अत्राह कलायाः प्रतीतिः समानाऽपि समानाऽकारणत्वं मन्त्रमाया कर्मणां प्रानियतकार्यकारित्वान् मायाया एव कलापादानकारणत्वम्	१७९-१८०
९१	अत्राह किञ्चित्कर्तृत्वलक्षणत्वमिदं निदर्शनमप्रेरणत्वं कलाया एव हतुत्वम्	१८१-१८२
९२	कलायाः विद्यादिवत् करणत्वाभावः पुष्कलयोश्च प्रयोज्यप्रयोजकरूपत्वम्	१८३
९३	पुष्कलयोश्च विज्ञानात्मा विज्ञानाकलत्वञ्च	१८४-१८५
९४	प्रमाणप्रमाणकं प्रकृतत्वं कलापादानं न मायान्तम् स्वमतोत्कर्षप्रदर्शनम्	१८६-१८७
९५	मायायाः मन्त्रे प्रकृतमायामन्त्राकारस्य मन्त्रे शान्त्यन्तस्य महत्कारिणत्वं किन्तु तत्रान्यस्यैव माक्षार्णन्तर्गतत्वम्	१८८
९६	कार्यभेदान्मायातः कलाया अन्यत्वम्	१८९
९७	कलालक्षणे स्वाभिधानस्य श्रीपूर्वशास्त्रप्रतिपादितार्थ- विरुद्धत्वपरिहारः	१९०
९८	अज्ञस्य किञ्चित्कर्तृत्वाभावात् किञ्चित्कर्तृत्वरूपस्य विद्यातन्त्रस्योत्पत्तिनिरूपणम्	१९१
९९	पुष्कलयोश्च विद्यायाः बुद्धौ विद्यायाः विद्यायाः करणत्वम्	१९२-१९३
१००	गुणमकीर्णयां बुद्धौ सुखदुःखमोहादिविवेकाभावः	१९४
१०१	विषयप्रमाणस्य बुद्धयपक्षया विद्यायाः करणान्तरत्वम्	१९५
१०२	मन्त्रमायायाः विषयप्रमाणस्य आत्मप्रकाशरूढत्वाद् व्यवहार- योग्यता बुद्ध्यादप्रानिमज्जन्तव्यस्य विद्याकरणगात्रत्वाद् बुद्ध्यादिकल्पनौचित्यम्	१९६-१९८
१०३	किञ्चित्कर्तृत्वस्य प्रानियतत्वमुपर्यवसायित्वं निमित्तान्तरतया रागतत्त्वोपपादनम्	१९९
१०४	सामान्यतः अभिषङ्गमात्ररूपत्वात् साग्न्योक्तबुद्धिधर्मादवैगम्याद् रागतत्वस्य वैलक्षण्यम्	२००
१०५	कालतन्त्रस्य कार्यवच्छेदिकर्तृत्वकलनात्मकत्वम्	२०१
१०६	नियतितत्वस्य नियमाधायकत्वम्	२०२
१०७	विशदितन्त्रचतुष्टयस्य कलाकार्यत्वं भोक्तृत्वमनञ्च	२०३
१०८	सर्वत्र मायादिकञ्चुकानामेव पुंसि षट्कञ्चुकत्वम्	२०४

१०९.	संविदः षट्कञ्चुकषट्कस्थितौ पशुत्वम्	२०५
११०.	शिवतनशास्त्रे भ्रष्टादन्यत्वादन्यत्वाभ्यां कञ्चुकस्य भ्रष्टात निगद्यजान्तमयात्रावैविध्यम् तदुक्तं १. २. ११ गमयाद्यन्तम् इति कञ्चुकत्रयण सह कलाविद्यारागात्मनः कञ्चुकत्रयस्य पञ्चान्तरण षट्कत्वाभिधानं त्रिदामतयोः कलाप्रभवत्वम्	२०६-२११
१११.	कञ्चुकवर्त्तनं गणा मायायभागान्मृग्यम् मलम्ब स्वकल्पत्वं मायादृक्कञ्चुकषट्कस्य त्रिरूपत्वम्	२११
११२.	कञ्चुकस्य कञ्चुकत्वस्य त्रिशिष्टाशरूपतया भान्ति-मल विशेषणतया माय्यमामान्यात्मकप्रधानाः इभावकत्वञ्च	२१२-२१४
११३.	कञ्चुकं भान्तिमाय्यत्वया सुगुणदुत्पाद परम्परापक्ष्या हेतुत्वम्	२१५-२१६
११४.	तैत्तिरीयौ क्रमेण भौत भौत्ययोरुत्पादे कश्चनेऽप्यत्र वस्तुमत्ताश्रयणाद् अस्मन्मतस्य ज्यायस्त्वम्	२१७-२१९
११५.	सुगुणावयवशब्देन भ्याः नुमायनानन्तान् कारणत्वात्मात्मक प्रधानाभिधानम्	२२०
११६.	मन्त्राऽस्तमसा तन्त्रत्वभावेन तत्र नुमानसंभावेना	२२१-२२२
११७.	गुणानां क्षोभाद्द्विजातीयकायप्रभूतारक्षोभान् तदभावश्च इति तेषां पूर्वप्रदर्शितस्य तत्त्वान्तरत्वस्य भुवनावभागस्य च स्मरणम्	२२३-२२४
११८.	पुरुष प्रति प्रकृतप्रवृत्तौ स्वतन्त्रशक्तिकदाभणाद् हताग्र सांख्यीयदोषाभावः	२२५-२२६
११९.	गुणेभ्यो बुद्धितत्त्वाविर्भावः, तत्र पुरुषप्रतिबिम्बत्वं बाह्यवेद्यप्रतिबिम्बत्वञ्च	२२७-२२८
१२०.	बुद्धिवृत्तेर्जडत्वेऽपि आत्मसंविदभिव्यक्तिस्थानत्वाद् विषयप्रकाशनसामर्थ्यम्	२२९
१२१.	बुद्धितोऽहंकृतेर्प्रादुर्भावः	२३०
१२२.	पञ्चावयवप्राणवायौ अहंकृतेः सम्पन्नप्रेरणाऽप्रेरणाभ्यां प्राणिनां जावनमृत्यु	२३१
१२३.	अहंकृतगम्या भ्रातृवशास्त्रशमाण्यात् कृत्रिमत्वम्	२३२
१२४.	अहंकारस्य कारणस्वत्वात्त्वनिरूपणानन्तरं प्रकृतिस्मृत्त्यन्तस्य सात्त्वराजसतामसभेदेन त्रैविध्यम्	२३३
१२५.	तत्र सात्त्विकस्य प्रकृतिस्मृत्त्यन्तानुरूपणापक्रमे मन्त्रप्रधाना- दहंकारान् मनोबुद्ध्यक्षषट्कस्य प्रादुर्भावः	२३४
१२६.	तत्र मनसः सर्वविषयत्व ततोऽहंकृतेः सर्वतन्मात्रकारणत्वम्	२३५
१२७.	बुद्ध्यहंकृन्मनसः अन्तःकरणत्रैविध्यम्	२३६
१२८.	जाड्यात् प्राणस्य अन्तःकरणत्वाभावः	२३७
१२९.	अन्तःक्रियात्रैविध्याद् अन्तःकरणत्रैविध्यम्	२३८

११०. बुद्धि-संश्लेषान्तराभावात्प्राप्तत्वात्तद्विषयत्वम्	२३९
१११. तत्र तत्तत्प्रमाणान्तराभावात्तद्विषयत्वम्	२४०
११२. तत्र तत्तत्प्रमाणान्तराभावात्तद्विषयत्वम्	२४१
११३. करणान्तराभावात्तद्विषयत्वम्	२४२-२४३
११४. कर्ता स्वांशमयैव करणीकरणाद् व्यतिरिक्तस्यापि करणभावापादनम्	२४४-२४५
११५. श्रमन्तद्वाक्यस्य कर्ताकर्तृत्वस्य विद्याकरणत्वस्य च प्रत्यक्षान्तराभावात्तद्विषयत्वम्	२४६-२४७
११६. अतः बुद्धिकर्मेन्द्रियविहीनेष्वपि रूपादेः सामान्यात्मना प्रतिभासाद् विद्याकलयेर्मुख्यकरणत्वदर्शनम्	२४९-२५०
११७. राजसादहंकागतं कर्मेन्द्रियपञ्चकाविर्भावः	२५३
११८. राजसादहंकागतं कर्मेन्द्रियपञ्चकाविर्भावः तत्र प्रथमाभिधानतया पञ्चादशैः करणीकरणाद्विषयत्वम्	२५४-२५५
११९. अकरणिकाक्रियाया अपादानेऽन्यस्य करणत्वसंभवात् तस्याभावो बुद्धिकर्मेन्द्रियत्वस्य च वैफल्यम्	२५६
१२०. अकरणिकत्वदर्शनाभिमतजन्यस्य क्रियात्वपक्षस्य गणत्वेऽपि जन्यस्य करणप्राप्तत्वाभ्युपगमात्, क्रियात्वपक्षस्य गणत्वात् न शान्ति- पगमान् नैयायिकमते दूषणाविकरणम्	२५७-२५९
१४१. गमनादिक्रियाया पादादिकरणपूर्वकत्वेऽप्यत्र मतद्वयान्तरम् प्रामाण्यात् कर्मेन्द्रियाणां मकलशरीरापकत्व तदधिष्ठानेषु मुख्यवृत्तिमत्त्वम्	२६०
१४२. खेटपालादिमते कर्मसाधनत्वात् कर्मेन्द्रियाणां बहुत्वम्	२६१-२६२
१४३. अस्मन्मते श्रौश्रुताथप्रामाण्यं कर्मसाधनभेदात् कर्मेन्द्रियाणां पञ्चधात्वम्	२६३-२६४
१४४. तत्र त्यागादिब्राह्मकर्मचतुष्टये पाद्यादिकरणस्य चातुर्विध्यम् अन्तःकर्मणि वाचः करणैकत्वम्	२६६-२६७
१४५. निखिलकर्मान्तरान्तर्भावान् कर्मेन्द्रियाणां वृत्तिपञ्चकत्वे इन्द्रियान्तराणामनवकाशः	२६८-२६९
१४६. कर्मेन्द्रियाणां वृत्तिमाहुर्याभावः	२७०
१४७. राजसाहकारापसहागपूर्वकं तन्मात्रप्रादुर्भावकथनम्	२७१
१४८. राजसाहकारागम्य इन्द्रियैकादशकं तन्मात्रपञ्चके च संश्लेषकत्वम्	२७२
१४९. राजसाहकारविकारेषु मतभेदप्रदर्शनम्	२७३-२७४
१५०. खेटपालादिमते राजसाहकारात्कर्मेन्द्रियप्रादुर्भावः	२७५
१५१. श्रौपूर्वशास्त्रे तु राजसात्मनस सान्विकाच्चेन्द्रियाणामुद्भवः	२७६
१५२. एतदौचित्यप्रदर्शनम्	२७७

१५३	अत्रार्थे स्वगुरुवचनप्रामाण्यम्	२३८
१५४	तामसादेवाहकारात् तन्मात्रोदये ब्राह्मत्वादाववादः	२३९
१५५	गन्धतन्मात्रस्य सामान्यव्यापिषण्णामित्यरूपत्वम्	२४०-२४१
१५६	रसादिशब्दान्ततन्मात्रेष्वपि उपर्युक्तस्यातिदेशः	२४२
१५७	तन्मात्राणां भूतादिप्रकृतित्वं तत्र शब्दतन्मात्रस्य नभः- कारणत्वम् स्पष्टस्य शब्दस्य शब्दात्मकत्वात् तन्मात्राणां	२४३-२४४
१५८	आकाशैकगुणः शब्द इति न्यायमतस्याप्यत्र प्राधान्यादुपचाराच्च निर्वाहः	२४५-२४६
१५९	तत्रम् शब्दस्पर्शरूपरसगन्धानां अन्तर्भावः तन्मात्रस्य न- शब्दस्पर्शरूपगन्धमयत्वाद् भूतकारणत्वम्	२४७-२४८
१६०	गन्धादिभ्यो धरादीनामव्यतिरिक्तत्वम्	२४९
१६१	धराया एकमयत्वापि कारणत्वं तन्मात्रस्य अयोग्यता क्रमात् तन्मात्र- तु सामान्येन भुवि धर्माणामुपलम्भः	२५०-२५१
१६२	धरादिगन्धादयामतिप्रसिद्धं रसायनं तन्मात्रमात्रमात्राद् विशेषणविशेष्यभावः	२५२-२५३
१६३	तत्र गन्धादिधर्माणां स्वरूपादिवैचित्र्यप्रदर्शनम्	२५४-२५५
१६४	शब्दस्य स्पर्शवद्धर्मतामशङ्कन् तन्मात्रस्य न्यस्तहन्तृत्वं मध्याज् ज्यात्मनाकारणं हेतुद्वयस्यापाकृतत्वादत्र अकारणक्राशमवतनशब्दादयामभ्युपगमद्वयप्रतिपादनात् स्पर्शास्पर्शवतोरुभयोरपि शब्दधर्मत्वम्	२५७-३०५
१६५	शिवान्तर्यामिनस्य तत्त्वज्ञानस्य व्यापकभावः हेतुत्वस्य लाघवस्य च तन्मात्रानुगमनं गुणाधिक्यस्यैव नैमित्त्यात् पूर्वभाषितत्वस्य व्यापकत्वं परभावित्वञ्च व्याप्यत्वम्	३०६-३०९
१६६	श्रीमन्मालिनार्जुनयोर्नाश्वान्धर्माभावस्य अत्रार्थं एव नातरस्यम्	३१०
१६७	एतद् भुवः शिवान्तर्यामिन्स्वात्मपश्यन्तममन्ततत्त्वव्याप्यत्वम्	३११
१६८	शक्त्यादिज्ञानान्तत्वापि अग्न्येतिदिशः सर्वत्र पूर्वस्य शक्तिमद्रूपत्वम् उत्तरस्य शक्तिरूपत्वम्	३१२
१६९	अस्यार्थस्य अनुत्तरप्रक्रियाग्रन्थे सविस्तरप्रदर्शनस्य सम्यजनम्	३१३
१७०	तत्त्वस्वरूपोपसंहारः	३१४

दशममाहिकम्

१	तत्त्वभेदेनिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	त्रिकशास्त्रप्रामाण्यात् शक्तिमच्छक्तिभेदेन तत्त्वानां पाञ्चदश्यादिरूपाणां नवभेदान्तराणाम् आसूत्रणम्	२-५
३	शक्तिशक्तिमतां चतुर्दशत्वम्	६

कारिका-संख्या

१

२-५

६

१	शक्तिमतां मूलतः नगर्शक्तिशिवात्मकत्वम् भूतः स्वं स्वरूपम्	
२	नैमित्तिकम् मकलादिप्रमातृमपत्तकस्य तत्प्रमाणाशयतया मपत्तशक्तानां च निरूपणम् प्रमातृमपत्तकस्य द्विधात्वं तदभेदस्य वेद्यभेदकत्वञ्च अन्तर्धर्मात्प्रमातृमपत्तकस्य वेद्यताया भावप्रामाण्यतया ज्ञानस्य प्रमात्रतिशयतया च निरूपणम् वेद्यता विषयधर्म इति कौमारिलमतप्रतिक्षेपः मवित्त्वमुद्भववरूपतया प्रातर्षधाद् वेद्यतायाः पदार्थधर्मताभावे पदार्थानाम् अवेद्यत्वापत्तिः अत्रार्थे दृष्टान्तः नन्मते अत्रप्रमाणेन समयात् समयात् अत्रप्रमाणसत्त्वात् मवित्त्वप्रसङ्गः ३४ प्रमाणतः ज्ञानस्य अत्रप्रमाणस्य अत्रप्रमाणस्य समुच्चयसम्बन्धरूपपक्षत्रयस्य पूर्वपक्षतयोद्भूतम् ३५ तत्र तृतीयपक्षे कर्तृष्यतया परमाप्तपक्षस्य तृतीयपक्षे कर्मष्यतया ण्यर्थविस्थानम् ३६ चेतनं जडस्य जडान्तस्य वा सम्बन्ध एव शिजन्तस्य मुख्यार्थत्वं जडेन तु औपचारिकत्वम् ३७ जडान्तस्य सनिर्मितत्वाद् अर्थे ज्ञानस्यास्तिचित्कत्वात् पदस्य प्रकाशत्वापचारस्य अपारमार्थिकत्वम् ३८ उपचारस्यापि चेतनाश्रितत्वाद् भवन्मते आत्मनः स्वतोऽचेतनत्वाद् उपचारसिद्धिः ३९ ज्ञानान्तर्वेद्यत्वापि ज्ञानस्य प्रदीपवद् अर्थप्रकाशकत्वं मुख्यामुख्यण्यर्थाऽसंगतिः ४० प्रकृतार्थात् प्रदीपदृष्टान्तस्य वैषम्यम् ४१ प्रकृतान्तरेण वैषम्यदृष्टनम् ४२ अतः शिवप्रकाशार्थयोरैकान्त्याद् वेद्यतायाः पदार्थस्ववपुस्त्वं भावांशपृष्ठगामित्वञ्च ४३ प्रकृततामसिनिपक्षया परम्यरण मधानादत्र वेद्यतायाः भावधर्मत्वे उभयोरपि संग्रहः ४४ दृष्टान्तद्वयोपादानाद् वेद्यत्वस्य अर्थक्रियाभेदापदर्शनं ज्ञानसंविनित अधिक्प्रदर्शनञ्च ४५ वेद्यताधर्मणः भावस्य शिवैकरूपत्वात् सर्ववेद्यत्व- रूपदोषानवकाशः	१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

४०	गत्र मन्त्रमहेश्वर प्रमेयतामापन्न अत्रमेयवत्तम्य शिवस्य प्रमातृत्वम्	
४१	अप्रकाशात्प्रकाशत्वंऽनवस्थादोषात् शिवस्य स्वप्रकाशत्वं विश्वस्य प्रमात्रधानप्रकाशत्वम्	
४२	आदिमिद्वत्त्वानस्य प्रमाणानां तदधार्मादिद्वत्त्वम्	
४३	उपदेश्यत्वेन सृष्टत्वाद् वेद्यत्वप्रमङ्गे शिवस्य मन्त्रमहेश्वरदिदशासादनम्	
४४	तथात्वे शिवप्रत्ययमशीभावात् शिवभावनावयवध्यापनि	
४५	शिवात्मताऽपरित्यागानस्य वेद्यभावंऽपि शिवभावना- वैफल्यभावात्	
४६	शिवस्य शिवस्य भेदानवधारण भूमिकन्तिग्राह्यता न भेदाऽसङ्गीतः	
४७	एव शिवमन्त्रमहेश्वरानां भेदान्त्यम्	
४८	प्रत्ययकलादश प्रत्यय शिवस्य शिवस्य मन्त्रस्य अन्त्याऽऽ स्य भेदाभावाद् यान्त्र प्रत्ययान्त्र भेदद्वयाध्यापन समाप्ततामात्र प्रत्ययान्त्र प्रत्ययान्त्रादिव्यवहारमात्र सख्याध्यापनानाभावाद् भावधर्मव्यवहारात्मकस्य पाञ्चदश्यापपादनम्	१२४-१२९
४९	क्रान्ति भावनादेवत्वात् मन्त्रत्वमन्त्राणां भेदाऽऽ वर्जनत्वान्त्र प्रत्ययस्य द्वैतत्वात् प्रत्ययवर्जानाकलादशवर्जितत्वाद् व्यवहाराः भावधर्मत्वम्	१३२-१३८
५०	विज्ञानाकल समारम्भ विज्ञानियोगितया अवतारार्थकत्वे श्रीपूर्वशास्त्रसवादः	१३९
५१	अनयोचोभ्याग्यताया हेतो पाञ्चदश्यादिक्रमे वेद्यताया योग्यतारूपत्वम्	१४०
५२	तत्र निदर्शनम्	१४१
५३	प्रत्ययकलादशव्याया वद्यताया भवतायाश्च योग्यतामात्र निबन्धनत्वात् प्रत्ययकलादौ तत्तदभाक्प्रोचत्येन भागवैचित्र्योपपत्तिः	१४२-१४४
५४	मूढामूढदश्याः योग्यतामात्रेण भोक्तृभोग्यभावे दृष्टान्तद्वयमुत्तरत्र दृष्टान्तान्तरेण पोषण	१४५-१४८
५५	तत्त्वभेदोपसहारः	१४९
५६	शक्तिशक्तिमदभेदादेव समुद्भूताद् भेदाभेदगणनाया निर्वधित्वात् पाञ्चदश्यादेवेव विश्रान्तिः	१५०
५७	पार्थिवत्वेऽपि गौडवैष्णवलोकयोर्भागवैचित्र्यनिदर्शनपुर म शक्तिशक्तिमदभेदाद् भुवनवैचित्र्यविस्तारस्य दिङ्मात्रणाभिधानम्	१५१-१५३

६६	शक्तिशक्तिमतामन्योन्यं भेदाद अवान्तरभेदानाम् गकोनपञ्चाशन्वम्	१५४
६७	अवान्तरभेदानामपि अन्यान्यभेदेन धगदेकद्वित्रादि- क्रमेण भेदेन च भेदानन्त्यम्	१५५-१५७
६८	सकलस्य चक्षुरादिशक्तिभिरुदभवतिगभावाभ्यां भेदान्तगन्धानम्	१५८
६९	प्रलयाकलादौ एवमेव भेदान्तगन्धानम् शक्त्यन्तर्भावात्तद्व्याप्यतायाः क्रमेण अनावश्याभावाभ्याम्	
	अर्थक्रियोचित्याद भेदान्तगन्धेय-	१६०-१६१
	अत्रान्वयव्यतिरेकगर्भः दृष्टान्त-	१६२
	चक्षुरादिशक्तोक्तिगोभावादभवयोः भेदान्त्यम्	१६३
७०	एव धरादिगतैकैकघटादिभावस्य भेदानन्त्यम्	१६४
७१	अत्रापि वेद्यतायाः वेद्यवेदकतादात्म्यरूपत्वम्	१६५-१६६
	घटादौ तन्वाश्रयतया आगमगर्भस्य पाञ्चदशस्य सामन्त्येन अभिधानावसरे पृथिव्याः ब्रह्मत्व मन्त्रमहेश्वराणां च शिवच्छया प्रेरकत्वम्	१६७-१६९
७२	मन्त्राणां चात्र प्रेर्यत्वे क्रमेण विज्ञानाकलत्वं सोषुप्ते तत्तत्त्वविलयदर्शनात् प्रलयाकलत्वम्	१७१-१७३
७३	स्मृतिवैचित्र्यदर्शनात् सोषुप्ते निखिलवेद्यविलयाभावः	१७४
७४	स्मृतेऽपि तूलमुखादिस्पर्शजन्यत्वखण्डनम्	१७५-१७६
७५	धरायां सकलानां त्रिमलबद्धत्वम्	१७७
७६	प्रमातृमातृकानिरूपणानन्तरम् दृक्छाजानाक्रियाणां शुद्धाशुद्धत्वात् स्वव्यापारकल्पने प्रक्षोभस्य शक्तिसप्तकतया निर्देशः	१७८-१८१
७७	पाञ्चदश्यादिक्रमेऽपि विश्वस्य त्रिकात्मत्वम्	१८२
७८	जलादिमन्त्रमहेशान्त्यं सर्वभेदेषु पाञ्चदश्यादिमदभावोप- पत्त्यन्तत्वात् तच्छब्दभावः	१८३-१८४
७९	आपराशाम्प्रामाण्याज्जायदादिवत् पाञ्चदश्यादयोऽपि परस्पर- अवस्थानम्	१८५
८०	आशम्भवचनादन्त प्राणा तन्वाभ्यां पाञ्चदश्यादिभिधानापरम् तत्र तृतीयां षोडशत्वं तस्य च षोडशक्षणरूपत्वं सपाटाङ्गुलद्वययुक्प्राणचाररूपत्वञ्च	१८६ १८७
८१	तत्र आद्यद्वयोः शिवशक्तिरूपत्वम् अन्त्यद्वयोः पृथग्विभावनात् ग्राह्यरूपत्वम्	१८८-१८९
८२	अर्वाशप्ततुट्टिद्वादशके परषट्क विकल्पच्छादनत्वम् परपरषट्क विकल्पात्मत्वे ग्राह्यापरागत्वञ्च उभयत्र उन्मेषनिमेषवृत्तिभ्यां देवीत्रयस्य षट्त्वम्	१९०-१९४
८३	आद्यषट्के स्वातन्त्र्योन्नामाद् देवीनां पररूपादच्युतावपि उत्तरोत्तरम् अतिशयः	१९५-१९६

८९	पञ्चदशीनृते ग्राह्यग्राह्यपक्षयोरन्यतर्गवनिक्षेपादत्रैव मतद्वय प्रागुक्तस्वपक्षस्य स्वसंवेदनसिद्धत्वावेदनम्	१९७-१९८
९०	प्राणगतपाञ्चदश्यप्रक्रियोपसंहारः	१९९
९१	भेदन्यूनत्वात् त्रायोदश्याद्युपदेशे विकल्पस्य हासोऽविकल्पस्य स्फुटत्वम्	२००
९२	तत्र दृष्टान्तः	२०१-२०२
९३	अविकल्पस्य अवधेयत्वम्	२०३
९४	आविकल्पवैश्रान्त्या सर्वोपपत्तफलमपत्ती आगमोपज्ञत्वम्	२०४
९५	द्वादशानुदाना द्वि-द्विक्रमेण न्यूनाभावनाच्छेदव तृदिद्वय रूपत्वावशेषे एकस्याः पूर्णत्वमन्यस्याः सर्वज्ञान- क्रियात्मत्वमिति न निर्विभागताहानिः	२०५-२०६
९६	द्वितीयायामवहितस्य सर्वज्ञत्वसर्वकर्तृत्वलाभे श्रीकल्लटप्रामाण्यम्	२०७-२०८
९७	आद्यनृते पूर्णत्वाद् वेदकार्ययग्नवकाशाद् द्वितीयस्या नृतेरेव प्रार्थमकीभेदकालान्न प्रतिभात्व तृतीयादिनृतीना मन्त्रमहेश्वरादिनयादयश्च	२०९-२११
९८	नृतीयादिनृतिष्वहितस्य स्वयमेव तर्कान्मिदधुपजननेऽपि भेदब्रह्मद्वयत्वाभ्या न सर्वज्ञत्वाद्युदय	२१२-२१३
९९	एव सर्वविकटयान् शिवस्यान्तिकपदव्यपदेशः तत्रान्ती भावनादिप्रयत्नानवकाशः	२१४-२१५
१००	अत्रार्थे संप्रदायधनानां प्रामाण्यम्	२१६
१०१	विप्रकृष्टे एव यत्नयोगस्यौचित्ये दृष्टान्तः	२१७
१०२	चिद्रूपतोन्मेषनिमेषाभ्या यत्रिकर्षे आन्तरत्वं विप्रकर्षे ब्राह्मत्वमिति देशकाशभ्या विप्रकर्षाभावात् क्रमिकत्वाभावे संविदः पारिपूर्ण्यम्	२१८-२१९
१०३	सर्वकारणत्वात्संविदः स्वभावाविप्रकर्षाभावः	२२२
१०४	अतएव घटस्फुरितप्राणजननेऽपि शिववाञ्छयत्नम्	२२३
१०५	शिवाभेदान् मन्त्रमहेशादीनामपि कारणत्वम्	२२४
१०६	एवंविवेचने सर्वस्यैव भैरवीभावः	२२५
१०७	प्राणगतभेदस्येद्वप्रतिपादने शाम्भवाज्ञानविधायित्वम्	२२६
१०८	एकैकप्रमातृवैचित्र्यस्य अवस्थापदव्यपदेशयन्त्रम्	२२७
१०९	एकवेदकाधिकारेणैव तत्त्वपद्धतौ अवस्थापदानां जाग्रदादिपञ्चत्वप्रदर्शने शंभुनाथोपज्ञत्वम्	२२८-२३०
११०	मानमेयमानप्रमात्मकवैचित्र्यस्य अधिष्ठेयत्वे जाग्रदवस्था	२३१-२३३
१११	अन्तःबाह्यानीत्योक्तमेण बोधकबोध्यरूपत्वाद् अधिष्ठार्थाधिष्ठेयविभागे अधिष्ठेयस्य जाग्रदवस्थान्तम्	२३४-२३५
११२	अव्युत्पन्नप्रबुद्धप्रबुद्धतया अधिष्ठेयत्वानुविध्यम्	२३६

- ११३ जाग्रतः पिण्डस्थत्वम् २३७
११४. जाग्रदवृद्धादिचतुष्कस्य प्रत्येक संकीर्णत्वं तुर्यातीतस्य
सर्वत्रानुस्यूतत्वञ्च २३८
- ११५ अत्रार्थे श्रीश्रीपूर्वशास्त्रसंवादः २३९
११६. अधिष्ठेयचतुष्के प्रमेयस्य मुख्यं जाग्रत्त्वम् २४०
११७. अस्यैव पिण्डस्थपदाभिधाने श्रीमालिनीमतप्रामाण्यम् २४१
११८. लोकयोगप्रसंख्यानवशाज् जाग्रतः जाग्रत्पिण्डस्थ-
सर्वतोभद्रंति पारिभाषिकमजाग्रत्त्वम् स्वप्नादी गतदतिदेशञ्च २४२-२४६
११९. मेयच्छयावभासिन्याः मानप्रधानाया अवस्थायाः मुख्य
स्वप्नत्वम् २४७
१२०. अबाह्यरूपतासाम्यात् स्वप्नस्य वैकल्पिकार्थत्वम् २४८
१२१. तत्र वैकल्पिकार्थस्य स्पष्टास्पष्टतया स्वप्नजागरात्त्व-
निरूपणम् २४९
१२२. स्पष्टाधस्तात् विकल्पान्तर्गमविस्पष्टस्य स्वप्नस्वप्नत्वे
मुख्यं स्वप्नरूपत्वम् २५०
१२३. तदेव सर्वप्रमात्रमाधारण्याम्यगन्वाध्याम् अबाह्यताबोध २५१
१२४. प्राग्वत्स्वप्नेऽपि गतागतसुविक्षिप्तसंगतसुसमाहिततया
अवस्थाचातुर्विध्यम् २५२
१२५. लोकयोगप्रसंख्यानवशादत्रापि स्वप्नपदस्थव्याप्तीति
पारिभाषिकसंज्ञाभेदः २५३-२५५
१२६. स्वप्नस्य मानप्राधान्यात्मकत्वम् २५६
१२७. जागरास्वप्नप्रमातुरेव भावग्रहणाभावात् सौषुप्तम् २५७-२५८
१२८. तन्मात्रान्तर्लोकेऽपि गाढनिद्रायाः मुख्यतया सुषुप्ताभिधानम् २५९-२६०
१२९. योगप्रसंख्यानवशादत्रापि रूपस्थमहाव्याप्तीति
संज्ञान्तरम् २६१-२६२
१३०. प्राग्वदत्रापि उदितविपुलशान्तमुप्रमन्नतया अवस्थाचातुर्विध्यम् २६३
१३१. औदामोन्यन्यगभावात् स्वरूपताग्रहोन्मुख्यस्य प्रमात्मकं तुर्यत्वम् २६४-२६५
१३२. मेयादित्रितयस्य क्रमेण विश्रान्ते विश्वप्राणाभूतदेवोरूपत्वम् २६६-२६७
१३३. मेयादित्रियोपायसाध्यायाः तुर्यायाः प्रमातृत्वोन्मेषः २६८-२६९
१३४. तत्समावेशोपरागे प्रमादीनां यथायथं विप्रकर्षात्
तत्समावेशनैकदयं उत्कर्षाद् अस्या अनामयत्वे मव्यापारत्वे
च आगमसंवादः २७०-२७१
१३५. स्वदर्शने शक्तित्वेन जाग्रत्स्वप्नयोगपरान्वम्, सुषुप्तस्य
परापरात्वम् तुर्यस्य च परात्वम् २७२
१३६. प्राग्वद् योगप्रसंख्यानवशादस्याः रूपातीतप्रचयेति संज्ञाभेदः २७३-२७४
१३७. अत्रापि परस्परमाद्भ्यै वेदित्रैकस्वभावान् त्रिकशासनप्रामाण्यान्
मनोन्मनाऽनन्तसर्वार्थतया अवस्थात्रैरूप्यम् २७५-२७७

१३८. पूर्णानन्दवपुषः तुर्यातीतत्वम्	२७८
१३९. योगादेरसदभावान्नात्र प्राग्वत् संज्ञाभेदः	२७९
१४०. केवलप्रसङ्गानुबलादस्य महाप्रचयसंज्ञित्वम्	२८०
१४१. पूर्णत्वादत्र भेदस्य विशेषकत्वाभावान् श्रीपूर्वोक्तमततोदित- शब्दस्य सर्वव्यापित्वपरकत्वे भेदककल्पनस्य मूढवादत्वम्	२८१-२८३
१४२. अत्रार्थे श्रीपूर्वशास्त्रसंवादः	२८४-२८६
१४३. जाग्रदादिवर्णने श्रीशंभुनाथोपज्ञत्वम्	२८७
१४४. गुर्वन्तरदृशा जाग्रदादीनरूपणप्रतिज्ञा	२८८
१४५. तत्र जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तानां क्रमेण स्थिरार्थविषयत्वम् आत्मसकल्पनिर्माणत्वम्, अवेदनरूपत्वम्, तथा च मलकद्वयत्रय द्वाराद् सकलप्रत्ययकार्यावज्ञानाकल्पप्रमातृत्वम्	२८९-२९१
१४६. एतत्त्रयाणामेव तुर्यं मन्त्रमन्त्रंशमन्त्रमहंशादिरूपप्रमातृत्व तुर्यातीतं च निखिलभावजातस्य परमावेदकात्म्यम् इति पाञ्चदश्यक्रमे जाग्रदादिवर्तनम्	२९२-२९३
१४७. मतभेदोऽपि जाग्रदादीनां क्रमेण स्फुटाऽपिस्थिराऽस्फुट त्रयानुसंधिमुत्रभेदगन्धाभावरूपत्वाद् सर्वत्र स्वरूपेक्यम्	२९४-२९७
१४८. त्रायोदश्यादौ सर्वत्र एतदतिदेशः	२९८
१४९. एवं शिवे एव चिदादिशक्तिपञ्चकस्य तुर्यातीताद्यवस्थापञ्चकत्वम्	२९९-३००
१५०. पाञ्चदश्यादिशिवैकान्तक्रमे पूर्वोक्तजाग्रदाद्यवस्थानिरूपणा- नुवादं श्रोतनार्थं च क्रमेण श्रीपूर्वशास्त्रवचनसंवाद	३०१-३०९
१५१. सविस्तरतत्त्वाध्वनिरूपणोपसंहारः	

१२०

वागणायी

विषयानुक्रमणिका

एकादशमाहिकम्

कारिका-संख्या

कलाध्वनिरूपणप्रतिज्ञा

तत्त्वानां स्ववर्गानुगमस्य सूक्ष्मान्तःशक्तेर्वा कलात्वम्
इति पक्षद्वयम्

कलात्वमिति तृतीयः पक्षः
तत्र शिवकृतत्वाद् दूषणत्रयाभावः

स्वान्वयाच्छिवतत्त्वेऽपि कलासङ्गतिः
अविप्रतिपत्तिः
अत्रार्थे श्रीमत्कालोत्तरादिप्रामाण्यम्
महाज्ञातादीशानान्तपञ्चमन्त्रतनौ एषैव व्याप्तिः

तदपेक्षया बोधमात्रस्य अष्टात्रिंशत्त्वम्
एवं परिकल्पने अनवस्थापरिहारः
च स्पर्श इति सर्वत्र तन्मात्रव्याप्तिः
स्पर्शस्य स्पृहणीयत्वे श्रीस्पन्दप्रामाण्यम्
पृथिव्यादितत्त्वपञ्चकेन सकलतत्त्वव्याप्तौ श्रीपृथ्वीशास्त्रप्रामाण्यम्

अविप्रतिपत्तिः

अत्रार्थे श्रीमत्कालोत्तरादिप्रामाण्यम्

महाज्ञातादीशानान्तपञ्चमन्त्रतनौ एषैव व्याप्तिः

तदपेक्षया बोधमात्रस्य अष्टात्रिंशत्त्वम्

एवं परिकल्पने अनवस्थापरिहारः

च स्पर्श इति सर्वत्र तन्मात्रव्याप्तिः

स्पर्शस्य स्पृहणीयत्वे श्रीस्पन्दप्रामाण्यम्

पृथिव्यादितत्त्वपञ्चकेन सकलतत्त्वव्याप्तौ श्रीपृथ्वीशास्त्रप्रामाण्यम्

- पञ्चतन्त्रविध्युपमहारः त्रितन्त्रविधेरभिधानम्
 पञ्चतन्त्रवत् त्रिनवाऽष्टादशतन्त्रविधानामपि तन्त्राध्वरूपत्वम्
 तन्त्राध्वरूपत्वप्राधान्याद् भेदानन्तरं तथात्वे न
 मृप्रबुद्धमुपमृष्यापेक्षया समासतः दक्षामेदेन व्यासतः
 प्रोक्तम्यैकतन्त्रविधेरपि तन्त्राध्वरूपत्वम्
 अध्वनः स्थूलमृष्यपरतया त्रैविध्ये मेयात्मनः पुरतन्त्र-
 कलाध्वनोऽनन्तरं मातृभागस्थस्य त्रिविधस्य निरूपणोपक्रम
 तत्र पदस्य अवगमप्रक्षाभप्रमाणात्मकत्वं मन्त्रस्य अक्षाभाऽन्त्र-
 प्रमाणप्रमाणमन्त्रस्य
 अत्रार्थे त्रिकशासनप्रमाण्यम्
 परम्य वर्णाध्वनः क्षोभापशमम्यात्मविश्रान्तिप्रभारूपत्वम्
 तन्त्रचतुर्विंशतेः एकैकवर्णत्वं शिवतन्त्रस्य च
 स्वर्णोदशकत्वम्
 पूर्वोक्तशक्तिपरिस्पन्दतया एतद्विभागोपपत्ति
 आर्यात्रयेण सकलषडध्वजातस्य मंत्रहेणाभिधानम्
 षडध्वनः बहोरूपत्वेन भामने स्वातन्त्र्यस्य नैमित्त्यम्
 अत्रान्तर्गतं प्रमाणं मन्त्रस्य तन्त्राध्वरूपत्वप्रमाणम्
 पदाध्वत्वम्
 अत्रान्तर्गतं प्रमाणं मन्त्रस्य तन्त्राध्वरूपत्वप्रमाणम्
 प्रमाणानुरूपप्रमाणतन्त्राध्वरूपम्
 मयस्य भानरूपतावेशे कलाध्वत्वं मृष्यत्वे तन्त्राध्वत्वं
 स्थूलत्वं च भूतनाध्वत्वम्
 परमविदः सर्वार्थाभिधानमामर्थ्ये सर्वभावविश्रान्तिरूपत्वाद्
 वर्णाध्वनः प्रभारूपत्वम्
 अत्रान्तर्गतं प्रमाणं मन्त्रस्य तन्त्राध्वरूपत्वप्रमाणम्
 प्रमानुतावैचित्र्ये नैमित्त्यम्
 विकल्पस्य शब्दमूलत्वात् शब्दस्य च सकंतेकपरमार्थत्वात्
 सकंतेनान्तर्गतेक्षणेऽनवस्थापनेगम्यायवर्णाग्रामस्य
 विश्रान्तिधामत्वम्
 अमायीयवर्णानां प्रभारूपत्वम्
 अत्रान्तर्गतं प्रमाणं मन्त्रस्य तन्त्राध्वरूपत्वप्रमाणम्
 मानदर्शनमभिधानम्
 अत्रान्तर्गतं प्रमाणं मन्त्रस्य तन्त्राध्वरूपत्वप्रमाणम्
 शास्त्रक्रान्तिरूपत्ववक्तृत्वादशालित्वम्
 परधागधिगोहं मयं कृतमवकर्तृत्वमिदं
 तस्या मन्त्रमिदित्वान् वाक्मिदौ वर्णोपास्यताया उपदेश

१. मङ्गलनिर्गपेक्षाणां मायायवर्णवैयर्थ्यरूपत्वे श्रीमिदृशयोगाश्च-
मन्त्रप्रामाण्यम्
२. अन्याध्वान्तभावेन एकाध्वशुद्ध्या षडध्वनः शुद्धि-
रूपत्वेऽपि मन्त्राणां शोधकत्वम्
३. अभिधानम्
यद्यपि मन्त्राणां शोधकत्वम् अभिधानम् तत्रैव निरूपितम्
तत्रैव निरूपितम्
४. चक्रमेण मन्त्राणां शोधकत्वम्
अध्वनि सर्वेषां मन्त्राणां शोधकतयाऽवस्थाने श्रीपूर्वशास्त्र-
प्रामाण्यम्
५. द्वागदिमन्त्रान् विहाय सर्वेषामेव मन्त्राणामिह शोधकत्वम्
अध्वमन्त्रयोः शोधकशोध्यभावस्य शिवम्वान्तन्यान्
प्रतिबिम्बवदुत्पत्तिः
६. प्रतिबिम्बत्वम्
उक्तदृष्टान्तपरीक्षणान् संविद्रूपताभामनपूर्णि
सर्वभावानां चित्तत्वमागत्वेऽपि मायादिकारणाद्
अध्वमर्यादया वैचित्र्यम्
७. पूर्णायां चितौ भेदस्य अख्यातिप्राणत्वम्
स्वप्नादौ कर्त्तृत्वमिति सर्वत्रैव सवित्कर्तृत्वमिति
संवित्कर्तृत्वे चित्तविश्रामणात् जावन्मुक्तिः
जन्मादौ कर्मादिनिमित्तान्तरस्यापि संवित्रिर्मितत्वम्
संविन्मयतायामेव भूततन्मात्रादेरगधाराधेयभावस्य संगतेः
शिवमय्याः सविद एव धारकत्वम्
८. तदाभावाभावे
दिक्कालयोरपि देवमृष्टत्वाद् धगद्यर्थज्ञानस्य
उदयव्यययोगमार्थिकत्वम्
९. मायापदेऽपि देशकालयोरनियमः
१०. निगमः
११. बाह्यान्तर्भावेन प्रभुसामर्थ्यस्य हेतुत्वम्
१२. सविदबाह्यपदार्थानुपपत्तिः
१३. पूर्वोक्तत्वादेनार्थस्य विस्तरेणैव विवेचनाभावः
१४. कलादेरध्वनः विस्तृतविवेचनोपसहारः

द्वादशमाहिकम्

	काण्डिका-संख्या
अध्यापयोगप्रकाशनप्रतिज्ञा	१
अध्वनः संबद्धद्वारेण शून्यादिषु बहिः लिङ्गादिषु च अस्तसमस्ततया क्रमाक्रमतया चावस्थानम्	२-३
प्रयोजनम्	४
अनवच्छिन्नभासनेन देहादेः विशाध्वमयत्वम्	५
देहे घटादिषु सर्वत्र एवंभावनया मुक्तिलाभः	६
नैमित्त्यम्	७
अर्चनादिक्रमात् परिपूर्णस्थितेः समाधिरूपत्वम्	८
विधिनिषेधाभावः	९
अत्रार्थे श्रीविक्रमसूत्रप्रामाण्यम्	१०
कथाचदुपयोगादत्र बाह्यविधानमपि	११
कम्पाख्यशङ्काह्रासोपायतया बाह्यविधौ यत्नौचित्यम्	१२
अतः निषिद्धाचरणस्यापि अपिधानम् अत्रार्थे भर्गशिखा- प्रामाण्यम्	१३
शङ्कायाः संसारबाजत्वम्	१४
मुखमेव शङ्काविलयः	१५
अत्रार्थे श्रीसर्वाचारादिशास्त्राणां संवादः	१६
तत्रत्यग्रन्थैकदेशोद्धरणम्	१७
अत्रार्थे श्रीमदुत्पलदेवबचनात् माहेश्वरमार्गस्य शङ्कानिरासोपायत्वम्	१८
सविस्तराणवोपायनिरूपणस्य उपसंहारः	१९

त्रयोदशमाहिकम्

	काण्डिका-संख्या
प्रदर्शनप्रतिज्ञा	१
अत्यन्तमायया कार्यकारणभावान्न माग्न्याद् व्यतिगच्छ	२

ननु तदा ईश्वरस्यैव तत्त्वज्ञानस्य भाव्यत्वम्

कर्मसंस्काराभावात् मुक्ताणाम् भोग्यसृष्टेरभावः

क्रमाक्रमादुभयथापि भोगाच्च कर्मक्षय इति मीमांसासधर-

मीमांसयोर्वैयर्थ्यम्

ज्ञानात्कर्मक्षयत्वोऽपि निर्दिष्टाभावः

अत ईश्वरेच्छावशाज्ज्ञानस्य कर्मान्तरदाहकत्वम्

ज्ञानस्य कर्मान्तरदाहकत्वे युक्तिप्रामाण्यम्

कर्मणः निष्कर्तृकरणे कर्मवादिनामप्यभ्युपगम

अज्ञानस्य ज्ञानाभावरूपत्वे सर्वसविदभावपक्षप्रतिक्षेप

एकतरज्ञानाभावपक्षप्रतिक्षेपश्च

अतः प्रथममपक्षप्रतिक्षेपः

संपत्त्वाभावः

अत्र प्रथममाभावमपि अन्यस्यत्यम्

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

स्वरूपमन्तरूपपक्षद्वयम्

प्रत्ययादौ देहाभावे मिथ्याज्ञानासम्भवात् प्रथमपक्षप्रतिक्षेपः

सकलकर्मणोऽज्ञानमहकृतत्वे कर्मप्रक्षयाभावाद्

द्वितीयपक्षप्रतिक्षेप

प्रत्ययादौ ज्ञानाभावे मिथ्याज्ञानस्य मिथ्यात्वस्यापि

मुक्ताणुशिवयोरपि मिथ्याज्ञानत्वापत्तिः

अतः प्रथममपक्षप्रतिक्षेपः

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

विवक्षा

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

उभयधर्मनया उभयदृष्टिर्णोपनिपाते, भोगापवर्गाभावे

सागव्यदृशाऽपि अज्ञानानुपपत्तिः

अज्ञानाद् बन्धमोक्षव्यवस्था

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

एवविभागे अज्ञानस्य चिदणवातरणरूपत्वम्

आवरणात्मनोऽज्ञानस्य निरंशात्मकत्वमेकत्वञ्च

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

अविनश्वरत्वम्

निर्मिताभावः अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

अस्य आणवमलरूपत्वं मलान्तराकारणत्वञ्च

अतः तत्रैव ज्ञानाभावोऽपि ज्ञानाभावरूपत्वे

क्रिययोरभिव्यञ्जनम्

रोदध्र्याः औदासीन्यतारतम्याद्वैचित्र्यम्

निगोधशक्त्यादासान्यात्मनः मलपरिपाकस्य शक्तिपातशब्द-
यपदश्यत्वम्

परिपाकमलस्वरूपानुपपन्नत्वान् नवमाह्निकोक्तानां क-
प्रतिपादनमुचना

शक्तिपातस्य मलपाकत्वमलनाशत्वयार्ग्यादि
मलशक्तस्य शक्तिप्रतिबन्धकतयापि अनुपपत्ति
गोधकाया अस्य शक्तित्वे सन्निधानामन्निधान-
मपक्षद्वयानुपपत्ति-

मलस्य आत्मममवतजानक्रिययोगवर्णत्वे रूपनाशप्रसङ्ग
आवर्णस्य अप्रकाशनार्थत्वे ज्ञानावर्णामभव
मलतया पारिशिष्यादावर्णस्य वस्तुशून्यत्वम्
पाकस्य स्वशक्तिप्रतिबन्धत्वे ईश्वरस्य निरपक्षप्रतिबन्धकत्वे
अवाचित्कत्वस्यानुपपत्ति

कर्मणामानुपूर्व्येण फलदानावस्थानात् कर्ममाभ्यात्मनि
कात्क्षणे ईश्वरस्य प्रतिबन्धकत्वप्रवृत्तेरनुपपन्नत्वम्
भागदकर्मनिगोधे परमेश्वरस्य निर्भयत्वम्

शक्तिपातचिह्नानुपलम्भात् कर्ममाभ्यात्मककात्क्षणे
एश्वरनिगोधस्य अनेकान्तिकत्वम्

परमेश्वरे प्रतिबन्धकत्वे कालमात्रात्म्यस्यापि सर्वसाधारण्य-
मवपूर्तिप्रसङ्गाद् अकिंचित्करत्वम्

प्रतिनयताद् भोगक्रमादपि कर्ममाभ्यस्य अवद्यत्वम्

जगद्वैचित्र्यकाणेतया कर्मणोऽनवकल्पनम्

कर्मवैचित्र्यस्य भोगलोलिकाजन्यत्वे तस्या वैयर्थ्यम्

अस्मिन् मले कर्ममाभ्यस्य अकिंचित्करत्वम्

तथात्वे बन्धमाश्लविभागोच्छेद

मलाभ्युपगमेऽपि रुद्धकर्मणोरन्तरा कर्मान्तरप्रतिरोधान्
कर्ममाभ्यासमर्गतः शक्तिपातानवकाशश्च

कर्ममाभ्याभ्युपगमेऽपि अयत्नतः मोक्षमिदौ

शक्तिपातानवकाश

८९-९१

कर्मान्तरस्य उत्तमकालं फलने निमित्ताभाव

कर्ममाभ्यासमर्गतः शक्तिपातानवकाशश्च

कर्ममाभ्यस्य शिवेच्छायाः वा शक्तिपातवैचित्र्ये

निमित्तत्वाभाव

एवमत्र तिरोभावस्याप्यनुपपत्ति

कर्ममाभ्यासमर्गतः शक्तिपातानवकाशश्च

पूर्ववद् वचनीयत्वम्

९६-९७

वैराग्यादेरपि शक्तिपातहेतुत्वे पूर्ववद् दृश्यत्वम्

वैराग्यादीनां यमस्ततया व्यस्ततया वा ईश्वरपेक्ष्यत्वे	
न्याभिन्नागदिदोषा	१००
भेदवादिनां शक्तिपातविवेकानुवादतन्निगकरणापसहार	१०१
स्वमनानुसारं शक्तिपातनिरूपणप्रतिज्ञा	१०२
देवस्य स्वरूपान्छादनक्राडायगादनकत्वम्	१०३
आत्मनो बन्धमोक्षयोः स्वातन्त्र्यपरिकल्पितत्वम्	
तयाप्रथमस्वभावस्य अपर्यनुयोज्यत्वाद् देवस्य	
शिवदृष्टौ परमेश्वरवचनादात्मस्वरूपाभिव्यक्तौ	१०६-१०७
निमित्तान्तगन्धर्षणप्रमद्भावा	
स्वरूपगोपनात्मनि अणुत्वे सति पुनः भाग	
ऐश्वर्यस्वात्मनिर्गोभित्वाकार्यत्वात् कर्ममलयागनादित्वम्	
अपूर्णत्वेन पूर्णान्मुख्यात् मलस्य लौलिकत्वम्	
शिवं भक्तिर्गैव शक्तिपातः इति भागापवगमध्यानाद् भक्त	
क्रमेण कर्मपेक्षित्वानपेक्षित्वाध्याम् अनुग्रहतागतस्य-	
निर्गोभावेऽपि परमेश्वरस्य मलादिनगपक्ष्यम्	
अत्रार्थं श्रीमार्गशास्त्रप्रामाण्याद् बद्धतया मुक्ततया वा	
प्रकाशने सर्वत्र स्वात्मस्वातन्त्र्यहेतुत्वम्	
श्रीमार्गशास्त्रप्रामाण्यात् परमेश्वरस्य अविनाशित्वम्	
शक्तिपातस्य स्वेच्छाभावापरिकल्पितत्व	
प्रमाणास्तुतिकृद्दिशागुणैः सवाद	
नवधात्वम्	१२०
तत्र तीव्रतीव्रे देहनिवृत्तिः स्वतस्त्वञ्च	१३
मध्यतीव्रेऽज्ञाननिवृत्तिः ज्ञानस्य प्रातिभत्वञ्च	१३ १३०
कर्मकर्तृभावतया शिष्टत्वं स्वयम्भूतद्वयपदेश्यत्वाञ्च	१३ १३०
मार्गशास्त्रात् ज्ञानमोक्षस्य तत्र द्वावप्यस्य हेतुत्वम्	१३
मार्गशास्त्रात् स्वयम्भूतद्वयपदेश्यत्वाञ्च	१३६
एवं गुरुपरिपाटी सर्वत्र प्रातिभस्य ज्यायस्त्वम्	१३८ १३०
महादेवेनाधिष्ठितत्वे प्रातिभस्य बाह्यानपेक्षणीयत्व	
सभक्तिकत्वं देवीभिर्दीक्षित्वञ्च	१४०
कल्पितांशे गुर्वदितः दीक्षादिस्वसकारप्रकल्पनम्	१४०
अत्रार्थं बाजमिनेयप्रामाण्यम्	१४० १४०

अत्रैव श्रीमर्ववीग्रेह्यामालादेरपि प्रामाण्यम्	१४५
प्रातिभविज्ञानस्य सर्वसंपत्तिहेतुत्वे शेषमुनिप्रामाण्यम्	१४६
काम्यस्य नैयत्यात् केषांचन अत्र विवादोऽपि	१४७-१४८
सामानन्दादिगुरुभिः त्रींशकाशास्त्रवृत्तौ सर्वादिद्विकस्य	
चिन्तामणिप्रायत्वाभिधानादेतन्प्रातिक्षेपः	१४९-१५०
सामिद्विकज्ञानस्य दीक्षादिमस्कारमतत्त्वे त्रींशकामंवादः	१५१-१५४
दीक्षानिमित्तज्ञानस्य अज्ञाननिमित्तत्वादेव अनवमः	१५५
प्रतिभायाः सर्वसंपत्तिहेतुत्वादेव गुरुशास्त्रादेरपि	
रूपायत्तनिर्वाहः	१५६
एवं निरूपायतत्त्वस्यापि प्रतिभात्मकत्वम्	१५७
प्रमाणस्य ता मस्कारादयः अनयाहन्तव्यस्य इतन्त्वम्	१५८
प्रमाणस्य अनयाहन्तव्यस्य इतन्त्वम् विश्रान्तः	
संभावनम्	१५९
तत्रालोकाध्यामात् प्रातिभगुरुत्वोदयः	१६०
मदशक्तिपाने गुरुशास्त्रापेक्षितम्	१६१
स्वगुरुशास्त्रापेक्षे ज्ञानादये किङ्गागमप्रामाण्यम्	१६२
अत्रैव श्रीमन्मन्दीश्वरप्रवृत्तिसंज्ञास्य प्रमाणप्रातिभद्वन्द्वप्रतिभया	१६३
प्रमाणप्रातिभद्वन्द्वप्रतिभया प्रातिभज्ञानप्राप्तिः	
विवेकोपायस्य शम्भुना निरूपणम्	१६४-१६५
मप्रतिभस्य पुंसः मुक्तत्वं मोचकत्वञ्च	१६६
दीक्षया मोक्षे गुर्वायत्तत्वं प्रातिभाद्वा तथात्वे	
केवलीभावप्रदस्वभावत्वम् इति भेदः	१६७-१६९
नृशक्तेश्चिन्तनं तन्त्रत्रयस्य ग्रन्थयन्त्रग्रन्थयन्त्रात्मनाद	
अनन्तादयः त्रिवर्गस्य स्वस्वभावयया निष्पत्त्या देवाप्रश्नः	१७०-१७२
शिवादिनन्त्रत्रयस्य गुर्वदिमाहात्म्यान् प्रातिभतामादनम् इति	
शिवस्य प्रतिवचनम्	१७३-१७४
अत्रार्थे दृष्टान्तद्वयम्	१७५-१७६
प्रमाणानामवकाशे प्रातिभज्ञानादयस्य अन्तर्गताश्रयः	१७७-१७८
प्रादुर्भूतविवेके क्रीडाप्रायसिद्धोनामाविर्भावः	१७९
प्रमाणविवेकस्य क्रीडासु वेम्बुज्ञान प्रातिभत्वादेव ग्राह्यम्	
स्वर्माविर्भावान्तिः	१८०-१८२
सिद्धोनामाभिधाने परप्रत्ययस्य नैमित्त्यम्	१८३
तदभावे परभावनादाह्याज्जीवन्मुक्तिः	१८४
प्रादुर्भूतविवेकस्य शापानुग्रहकार्यत्वं शक्तित्वं	
प्ररूढविवेकस्य तु मुक्तत्वं मोचकत्वं शिवत्वञ्च	१८५-१८६
देवाप्रश्नानां तादयन्तः मस्कारस्य भेदनिवन्धनत्वाद्	
भक्तिवता मनाबुद्ध्या शक्तिरूपतामात्रेण शिवस्य ताः	

विषयानुक्रमिका

भामकत्वाद् विवेकजज्ञानस्य अतीन्द्रियत्वोपपत्तिः	
प्रेमण्याद् बुद्धेर्बन्धकत्वे सर्वक्राडीकरणयोग्यतया अत्र	
विवेकस्य कारणत्वाभिधानम्	
दीक्षाचिन्त्यविषये देवाप्रश्ने दीक्षाया अर्जविषयत्वं तथा	
पाशमोक्षे विवेकजप्राप्तिभञ्जानस्योदयः इति शिवोक्तम्	
इह प्रतिपदं ग्रन्थपाठे बोधदाढ्यरूपं प्रयोजनम्	
श्रीमन्निरुद्धाशमकत्वात् ज्ञानस्य त्रैविध्येऽपि मन्त्रादि-	
षोढाशङ्काशमकत्वात् स्वत उदभूतस्य मुख्यत्वम्	
तत्तदर्थान्निभविन मालिनीमतसंवादात् कस्मिंश्चित् काले	
योग्यतया शान्ताग्न्यशक्तेः संबंधात् तावतीन्ने तत्क्षण एव	
अपवर्गाप्ति	१०९-२००
तत्रैव अज्ञाननिवृत्त्या रुद्रशक्तिसमावेशः शिवेच्छया	
शिवोक्तम्	
शिवोभाष	२०१-२०३
शान्ताग्न्यशक्तिसमावेशः शिवोक्तम्	
कलनात्त्व योग्यतायाश्च शिवतादात्म्ययोगार्हत्वम्	२०४
कालस्य तथाभासनरूपत्वाद् एतत्प्रागभावेदानीमदभाव-	
शङ्क्याग्नयकाशः	२०५
तथाभासस्य कालशक्तिविरुद्धत्वम्	२०६
शोभप्रशमाभ्यां शक्तेर्द्वैविध्ये स्वरूपदृशः शान्तात्वम्	२०७-२०८
शान्तायाः स्वरूपदर्शनस्य सद्यस्त्वम्	२०९
इहोक्तम्	
आत्मनः स्वरूपलाभः	२१०-२११
इहोक्तम्	
शक्तिपानविषयत्वम्	२१२
अज्ञाननाशप्रसङ्गादज्ञानमात्रतायन्याकारस्यान, सत्त्वार्जविनश्वरी	
स्वस्वभावप्रकाशनम्	२१३
इहोक्तम्	
व्यस्तसमस्ततायां भुक्तौ मुक्तौ च प्राधान्यम्	२१४-२१६
इहोक्तम्	
विषयत्वम्	२१७
म	
मद्गुरुं प्रति गमनेच्छात्पत्तिः	२१८
अत्र शाम्य मद्गुरोः सत्त्वार्जविन्दमन्त्रवायप्रकाशकत्व-	
पाशमोक्षकत्वमतिमूर्तिप्रदत्तादक्षणाभिधानम्	
विषयत्वम्	
संस्कृतस्य ना गुणोर्लाभः	२२२-२२४

- तदंशया शिवाभावः जीवन्मुक्तिः देहमम्वन्धेन
शिवतामव्यक्तिः २४२
- दीक्षाया अस्याः बहुविधत्वं तत्र व्यस्तत्वं ममस्तत्त्वञ्च
तथान्व दहसम्यग् मृक्तपदव्यपदश्यत्त्वम्
अत्रार्थे श्रौतन्मात्रागमशास्त्रयोः प्रामाण्याज् जन्मान्तर-
कामागन्धदहस्य मायाधिष्ठितत्वात् मुक्तौ देहादेर्यन्त्रप्रायत्व
२४३
- कर्मणानि पदे एकवचनस्य त्रिविधकप्रघट्टकतया यनदो
हेतुहेतुमदभावतया च सङ्गतिः
प्राणाहरस्रोनिर्वाणदीक्षायाः विधेयत्वं तत्र बहुविधापाया-
श्रयणाञ्च
अन्यथा मिद्वन्भावाद् आमन्त्रे मरणक्षणे तस्याः
अनुष्ठेयत्वनियमः २४४
- अपरात्रिकान्तर्गते तान्नमध्ये शक्तिपाते दीक्षाया देहान्त
शिवाभावः
अत्रार्थे निश्चिन्तायोगसंचारयोः प्रामाण्यम्
मध्यममध्ये बुभुक्षोर्गनेनैव देहेन मन्दमध्ये तु देहान्तर्गण
भोगानन्तरं देहान्ते शिवत्वासादनम्
अत्रापि तत्तमभावाद् विशेषत्रयोदयः
तान्नमन्दमध्यमन्दमन्दमन्दागुणे त्रिविधे शक्तिपाते
यन्त्रमन्त्रादयस्तन्मन्त्रात् तन्मन्त्राणां मन्त्रान्तर्गता
भोगानन्तरं शिवत्वासादनम् २४५
- मन्त्रान्तर्गतमन्त्राणां मन्त्रानन्तरं तन्मन्त्राणां मन्त्रान्तर्गता
अज्ञानेन सहेत्यादिग्रन्थेन संगतौ मध्यतान्नशक्तिपात-
विषयत्वम् २४६
- १४२ प्रातःपश्चात्तन्मन्त्राणां शक्त्या मन्दगुणं प्रति श्रीमन्मन्त्राणां
संवाददाढ्यापेक्षया यियामुत्वाचित्यम् २४७-२४८
- १४३ एतद्व्याख्यानस्य नन्दिशिखातन्त्रोपज्ञत्वम् २४९-२५०
- १४४ तन्मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्रान्तर्गतमन्त्राणां मन्त्रान्तर्गता
२५३
- १४५ नवधा शक्तिपातस्य संविदनवच्छेदभोगांशावच्छेदाभ्यां
परापरविभागमारत्वम् २५४-२५५
- १४६ उभयत्र मायान्तर्गतकर्मनिरपेक्षत्वम् २५६
- १४७ मायान्तर्गतकर्मनिरपेक्षत्वात् तन्मन्त्राणां मन्त्रान्तर्गतमन्त्राणां मन्त्रान्तर्गता
२५७-२५८
- १४८ जपादिकर्मणः तन्मन्त्राणां कर्मनिरपेक्षव्याघातशङ्का
२५९
- १४९ तत्र प्रवृत्तौ शक्तिपातकहेतुत्वे कर्मनिरपेक्षसिद्धिः
२६०-२६१
- १५० कर्मणः भोगप्रदत्वेन भोक्तृतिरोधायकत्वात् जपादे
क्रियाशक्तित्वं न कर्मत्वम् २६२-२६३

[illegible]

प्रामाण्यम्	३०२
१७६. वाममार्गण- भैरवे तन्त्रे पुनः संस्कारापेक्षित्वाभिधानात् ज्ञानाभारभेदस्य आधर्गेनर्यानिमित्तत्वं सर्वाचारहृदयप्रामाण्यम्	३०३-३०४
१७७. शंखादीनां विशषत वैष्णवानां भैरवे माण्डल पशुरुपत्वाद् योग्यताभावः	३०५-३०६
१७८. अन्यशास्त्रगतस्य अन्यस्मिन् सिद्धयभावः इत्याभिधानाद् अत्रार्थे स्वच्छन्दशास्त्रप्रामाण्यम्	
१८०. छद्मगुणैः तच्छिष्यस्य वा नृकगामित्वम्	
१८१. छद्मगुणैः धर्मेऽस्तिगैभावरूपत्वं न तु शक्तिपातलिङ्गत्वम्	
१८२. भूपातना चोग्म्य इव सद्गुरुणा छद्मगुणैः शैवज्ञानाह्वयन निग्रहीतव्यत्वम्	३१०-३११
१८३. प्रथमं गुरुणा शिवज्ञानापदेशोऽपि अस्य वामाधक्षितत्वात् पतिपदप्राप्त्यशक्यत्वम्	३१६-३१७
१८४. वैष्णवादीनामपेक्षे मोक्षलिप्सया मायया भ्रामणे स्वच्छन्दशास्त्रप्रामाण्यम्	३१६
उभयप्रशः	३१७-३१८
अधिकारः न इतरथा	३२०-३२१
१८८. एवमध्वंशगुरुणा अधर्गक्रियाणां सफलीकरणम् अध्वंशशिष्यस्य चोर्ध्वमानयनम्	३२२-३२३
१८९. अत्रार्थे दृष्टान्तः	३२४
१९०. योगभ्रमस्य दुर्गन्तव्यत्वात् योगभ्रमस्य निवृत्त्यर्थम्	
१९१. योगभ्रमस्य परमार्थम् अत्रार्थे योगभ्रमस्य निवृत्त्यर्थम्	
१९२. योगभ्रमस्य परमार्थम् अत्रार्थे योगभ्रमस्य निवृत्त्यर्थम्	
ज्यायस्त्वम्	३२७-३२८
१९३. योगिनस्त स्वध्वंशज्ञानवन्तान् मोक्षप्राप्तव्यम्	
१९४. एवं मोक्षप्राप्त्यर्थम् अत्रार्थे योगभ्रमस्य निवृत्त्यर्थम्	
योगजसिद्धेरनवकाशः	३३०-३३१
१९५. अत्र शम्भुनाथप्रोक्तविभागप्रदर्शनोपक्रमः	३३३
१९६. अत्र प्राप्तिर्यापि अस्वध्वंशज्ञानस्य गते त्यागित्वम्	३३४
१९७. तत्र भद्रदमदृष्टान्ताभ्यां विज्ञानायाः अस्वध्वंशस्य शक्तगुर्वन्तरगमने शिववचनप्रामाण्यम्	३३५-३३६

१९९	भागमोक्षविज्ञानार्थिना मिद्वययोगस्य स्वभ्यस्तजानिना गुणश्रयणीयत्वम्	३३७-३३८
२००	भागार्थिना च योगिनः आश्रयणीयत्वम्	३३९
२०१	उपायोपदेशिनोः ज्ञानियागिनोर्मध्ये ज्ञानिनः वरत्वम्	३४०
२०२	असंख्यगुर्वश्रयणोपदेशः	३४१-३४३
२०३	मित्रनमस्मृचनम्	३४५
२०४	तत्र वैदिकादिगुरुणां यथायथं बोधोत्कर्षनारतम्यम्	३४६
२०५	अत्रार्थं श्रीपूर्वशास्त्रप्राप्ताप्यत् नारदादित्रिकज्ञानो- गुरुशास्त्रपरिचयात् मबोधोत्कर्षे गुरुभूयस्त्वस्य अवचनीयत्वम्	३४७-३४८
२०६	इति ग्रहणान् शास्त्रोक्तगुर्वन्तरगमननिषेधसंगतिः	३४९-३५०
२०७	अनधिकाराद् ऊर्ध्वस्थस्य अधराचार्यगमने विनाश इत्यत्र दृष्टान्तः	३५१-३५२
२०८	धनदानमुपचयः पापभागित्वञ्च	३५३-३५५
२०९	एतान्मति शैवदर्शने संस्कारविशेषविधानम्	३५७
२१०	माहाभिनिविष्टापदेष्टृपेक्षया तथोपदेशः	३५८-३५९
२११	युक्त्यागमाभ्यां शक्तिपातविवेचनोपसहार	३६०-३६१

चतुर्दशमाहिकम्

कारिका-संख्या

१.	तिरोभावास्वरूपविवेचनप्रतिज्ञा तत्र परमेश्वरस्य स्वच्छन्दशब्दव्यपदेश्यत्वम्	१
२.	तिरोभावाः परमेश्वरेण अग्रे अवान्तरगमस्य प्रकाशनम्	२
३.	तिरोभावाः परमेश्वरेण महद्वान्तरगमस्य प्रकाशनम्	३-४
४.	तिरोभावाः परमेश्वरेण अन्तर्गमस्य प्रकाशनम्	५-६
५.	तिरोभावाः परमेश्वरेण अन्तर्गमस्य प्रकाशनम्	७-८

६. भवदशनेनदीक्षितत्वात् तत्र विप्रतिपन्नानां कुमारिण्य
तिराहितत्वमित्यत्र दृष्टान्तमुखेन मानस्तोत्रवचनात्
श्रीविद्याधिपतिप्रामाण्यम् २-१०
७. प्रबुद्धचेष्टया अस्थान्तर्दाहस्य तिरोभावरूपत्वम् १३
८. अस्य तिरोधानहेतुत्वे पूर्वविधितुल्यत्वम् १४
९. एव परमेश्वरोच्छाहंतुत्वादस्य दुःखपात्रत्वम् १५
१०. तत्रापि दन्ताग्रशाद् दुःखनिन्दस्य शमयान्वकत्वम् १६
११. ऐहिकामुष्मिकदुःखभेदेन कालादीनां विभागः १७
१२. श्रीमदानन्दगह्वरप्रामाण्यात् तिरोधान समयाच्छेदनादिनां नामन्यम् १
१३. तत्रापि मन्दतीव्रादिभेदाद् बहुविधत्वम् १९
१४. तिरोधानव्यपगमे स्वतः परतो वा अनुग्रहहेतुत्वम् २०
१५. आद्ये मध्यमे पश्चिमे गुणव्यवस्थेन दोषादिना शिवतात्मादत्तम् २१
१६. अत्रापि शक्तिपातवर्जित्यात् निमग्नपत्त्रादिवर्जित्यम् २२
१७. पञ्चकृत्यकारित्वस्य शिवत्वम् २४
१८. तदन्तर्गतापरमार्शिनः योगतात्पार्श्वानां मन्दादिनत्वम् २५
१९. भोगस्य बन्धत्वात् तत्र भोगासक्तिनिषेधः २६
२०. शिवे जानन्निययारभेदात् कृत्यादिबन्धनं कर्तृत्वस्य अमरत्वम् २७
२१. देहात्मार्थमाननात् अस्माकं मर्यादकृत्याभावात्
स्वतन्त्रात्मन्येव शिवत्वाभिमानस्य विधेयत्वात् जगतः
स्वेच्छानुवर्तित्वस्य अखण्डनम् २८-३०
२२. शरीरधर्माच्च भ्रान्तस्य परमाद्य भ्रान्तिर्गति वचनादत्राद्य
ऊर्मिमहाकुलप्रामाण्यम् ३१
२३. उत्क्रान्तेनियतदेशतया विधाताद् अनया भ्रान्तम् आकाश
योजनाद् अस्याः सारशास्त्रोक्तं भोगोपायत्वम् ३२-३५
२४. परतत्त्वकार्मैरतदनुष्ठानस्य निषेधः ३६
२५. श्रीपूर्वशास्त्रोक्तस्य उत्क्रान्तिलक्षणस्य भोगहान्यर्थं
देहत्यागोपायत्वं न तु मुक्त्युपायत्वम् ३७
२६. भोगादेर्वृत्तान्तादेतदर्थस्य पोषणम् ३८
२७. उत्क्रान्तिं विना देहत्यागस्य अशक्यत्वम् ४
२८. शिवाहंभावाभिमानेनैव मुक्तिः, उत्क्रान्त्या देहत्याग-
इत्येतदर्थस्य मालिनीतंत्रोपशत्वम् ४१
२९. पञ्चकृत्यकारित्वाभिमानस्यैव मुख्यदीक्षात्वम् ४२
३०. श्रीनिशिचारप्रामाण्यात् सविकल्पवृत्तीनां देहपाते
निर्विकल्पवृत्तीनां देहभावोऽपि मुक्ती मशयाभावात् ४३
३१. पुन पुन फलकाराजितविष्फुलिङ्गदीपनन्यायाद् देहान्त-
बोधाग्निप्रज्वलनाद् विदेहमुक्तिसार्थक्यम् ४६
३२. शास्त्रसम्मतदीक्षोपक्रमोपसंहार

१	म्यायम्भुवं मान्दिनामते च दीक्षाया भोगाद्युपायत्वम्	२-४
२	प्रतिपादनामिति गुरुवचनम्	५
३	ग्रन्थममन्त्रयाद् दीक्षायाः संस्काराणां भागमाक्षाभ्युपायत्वम्	६
४	दीक्षाया मोक्षाभ्युपायत्वे श्रामन्मतद्वप्रामाण्यम्	७
५	विशोपायेऽशक्तैष्वेव दीक्षाचयायागानां तद्भाग	८
६	मोक्षाभ्युपायत्वमिति सर्वत्र ज्ञानिन उतमन्त्रम्	९
७	ज्ञानिन दीक्षाया संस्कारमात्रोपयोगः	१०
८	ज्ञानिनो म्बविज्ञानानुरूपफलाधिगमः	११
९	नान्त्रशक्तिपातपरिवर्तने दीक्षाम्स्कारम्यार्थ अनुपयोगित्वम्	१२
१०	श्रौतशक्तिवन्निष्कृतं, गरीयं उतमन्त्रम्, गरीयं उतमन्त्रम्	१३-१४
११	मर्त्यजन्ते मर्त्यश्रद्धागित्ते म्बगर्हितचिन्तनशान्दित्वे	१५-१६
१२	मान्दिनांशास्त्रप्रामाण्यम्	१७-१८
१३	पापानां वैचित्र्येऽपि उतमन्त्रमुत्कर्षं मार्मादिकम्	१९-२०
१४	गुरुशब्दव्यपदेश्यत्वम्	२१
१५	शिष्यपरीक्षापृच्छयोगन्यतरपुष्पसं नम्यं दीक्षाकर्मणि	२२
१६	अधिकारित्वम्	२३
१७	अत्रार्थं म्बच्छन्दशास्त्रप्रामाण्यम्	२४
१८	कर्मन्तःपुनः म्बशान्तिमेतेऽपि कर्मन्तःपुनः म्बशान्तिमेतेऽपि	२५
१९	निरतिशयित्वम्	२६
२०	मन्त्राधनाभ्यां क्रमेण प्राप्तव्यवर्जमकलकर्मशोधकत्वं	२७-२८
२१	केवलमशुभकर्मशोधकत्वञ्च	२९
२२	अनेन अणिमादिभोगानन्तरम् अकलपदगणः	३०
२३	मन्त्राधनाभ्यां क्रमेण प्राप्तव्यवर्जमकलकर्मशोधकत्वं	३१
२४	केवलमशुभकर्मशोधकत्वञ्च	३२
२५	अनेन अणिमादिभोगानन्तरम् अकलपदगणः	३३
२६	मन्त्राधनाभ्यां क्रमेण प्राप्तव्यवर्जमकलकर्मशोधकत्वं	३४
२७	केवलमशुभकर्मशोधकत्वञ्च	३५
२८	अनेन अणिमादिभोगानन्तरम् अकलपदगणः	३६
२९	मन्त्राधनाभ्यां क्रमेण प्राप्तव्यवर्जमकलकर्मशोधकत्वं	३७
३०	केवलमशुभकर्मशोधकत्वञ्च	३८

विषयानुक्रमिका।

मन्त्रन्यासादौ योग्यताधायकस्य ज्ञानस्यैव, नान्यस्य,

तस्य म्नानाप्रक्रम्य बाह्यान्तरभेदेन द्वौबध्यम्

[illegible]

2014

मानाष्टकं यथादेशकान्तम् एकतमस्यैव अनुष्ठयत्वम्

स्नानविध्युपसंहारः स्नानान्तर्गतव्योपदेशश्च

[illegible]

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

रूपत्वं मिद्विनिर्देशोपायत्वञ्च आन्तरम्य दहान्त प्राणयाजन-

रूपत्वं मिदध्यायत्वञ्च

पाठस्थानस्यैव यागयोग्यत्वं तस्य बाह्यरूपतया बहिः

गन्तरूपतया च देहोऽवस्थाने श्रीनैशमञ्जारप्रामाण्यम्

$$\frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} f(x) e^{-x^2} dx = \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} f(x) e^{-x^2} dx$$

पीठानां कामरूपाद्यंकाप्रान्ति नवधात्वम्

प्रयागादिलाहलान्तानां क्षेत्राष्टकत्वं विरजैरुडिकादि-

मरुदशान्तानाम् उपक्षत्राण्यन्त्यश्च

ज्ञालन्धरादिगुटकान्तम्य उपभद्राहासकत्वम्

शास्त्राणां निधामत्रयस्य तद्व्यवस्थानम्

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

तृतीयाभिध्वज्जनस्थानस्य बहिःपीठत्वम्

अत्रार्थे दृष्टान्तेन अधर्मान्निवर्तये देशे पाठस्यैव ज्ञानयोग-

प्राक्तित्वप्रदर्शनम्

पाठस्थम्य ज्ञानयोगादिपात्रत्वे दृष्टान्त

पात्रादेर्बाहिर्भ्रमागाद् देहाद्यन्तरनुसंधानम्य महनरत्वम्

तन्मन्त्रबाह्येर्ग्रथिताभदान् स्थानभदकल्पनानन्त्यम्

श्रीवामनलिङ्गदये विबोधदृष्ट्या दहे ब्राह्मणं यागस्थानानां

सप्तत्याधिधानम्

मन्त्रो स्थानभदकल्पनाऽभाव

अत्रार्थे श्रीनिशाचारप्रामाण्यान् मुक्तं यद्वानज्ज्वानषधा

५. अमृतं च म. १०५

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ श्री गणेशाय नमः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

नेमिन्यात् स्थानभटानवकाशश्च

॥ अथवा, सिद्धं मुक्तिं प्राप्तुं यत्नं नयेत् ॥ इत्युक्तम् ॥

प्रत्यक्षं च दृश्यं माध्यमादयः हनुनाद दशकालादि

मात्रप्रयपेक्षया भाववैमल्यस्य उत्तमत्वम्

अत्रार्थे श्रीभारशास्त्रप्रामाण्यम्

अत्रैवार्थं स्पन्दवाक्यमवाद.

अत्राह तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः

वहिर्यागमिदध्यर्थं सामान्यन्यामभेदामुच्यते

क्रमाक्रमात् तस्य मातृकामालिनोरुपाभ्या द्वैरूप्यम्

नत्र मातृकान्यामनिरूपणम्

मालिनान्यामनिरूपणम्

मालिन्या शक्तिमता शोभकत्वं शक्तिरूपत्वञ्च

अस्या एव श्रौतयानिस्त्राभं निगृह्यत्सदध्यादिवितरणक्षमत्वम्

नक्तविधेषु शोभेषु नादिफान्तमालिनाक्रमस्य मुख्यत्वं

कृतपुनलिकादिशब्दव्यपदेश्यत्वञ्च

अत्राह तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः

नत्र श्रीपर्वतन्त्रप्रामाण्यात् मन्त्रान्तरस्य वृत्तान्मुक्तिप्रदत्वात्

मालिन्या पुनन्यासविधानम्

एवं सिद्धिमुख्यानुकूल्येन अक्षरानुपहृतामिति पिण्डाभ्या

मातृकामालिन्या क्रमाद् युगपत्त्वं न्यासविधानम्

एवमाह तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः

वा योजनम्

एवमाह तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः

क्रियाश्रयणे न्यासादिकर्मणां शिवतापनिपरमार्थत्वम्

तदनन्तरम् अर्घपात्रवर्धनरूपणम्

तत्रार्चया वृषुक्षी मुमुक्षी च योजकारकाणां

तन्त्रादव्यतिरेकित्वम्

पूजावर्त्तकक्रियायामपि अश्वद्वयान्तरं

शिवान्यतिरेकप्रदर्शनम्

१८८-१८९

एवं शिवक्याभ्यासात् कारकाणां द्वैतपरिहारागो विश्वस्य च

भयपूर्णान्तक्षणः शोभोत्थासः

१८९-१९०

अत्रार्थे परमगुरुकृतपूजनस्तोत्रसवादः

१९०

एवमनुशालयतां पूर्णशिवत्वे फलान्तगानवकाशः

१९१

न्यासान्वेनादिक्रियामात्रस्यापि ऐक्यसमापानक्रमण

परफलप्रदत्वम्

१९४

साधकेऽपि मन्त्रक्यक्रमण सिद्धिप्रदत्वम्

१९५

मनादिप्रामाण्यादत्र साधनाऽनुपादेयत्वम्

१९६

अर्चाक्रियायाः समस्तकारकैकान्त्यवपुस्त्वम्

१९७

स्थानशोधनक्रमाद्विभज्य कारकैकान्त्यप्रदर्शनम्

१९८-१९९

तत्रार्घपात्रस्य अषादानत्वं यत आदतजलस्य शोधने

रूपणत्वम्

१९०

एवमाह तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः तन्त्राचार्यः

१९१-१९२

त्रिषयानुक्रमिका

पशुशायनसंपर्कादशुद्धम्यापि तेनैव शांथनम्

17. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592. 2593. 2594. 2595. 2596. 2597. 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603. 2604. 2605. 2606. 2607. 2608. 2609. 2610. 2611. 2612. 2613. 2614. 2615. 2616. 2617. 2618. 2619. 2620. 2621. 2622. 2623. 2624. 2625. 2626. 2627. 2628. 2629. 2630. 2631. 2632. 2633. 2634. 2635

सागयोग्यत्वायोग्यत्वाविभागश्च

तत्र गुरुपदंशाद् वींगेषु अमृतस्य यागयोग्यत्वम्

तत्र संविदुद्रचकस्य अविदनुद्रचकस्य वस्तुन

$$+ \frac{1}{\lambda} \left(\frac{\partial f}{\partial x_1} - \frac{\partial g}{\partial x_1} \right) = \frac{1}{\lambda} \left(\frac{\partial f}{\partial x_1} - \frac{\partial g}{\partial x_1} \right)$$

महाराष्ट्र शासन, न्याय विभाग, मुंबई

लोकस्थितिरन्वयार्थं पाशवशास्त्रेषु मन्त्रादंगुदत्त्वाभिधान

वस्तुतस्तु तस्य शुद्धत्वम्

अत्रार्थे निदर्शनानि

दृष्टान्तेन पाशवशास्त्रोक्तस्य अद्वयनयाचित्यमभावनम्

श्रुतिस्मृत्योर् हंमभक्ष्यत्वमधिकृत्य विप्रतिपत्तेः

शिवद्वयनयम्य नृगीयमन्त्रम्

$\frac{1}{2} \sqrt{\frac{1}{2}} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \right) \left(\frac{1}{\sqrt{2}} - i \right) = \frac{1}{2}$

7. The first part of the document is a letter from the author to the editor, dated 1908.

धितं विषये शिवार्त्ते धृत्यवाध्यन् ममान तु

शिवोक्त्या श्रुतिबाधकत्वं

प्राक्षणापूर्वकं बाह्ययामानुष्ठानविधिनिरूपणम्

त्रिंशत्शाम्भवादिप्रोक्तस्य द्वाग्पृजाविधानरूपणं तत्रान्तं

पद्मश्रवणं उत्तमदिगोन्मुखविधानम्

अनुपाहितमर्निदि मृत्याभासनायोगत एव

मानिन्द्रकाशम्येव उत्तर्गादिदिग्विभागत्वम्

17. 1941-1942 1943-1944 1945-1946 1947-1948 1949-1950 1951-1952 1953-1954 1955-1956 1957-1958 1959-1960 1961-1962 1963-1964 1965-1966 1967-1968 1969-1970 1971-1972 1973-1974 1975-1976 1977-1978 1979-1980 1981-1982 1983-1984 1985-1986 1987-1988 1989-1990 1991-1992 1993-1994 1995-1996 1997-1998 1999-2000 2001-2002 2003-2004 2005-2006 2007-2008 2009-2010 2011-2012 2013-2014 2015-2016 2017-2018 2019-2020 2021-2022 2023-2024 2025-2026 2027-2028 2029-2030 2031-2032 2033-2034 2035-2036 2037-2038 2039-2040 2041-2042 2043-2044 2045-2046 2047-2048 2049-2050 2051-2052 2053-2054 2055-2056 2057-2058 2059-2060 2061-2062 2063-2064 2065-2066 2067-2068 2069-2070 2071-2072 2073-2074 2075-2076 2077-2078 2079-2080 2081-2082 2083-2084 2085-2086 2087-2088 2089-2090 2091-2092 2093-2094 2095-2096 2097-2098 2099-2100 2101-2102 2103-2104 2105-2106 2107-2108 2109-2110 2111-2112 2113-2114 2115-2116 2117-2118 2119-2120 2121-2122 2123-2124 2125-2126 2127-2128 2129-2130 2131-2132 2133-2134 2135-2136 2137-2138 2139-2140 2141-2142 2143-2144 2145-2146 2147-2148 2149-2150 2151-2152 2153-2154 2155-2156 2157-2158 2159-2160 2161-2162 2163-2164 2165-2166 2167-2168 2169-2170 2171-2172 2173-2174 2175-2176 2177-2178 2179-2180 2181-2182 2183-2184 2185-2186 2187-2188 2189-2190 2191-2192 2193-2194 2195-2196 2197-2198 2199-2200 2201-2202 2203-2204 2205-2206 2207-2208 2209-2210 2211-2212 2213-2214 2215-2216 2217-2218 2219-2220 2221-2222 2223-2224 2225-2226 2227-2228 2229-2230 2231-2232 2233-2234 2235-2236 2237-2238 2239-2240 2241-2242 2243-2244 2245-2246 2247-2248 2249-2250 2251-2252 2253-2254 2255-2256 2257-2258 2259-2260 2261-2262 2263-2264 2265-2266 2267-2268 2269-2270 2271-2272 2273-2274 2275-2276 2277-2278 2279-2280 2281-2282 2283-2284 2285-2286 2287-2288 2289-2290 2291-2292 2293-2294 2295-2296 2297-2298 2299-2300 2301-2302 2303-2304 2305-2306 2307-2308 2309-2310 2311-2312 2313-2314 2315-2316 2317-2318 2319-2320 2321-2322 2323-2324 2325-2326 2327-2328 2329-2330 2331-2332 2333-2334 2335-2336 2337-2338 2339-2340 2341-2342 2343-2344 2345-2346 2347-2348 2349-2350 2351-2352 2353-2354 2355-2356 2357-2358 2359-2360 2361-2362 2363-2364 2365-2366 2367-2368 2369-2370 2371-2372 2373-2374 2375-2376 2377-2378 2379-2380 2381-2382 2383-2384 2385-2386 2387-2388 2389-2390 2391-2392 2393-2394 2395-2396 2397-2398 2399-2400 2401-2402 2403-2404 2405-2406 2407-2408 2409-2410 2411-2412 2413-2414 2415-2416 2417-2418 2419-2420 2421-2422 2423-2424 2425-2426 2427-2428 2429-2430 2431-2432 2433-2434 2435-2436 2437-2438 2439-2440 2441-2442 2443-2444 2445-2446 2447-2448 2449-2450 2451-2452 2453-2454 2455-2456 2457-2458 2459-2460 2461-2462 2463-2464 2465-2466 2467-2468 2469-2470 2471-2472 2473-2474 2475-2476 2477-2478 2479-2480 2481-2482 2483-2484 2485-248

मध्यन्तम्, मध्याह्ने च दिक्चतुष्टयोद्भव

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अमृत्यं दिग्विभागस्य शास्त्रलोकदृशा प्रपञ्चभट्ट

१. संस्कृत : संस्कृत संस्कृत संस्कृत

प्रकाशाश्रयाख्या दिक्घटकांस्तथाम

1. संस्कृत भाषा में लिखिए।

निशां षोडश्वम

मध्यम्य प्रकाशरूपत्वान्नर दिक्चतुष्टयान्नामः

इत्य पञ्चमन्त्रतनो- शिवस्य सादाशिवादिब्रह्मान्तानां च

विश्वादिर्गोशत्वम्

त्रिष्णो विधानरि च पञ्चमस्य ऊर्ध्ववक्त्रस्याभावेऽपि

तत्र षोडशतिदिग्विभागस्याक्षुण्णत्वं तदिद्विभागस्य

पुनः प्रकृतौ नमः

१. श्रीकर्कादिग्विभागोऽपि ब्रह्माण्डमध्ये ग्वः प्रकाशशब्दाज्याः	
चतुर्मुखां दिशामुल्लासः परस्परपक्षया तामां क्रमव्यत्ययश्च	
विपर्ययवचिच्योऽपि आमां प्रकाशमात्राधीनतया	
प्रतिनियतफलप्रदत्वम्	
२६. साधकाध्वतादिग्विभागविधानम्	
२७. सौं इव अत्रत्योऽपि न केवल परमश्रम्य अपितु	
शक्रादिलोकपालवर्गम्याधिष्ठातृत्वम्	
लोकपालानां प्रकाशशक्त्यशक्त्यप्रदर्शनम्	
प्रतिनियतत्वाभावात् सौंयः दिश एव ग्राह्यतया उपदेश	
नत्र सत्रगानितदुष्टान्तेन साधकाश्वाससंबाधाद् ऐन्द्रयादि-	
शक्तीनां नियतदिगाधिपत्येन तदुचितफलप्रदत्वानिरूपणम्	
एवम् ईशानादिकाणपञ्चकाधिष्ठानादपि दिशा	
नतत्फलप्रदत्वम्	
यागस्थले सर्वत्र साधकाभिप्रायेण मध्याभूतस्य सर्वाधिष्ठातृ	
शक्यस्य सूर्योदयस्य चापेक्षया पूर्वादिदिग्व्यवस्थानम्	
३. एव मध्यमाधम्य दक्षिणार्धममहसः ग्रहणार्थम् उत्तरपूर्वा-	
धिमुग्धोपवेशनेन देहशुद्ध्याचरणविधानम्	
४. तदनन्तरं देहप्राणादिशाधनोपक्रमे देहस्य बहिर्गन्तर्दाह-	
निरूपणम्	
दाहस्य ध्वसत्वं देहपुयंश्रकाहन्ताविध्वंसात् मन्त्रागे	
ध्वंसकत्वम्	
एवं साधकदेहे अहन्तानाम्पदाकृते देहदाहकथनोचित्यम्	
५. देहमस्कागम्याप्यवधूननात् चिदात्मविश्रामणापदेशः	
नत साधकन मूर्तिप्रणवर्तितव्यपदिष्टाया	
आद्यतर्गङ्गितायाः प्राप्ति	
६. गतिशेखरस्य वष्टे तु नवात्मनः न्यास्यत्वाविधानम्	२३९-२४६
७. गतिशेखरवर्जनस्य न्याय्यत्वम्	१४४-२४६
८. भिधान तदुपि शिखादिपदानं षड्विधे शाक्तन्यासे	
मातृमहावाया आवाहनाविधानम्	२४७-२५०
९. विधानाद्विशेषत्वम्	२५१
१०. परादेव्या एव मातृमहावति आगमिकीसह	२५२

निषयानुक्रमिका

- मागशास्त्रदेवायामलयोः प्रामाण्यात् शान्तन्यासस्य
 मृत्यादिपराशक्त्यन्तर्षड्विधत्वम्
 शांभवशान्तन्यामलस्य महान्यासत्वे संक्षार्थिनः प्रथम
 शान्तन्यासानुन्यत्वम्
 अत्रैव व्याख्यानान्तरे महाक्रमेण न्यासद्वयाऽनुष्ठयत्वम्
 मङ्गलमन्त्रेषु न्यासस्य बांढात्वे आवाह्यमन्त्रस्यैव सर्वत्र
 षट्स्थानयोज्यत्वम्, ततः मुद्राप्रदर्शनम्
 महान्यासस्य बांढात्वे मानुसराग्रदादिषण्णाम् अवस्थाना
 प्रत्येक षट्कारणाधिष्ठानेन षडात्मतया षट्त्रिंशत्तन्त्रयोगानु
 संधानाद् देहे शुद्धमुद्राप्रकाशनम्
 न्यासवल्लभाद् अभेदापादनाद् देहस्य भेदाभावापादनमव
 श्यते
 अतश्च देहदाहानन्तरमेव साधकस्य शान्तशिवे रूढत्वात्
 देहस्यावभासयितुं नाम शिवत्वमिति शान्तशिवस्याभाव
 भाव च जडतन्त्रत्वम्
 तथाभासनयोगादस्य पगनप्राप्त्यत्वम्
 बन्धमाक्षनिबन्धनयोर्भेदाभेदाद्यत्रैव भास्यमानत्वात्
 शिवतात्रिकत्वादाह्यात् मायाप्रमातुः शिवाभावे न्यासादश्च
 तदभ्यासफलत्वम्
 अत्रैव दृष्टान्त
 भावनालभ्यस्य निर्विकल्पाताविमर्शदाहयस्यैव शिवत्वम्
 तस्य प्रकाशस्वभावस्य मनतविमर्शाभावे भावनालभ्याशिवत्व-
 न्यातरेकस्य हेतुत्वम्
 शिवत्वस्य भावनालभ्यत्वाद् देहादिप्रमातृ शिवात्मना
 प्रमृष्टगणाभाव
 प्रत्यत तत्र विपर्ययपगमर्शयोग
 अतोऽविकल्पत्वस्य भावनालभ्यत्वमेव
 प्रकृतं तथान्यस्तदेहस्य पुष्पमन्त्रादिभि
 समामन्यामाभ्यासचनावधानम्
 प्रामाण्यम्
 भोमवन्दिशिखाऽऽनन्दशासनयोः प्रामाण्यम्

- १६६ एव शिवभावनया यजनेन पारमिन्त्यविगतने शिवानन्द-
पारिशेष्यात् साधकस्य शिवात्मकतामादनम् ३८३-३८५
- १६७ शिवतोदये बह्मल्लिङ्गादीनामनोषित्वम् ३८६
- १६८ अथ त्रिशोषपात्रविधिरूपणम् ३८८
- १६९ सिद्ध प्रतिनियतद्रव्यापयोज्यत्वात् मुक्तेश्च ह्यमात्रोप-
जायतत्वाद अत्र पूजोपयोगिद्रव्यजनानभिधानम् ३९०-३९१
- १७० अर्घपात्रकरणानन्तरं नद्विप्रुदप्रोक्षितेन कुमुमादिना
स्वात्मशिवपूजनोपदेशः ३९२
- १७१ दहपूजनानन्तरं परम्पराविविक्तप्राणार्धशून्यनित्रयाणां
पूजनोपदेश (इत्यन्तर्यामिरूपणप्रक्रमः) ३९३
- १७२ आत्मन शून्यद्वाराण ब्रुद्धिमाधृष्टाय प्राणे न्यासविधानान्न
त्रयाणाम् अपृथग्यत्न पूजायाद् ३९४
- १७३ प्राण आमनपक्षप्रदशनपूर्वकम् अध्वन्यामनिरूपणं प्रथम
नाध्यध पयन्तं पञ्चभूतन्यासविधानम् ३९५-३९६
- १७४ तान्दुरन्ध्रान्त तन्मात्रादिकलान्तन्यासविधानम् ३९७
- १७५ मायाग्रन्थो मायान्यासविधानम् ३९८
- १७६ तत्र प्रागुक्तानुवादपूर्वकं दक्षिणावर्तेन वामादिनवकस्य
वामादिवर्तेन विध्यादिनवकस्य न्यासविधानम् ३९९-४००
- १७७ ब्रह्मविष्णुहाराणां शुद्धविद्याधिशायित्वम् ४०१
- १७८ मायान्तर्वर्तिन्येऽपि तेषाम् अत्रैवामनन्ते औचित्यम् ४०२
- १७९ समस्ततत्त्वव्याप्तत्वस्य अधरगमनाभावस्य च महत्त्वं प्रेतत्वं
च नमिन्यम् ४०३
- १८० सदाशिवस्य नित्यमूर्धत्वात् मन्त्रमहेश्वरादीनाम्
अधरगपदस्पर्शाद् अस्य प्रेतत्वाचित्यम् ४०४-४०५
- १८१ सदाशिवताभर्मित्यस्य
नादान्तस्य शक्तिव्यापिनीममनाप्राणस्य अगत्रयस्य
स्पर्शायत्वम् आमां षडत्रयत्वे औन्मनसत्वे
सप्तत्रिंशत्तत्त्वात्मकस्य आमनत्वम् ४०६-४०७
- १८२ षडत्रयतत्त्वानां षेदप्राणत्वात् सावदात्मनत्वम् पराशरस्य

विषयानुक्रमिका

पृष्ठसंख्या

पञ्चकस्य पान्तं पूज्यस्य पगपत्वं मृगस्य अपगत्वम्

...

मिदन्तादिषु आमनस्य विद्याकलान्तत्वं मतयामत्

मदाशिवान्तत्विमिह उन्मनान्तत्वम् आमनाचनानन्तरं

...

मिदयोमीश्वरमतप्रामाण्याद् अत्रामने विद्यामृत्याऽऽत्म

मूर्तिरूपमार्धाक्षिगद्वयान्यामविधानम्

...

विद्या कृतयत्वं विद्यात्मनो विद्यामृतत्वं विद्यामृतम्

योगेण आमां साकल्यकवर्पुश्चिन्तनविधानम्

नतः मध्ये देवापूजनादङ्गादित्रयस्य पूजनमर्पण

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मिद्वान्तप्रामाण्याद् एकार्णापगदेवातिपदव्यपदेश्यत्वं

मातृकामालिनीपदद्वयार्थभयत्वञ्च

मध्यादिभ्रमस्य विनिष्क्रान्तत्वाद् दक्षिणात्तर पूजनमपन्यथ

मध्य एव तत्पूजनापदेश

...

नन्वायं विद्यामृतप्रामाण्याद् अत्रामने विद्यामृतत्वं विद्यामृतम्

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

...

मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः मन्त्रादयः

प्रतिमन्त्रं दशधा जपनविधानम्	
एकैकमन्त्रस्य दशधात्वनिरूपणम्	
गतमन्त्रचक्रेण विश्वाहन्यनन्तरं दक्षिणकर्माणि आदौ देह एव	
शाध्याध्वनः मुख्यतया अर्पणविधानम्	
२० मृताधाराद्द्वादशान्तर्वाचक्राग्रस्थं त्रिशूलमनुध्यायन्	
स्वचरामुद्रावन्धात् स्वरूपलाभ	
२१ अत्रैव शाम्भवशान्ताऽऽणर्वीतित्रिशूलविनयव्याप्ति	
२२ अत्रैव यामलादिक्रमेण नानाविधपृथग्यागविधानम्	
२३ अन्तर्यामिक्रमेण प्राणदौ शिबीभावभावनानन्तरं बाह्ययागविधानम्	
२४ अन्तर्यामस्य सन्क्रियामात्रार्थत्वं बहिर्यागे सिद्ध्यादिपरिकल्पनस्य	
हेतुत्वं ततः आन्तरवृत्तिरुदयेव आरुरुक्षोः कृतार्थत्वम्	
अन्तर्यागानन्तरं बाह्ययागे विघ्नशान्त्यर्थं दिक्षु धान्यस्य	
क्षपः ऐशान्या महर्गणञ्च	३६०
२५ त्रिशगेमतप्रामाण्यान्निरीक्षणदिपञ्चमस्कागणा साधारणत्वम्	
बाह्याशुद्धेः विमर्दनार्थं पञ्चगव्यात्मककुशाभ्युप्राक्षणम्	
आन्तर्याम्यं दहनार्थं लौकिकमन्त्राश्रयणम्	३७१-३७३
अतः पुष्पाञ्जलिपूर्वकं फादिनान्तर्देवीस्मरणम्	३७४-३७५
तत्र विद्यापदो अधिष्ठातृदेवताचक्रप्रकल्पनम्	३७६
ऐशादिकस्थगणेशपूजनविमर्जनं	३७७
(अत्र पूर्वश्लोकग्रन्थार्धलापः) ततः अस्त्रपूजनानन्तरं	
कुम्भपूजनं दिगादिक्रमेण तत्पूजनावधिश्च	३७८-३८४
कुम्भपूजनस्य मन्त्रद्वारेण सर्वविध्याप्यायनफलत्वं तत्र	
सर्वमन्त्रपूजनोपदेशः	३८५-३८६
ततः षोडशान्यासादिना अस्त्रयागः ततश्च गृहमध्य	
गन्धमण्डले मन्त्रदेवतपूजनविधानम्	३८७
अत्र वह्निकार्याभिधानोपक्रमे शुद्धमन्त्रोत्थत्वभावनया	
कुण्डपरिकल्पनम्	३८८
२२१ अत्रैव दशगणेशाः स्मरन्ति प्राणान् अन्तर्यामिन्	
संस्कारित्वम्	३८९
२२२ देहशरीरिण्डलादावन्यत्रापि अम्यैवातिदेशः	३९०
२२३ चण्डिकाया एव सर्वत्र कर्मकारित्वात् अत्रार्थे	
श्रीयागमचारवचनप्रामाण्यम्	३९१-३९३
२२४ ईदृक्सविदप्ररूढानां कृते क्रमिकविध्यविधानम्	३९४
२२५ इदं च 'वध' आत्ममन्त्रकृण्डवहन्यादिषु शिवान्धभावनया	
दार्ढ्याऽदार्ढ्यात् संस्कारभूयस्त्वसंपत्तिः	३९५-३९६
२३० अत्रार्थे दृष्टान्तः	३९७

२३७	दशकण्डसंस्काराभिधानम्	३९८
	प्रयोजनाभिधानञ्च	३९९-४०१
	वहन्यान्मनः कार्यस्य संस्कार्यत्वे गर्भाधानादिसंस्कार-	
	गर्भाधानादिवाहिककर्मक्षमत्वम्	४०५
२३८	शिवसंस्कृत्यनादात्म्येन संस्कृतस्याग्नेः शिवात्मकत्वम्	४०७
	स्वकृतसंस्क्रियातन्त्रप्रदर्शनस्य श्रीशभूपजत्वम्	४०८
	अत्रार्थे वहन्यन्तगोपक्षणेन अनवस्थादोषमाविष्कुर्वता	
	निरुत्थानविहतत्वम्	४०९-४१०
	संस्करणमिति युक्त्यन्तर्गविधानम्	४१२
२४१	शिवाभिमानदादयस्यैव सर्वत्र संस्क्रियात्वम्	४१३
२४०	अत्रैव शास्त्रान्तरपक्षप्रस्तावे आहूतिनवकैः प्रणवादि-	
	च योजनविधानम्	४१४-४१५
	संस्करणम्	४१६
२४४	अत्रापिहितः, तन्त्रदशनस्यैव संस्कारजोवितत्वान्,	४१७
	श्रीपूर्वशास्त्रे अनयोः संस्करणानाभिधानम्	
२४५	अग्निगताधिवासनानन्तरं तर्पणविधौ विन्यनुसारं	
	होमसहस्रत्वम्यापि कथनम्	४१८-४१९
	नर्पणे लोभप्रस्तत्वाच्छक्तिपातप्राप्त्यभावः	४२०-४२१
	भववन्धनफलत्वम्	४२२
	भक्त्यन्तर्गतस्य भक्त्योः समोऽन्तर्गतस्य भक्त्योः फलत्वम्	४२३
	भक्त्यन्तर्गतस्य भक्त्योः समोऽन्तर्गतस्य भक्त्योः फलत्वम्	४२४
	भक्त्यन्तर्गतस्य भक्त्योः समोऽन्तर्गतस्य भक्त्योः फलत्वम्	४२५
२५१	अत्रार्थे दृष्टान्तः	४३१

१. ततः गुरुस्वप्नविधानिरूपणम्	४८१-४८२
२. गुरुशय्या स्वप्नदृष्ट्याशय्या चक्रवर्त्यविचार तयो
बोधभास्य स्वप्नमास्यम्	४८३-४८४
३. देवपूजादिषु स्वाप्नेष्वर्थेषु प्रीतिकारिणः शुभत्व
नदितरम्याशयन्ताम् इति गुरु शिष्याय उपदेशविधानम्	४८५-४८७
४. विलीनशङ्केषु स्वप्नोत्थितस्य शुभाशुभत्वाऽभावः	४८८-४८९
५. शयनान्तमन्त्राद् गुरुशिष्याणां स्वप्नोपि वैचित्र्यभागित्वम्	४९०
६. दीक्षाकर्मणि तामसम्याधिकारे शङ्कापरिहारः	४९१-४९२
७. आयातशान्त्यात्मन्य दार्शनिकम्यापि गुणस्थिते वैचित्र्यम्	४९३
८. सामयस्मिन्निधानं गुरुद्वारा शिष्यस्य देवार्चनापदेशाद्यनन्तरम्
अपचन्त्यात्मन्यमकारं द्वादशान्तम्यबोधमर्थेन परिव्राज्यमाणम्	४९४-४९६
९. पञ्चमः सप्तमस्य आरागाददोषध्वमान् पूर्णाद्विजन्त्यापादनम्	४९७
१०. अपचन्त्यादिगतं मन्त्राभावाद्यमृहान्तानां मन्त्रागणा नाम्ना
परिगणनम्	४९८-५०५
११. अत्रः मन्त्रादिचतुःशममन्त्रागणाम् उपनयने अन्त्येष्टे
परिव्राज्येऽन्तर्भावः	५०६-५०८
१२. गुरु मन्त्रतम्य द्विजस्य रुद्राशर्पितयाग्यत्वं यत्र गुरुद्वारा
प्राणक्रमणं मन्त्राद्विजन्त्यागणं वा मन्त्रायोगजनविधानम्	५०९
१३. तत्र मन्त्राद्विजन्त्यागणं तत्र मन्त्रा विद्याद्विजन्त्यागणं
पञ्चकदानस्य ऊहेन विधानम्	५१०
१४. द्विजन्त्या चिद्धमन्त्राद् द्विजन्त्यापादनप्रथनाद् रुद्राशापादनम्	५११
१५. अत्रार्थे स्वर्णादिधातुपाकदृष्टान्तः	५१२
१६. द्विजत्वे शान्तात्मत्वं न तु योनिकारणत्वम्	५१३
१७. अत्रार्थे मोक्षधर्ममुकुटादिशास्त्राणां प्रामाण्यम्	५१४
१८. विप्रजन्तं नियमादर्शनात् सर्वदबाहत्याभिप्रायेण द्विजयो
सुतस्य स्मृत्यादिषु द्विजतयाऽभिधानम्	५१५-५१६
१९. अतएव शाम्भवशास्त्रे जात्यादेरनुपदेशः	५१७
२०. स्मृत्यादिषु तु शाम्भवस्यात्मकत्वम् मृष्टशङ्काकलादिमिदध्यर्थ
जात्याद्युपदेशः	५१८
२१. प्रकृतं द्विजस्य रुद्राशापादनेन समायन संस्कृतत्वमिदं	५१९
२२. आशाद्विजन्त्यागणं अभ्ययनश्रवणादीं सर्वत्र अधिकार	५२०
२३. द्विजश्रोतव्यसमयानां गुरुणा श्रावणविधानम्	५२१
२४. समयाप्रकृत्य अप्रधाम्भावत्वात् समयानां देव्यायामुक्तम्
अशब्दादिगुरुपदवन्दनान्तम् अप्रधाम्भावत्वम्, तत्र
शास्त्रानां पूजनीयत्वं स्वभावे वा श्रीगणेशास्त्रस्य
(५३१-५३२), कौलानां पशुभिः सह वासनिषेधे
श्रावणवक्तृत्वस्य (५३३) सवादानन्तरं गुर्वीशाराधनविधानम्	५२२-५३९

[illegible]

[illegible][illegible]

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{y}} \right) = \frac{\partial L}{\partial y}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{z}} \right) = \frac{\partial L}{\partial z}$

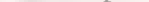
$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{\theta}} \right) = \frac{\partial L}{\partial \theta}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{\phi}} \right) = \frac{\partial L}{\partial \phi}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{\psi}} \right) = \frac{\partial L}{\partial \psi}$

नवद्वयं शोधकन्यामयोरधिष्ठानम्

तथाप्यस्य तत्त्वक्रमाच्चतुर्शोऽन्यद्भूतत्वं

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)

कर्मणा ध्याना चोदशब्दपञ्चाशदुद्घातिप्रार्थितम्

तत्प्राप्तमभ्युदयं पदे च कृतार्थशब्दाधिक्यात्

श्रौतन्त्रालोक

- ५८ पराध्वन्यामानरूपेण तत्र तत्त्वादिप्राधान्ययोगात् दीक्षया
दशपक्षाः क्रमेण न्यासविधानम् १३५-१३७
- ५९ पराध्वन्यामानरूपेण तत्र तत्त्वादिप्राधान्ययोगात् दीक्षया
एकस्मिन् पञ्चदशाह्वले नवपक्षाः व्याप्यतया दशमपदस्य
पदादावतिदेशः १३८
- ६० पराध्वन्यामानरूपेण तत्र तत्त्वादिप्राधान्ययोगात् दीक्षया
द्वादशान्तमकपदमर्पित १३९-१४०
- ६१ प्रागुक्तान्या मन्त्राध्वनः न्यासेऽपि तुल्यविधित्वम् १४१
- ६२ वर्णाध्वनः न्यासे त्रयोविंशती वर्णेषु विधित्रयनिरूपणम् १४२-१४३
- ६३ अतएव श्रौतपूवशास्त्रे तत्त्ववृत्तस्य वर्णानां विधित्रयस्य
पदादावतिदेशः १४४-१४५
- ६४ तत्रन्यासिदेशवाक्यपाठः १४६-१४७
- ६५ पदमन्त्रयोर्विधित्रितयानन्तरं कलाध्वन्यासे अपरपरापर-
परविधित्रयाभिधानम् १४८-१४९
- ६६ अथ शोध्यषडध्वन्यामानन्तरं मन्त्रात्मनः शोधकन्यास
विधानम् १५०
- ६७ तत्र मन्त्रौघस्य एकाग्रकवीरगन्तव्यचतुर्दशविधित्वम् १५१-१५२
- ६८ श्रोत्रधर्मशास्त्रयोः प्रामाण्यात् तेषाम् अनाख्यसहार-
न्यासमाप्तत्वात् १५३-१५४
- ६९ तत्र परमश्रयाज्या अभ्यास्यतमत्रापि दीक्षाविधानापदेशान्
शोध्यन्यासव्यतिरेके दीक्षायाः सप्ततिधात्वम् १५५-१५६
- ७० तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् दीक्षावैचित्र्याभिधानम् १५७
- ७१ तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् दीक्षावैचित्र्याभिधानम् १५८-१५९
- ७२ जननादिमय्याः दीक्षायाः सप्तन्यासकदाचत्वाग्रशान्-
तमस्यकृत्वा द्वयोः ज्ञानमपि तद्विधेयं चत्वारिंशदध्व-
न्यासपञ्चमपदमपि १६०-१६१
- ७३ भोगमोक्षानुसधानात् तस्याः द्वैविध्ये तत्र भोगस्य
श्रमभोगस्य द्वैविद्याद् अप्रभात्वम् १६२-१६३
- ७४ तस्यापि प्रत्यक्षपराश्रित्या दीक्षाद्वयम् अनुसधानभेद-
श्रमभोगभेदद्वयमपि १६४-१६५
- ७५ वासनाभेदस्य नैमित्त्यम् १६६-१६७
- ७६ तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् भोगस्य द्वैविद्याद् अनुसधान-
मभोगभेदद्वयमपि १६८-१६९
- ७७ तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् भोगस्य द्वैविद्याद् अनुसधान-
मभोगभेदद्वयमपि १७०-१७१
- ७८ तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् भोगस्य द्वैविद्याद् अनुसधान-
मभोगभेदद्वयमपि १७२-१७३
- ७९ तत्र शोध्यशोधकवैचित्र्याद् भोगस्य द्वैविद्याद् अनुसधान-
मभोगभेदद्वयमपि १७३-१७४

नदन्तुर्गतिरक्षामाना मां रमान्ताना मन्त्राणां नम	१८५-१८६
उक्तानां मुख्यभेदानां संग्रहेणाभिधानम्	१८७-१८९
अत्र शास्त्राणां भेदादिति इति यत्नं भेदान्ते भेदान्तगणा	
मदभावेऽपि अमरणाणां अशास्त्राणां मन्त्राणां भेद	
भूयस्त्वकारित्वात् प्रकाशबहुत्वम्	१९०-१९२
यमेव भूयस्य नोक्तं यत्नाया ममभव अन्त्यायस्यां	
आश्रयणापदश	१९३-१९४
अधनवर्गं नामान्तरपदम्	१९५
यत्नतः शास्त्राणां भेदात् अमरान्ता एते नदभेदात्मान	
शिष्यस्य, शिवात्मकतामादनात् मुमुक्षवेऽपि	
भूयसां नोक्तं यत्नायकापदश	
अत्र मतान्तगनुपपत्तिः	
मोक्षसाधनां भेदात् जीवन्मुक्तं भेदात् क्रियावत्त्वं	
नतः स्यात्तदर्थस्य तस्य ममसाधनं भागानन्तर माक्ष	
मिर्गो नोक्तस्य नोक्तं यत्नात् शास्त्राणां भेदात् अमरान्ता	
अतोऽतिवितनतन्त्रोदधणादिकर्मणः युक्तत्वादिः	
यत्नस्य मप्यश्रयणां मन्त्राणां भेदात् अमरान्ता	
प्रकाश शास्त्राणां भेदात् अमरान्ता शास्त्राणां भेदात्	
विधेयत्वात् शब्दराशिमान्त्रोः वर्णक्रमन्यासाविधानम्	
पाशात्मकत्वाच्चिवात्मकत्वाच्च एकस्यैव	
वर्णाध्वनः शोध्यशोधकभावापपत्तिः	
अत्रार्थे म्वायम्भुवृत्तिगतसद्योऽर्थोतिवचनप्रामाण्यम्	
अत्रैवार्थे श्रीपूर्वशास्त्रमवादादिलोमक्रमेण	
धर्मादशिवात्तं षट्त्रिंशत्यामविधानम्	२११-२१५
तत्र परापराविधौ पदानाम् एकोनत्रिंशतित्वे	
वर्णविभागाभिधानम्	२१६-२१८
अपरन्यासाविधेः शक्त्यन्तत्वं परन्यासस्य	
शिवतत्त्वपर्यन्तत्वं तत्र परापरापदानां मन्त्रत्वम्	२१९-२२०
तन्त्रतत्त्वव्याप्त्या पिण्डाक्षराणां वर्णसंग्रहाभेदात्	
बीजानां प्रतितत्त्वं व्याप्तृतया न्यासाविधानम्	२२१-२२२
अन्येषां मते तु पिण्डानामपि बीजवन्त्यासः	
अन्यस्यापि शास्त्रस्य शोधकन्यासमात्रेण शूद्राभिधानम्	२२३
अत्रैव न्यासात् भूतशरीरादिति श्रीमन्मन्त्रुक्त्यातिवचनप्रामाण्यम्	२२४
प्रकरणान्तरोक्तस्य प्रकरणान्तरग्राहत्वाद्	
देहाध्वनोः शुद्धितुल्यत्वम्	२२५-२२६
१०१. शास्त्रानुगुणं प्रागक्तवर्णक्रमस्य तत्त्वव्याप्तेः	
इतः शास्त्राणां भेदात् अपरपरापराभेदात् ग्रहणम्	२२७-२२८

श्रुतन्त्रालोक

१. एवं मालिनीतत्रवाक्यपाठद्वारा शोध्यशोधकभेदात्
तत्त्वक्रमन्यासस्य तद्विपरीतस्य चाभिधानम् २३१-२३५
२. परापरदेव्याः स्वतन्त्रन्यासानुरूपणम् २३६
३. शिष्यजननाद्यातनया याज्यत्वाद् इन्द्रपस्य न्यासनीमन्त्रानम् २३७
४. एवं शोधकस्य न्यासे मुक्तिरूपफलविशेषेऽपि
ध्यानबलकर्मक्षयरूपप्रक्रियावैशिष्ट्यम् २३८-२३९
५. अणोरनकशरीरगतत्वेन भोक्तृत्वे मनोवृत्ते-
देहानुमधाननियतत्वाद् इन्द्रियज्ञानस्य च
नियतवृत्तित्वात् तदगतभोग्यज्ञानस्य चाननुसधानम् २४०-२४२
६. न्यासः नमः श्यामादनानन्तमव मनसा, इन्द्रियज्ञानम् २४३
७. निर्मलमनोवत् प्रन्वयदीक्षायां तत्तदभुवनदर्शनम् २४४
८. जननादिवर्जितदीक्षायां केवलं शोधकन्यासे चोभयत्र
शिष्यस्य शोधकमपुटितनाम्नः परिकल्पनम् २४५-२४७
९. नमः श्यामादेवतशुद्ध्या इन्द्रशरीरेन अर्पनीयत्वम् २४८
१०. शिष्यजननाद्यातनया शोधकमन्त्रमन्त्रवत्त्वात् निमित्तत्वात् गोपीत-
पर्यन्तं शिष्यभावनम् २४९
११. न्यासभावेन मन्त्रस्य प्रमर्शयोगित्वाद् अत्रिक सत्यमर्थान २५०-२५१
१२. श्रीमद्गशास्त्रप्रामाण्याद् अर्थालोचनस्य परामर्शस्वभाव-
मन्त्रशक्तिवत् २५२-२५३
१३. परामर्शस्य शुद्धाशुद्धतया द्वैवध्याद् वैष्णवादीनां
शैवादीनाञ्चक्रमेण अशुद्धशुद्धपरामर्शवत्त्वे
श्रीपौष्कर्मतद्वादीनां प्रामाण्यम् २५४-२५६
१४. परामर्शमन्त्रमन्त्रमन्त्रस्य परामर्शान् प्रामाणिकमन्त्रान्
मायाप्रमाणातीतानाम् मन्त्रव्यापारान्मन्त्रानाम् विवक्ष्यम्
शिवात्मत्वोपपत्तिश्च २५७-२६०
१५. शब्दान् शब्दानाम् गूढानां मन्त्रधाम्नाकार्यान् परामर्शमन्त्र-
शब्दाद् वृद्धव्यवहाराच्च शब्दान्तरस्य व्युत्पत्तौ
व्यवधानत्वाव्यवधानत्वे २६१-२६२
१६. शब्दान्तरमन्त्रस्य प्रान्यम्बविमर्शितमयतया मन्त्रधाम-
अर्थविकल्पनवैशिष्ट्यात् मन्त्राणां वैन्क्षण्ये आदरः,
ब्राजपिण्डादीनां संजल्पान्तरतुल्यकक्ष्यत्वाविषयश्च
अतः मन्त्रन्त्रविशारदत्वमेव गुरोर्लक्षणम्
गुप्ते सर्वात्मनः मन्त्रार्थपरिशीलनोपदेशः
मन्त्रार्थविदगुर्वभावे मन्त्रतन्मयगुरोराश्रयणाविधानम्
मन्त्रधामनाम् मन्त्रधामने मन्त्रधामनादीनाम् अशुद्ध-
वैषम्यं तदर्थक्रियाऽभावश्च
गोमयकोटाभ्यां कौट एवेतिन्यायात् संजल्पान्तरत्वेऽपि

[illegible]

सप्तदशमाहिकम्

कारिका-सख्या

भगवतादात्म्यदायिनीप्रक्रियानिरूपणप्रतिज्ञा	
१. मन्त्रक्रियाविधौ मन्त्रत्रयस्य बाह्यादौ सूत्रग्रन्थिनया प्रक्षेपः	१-२
२. मन्त्रस्य ग्रन्थिरूपताप्रतीतिदार्ढ्याय पाशभूत्रादौ ग्रन्थिकल्पनम्	
३. बाह्यादौ ग्रन्थिक्षेपे कर्मास्पदत्वादहंतृनामभिधानम्	४
४. नरशक्तिशिवत्रयस्य भेदबहुत्वाभिधानार्थं सूत्रस्य	
त्रिभिन्नगुणिकरणम्	
५. अत्रैवोपनिषन्प्रक्रियया त्रितयत्वाभिधानम्	६
६. भूत्रकल्प्यनन्तरं तत्त्वशुद्धिनिरूपणापक्रमे स्वमंत्रेण	
वार्गशोभायाश्च क्रमण तर्पणाभिधानम्	७-९
७. आवाहनं मानृकावर्णस्य, पूजनें मात्तिनावर्णस्य उपयागित्व-	
प्रदर्शनम्	१०-१२
८. आवाहनोपक्रमं पूजाविधानस्यौचित्यम्	१३
९. आवाहनस्य सिद्धभावगवोधनरूपत्वम्	१४
१०. नरशक्तिशिवेषु शक्तेरेव मुख्यं पूजाधिष्ठानत्वम्	१५
११. श्यातुप्रहर्षाभाववशाद् ध्येयस्य पूर्णस्वरूपप्रकल्पनाद्	
धरादिजडानां पूजापपत्तिः	१६-१७
१२. श्रीम्वच्छन्दादिव्याख्याने एतज्यायाश्रयणार्थं स्वगुरुपदेशः	१८
१३. अभेदमयत्वाच्छिवदशायाः परात्वे पूज्यत्वादेरमुख्यत्वात्	
तन्मात्रान्वयान्वयान्तरप्रदर्शनाय आवाहनक्रमोद्देश्यतादृशः	१९-२३
१४. तत्र नृतेः पूर्णतादायित्वं शेषडादेराप्यायकत्वम्	२४
१५. बहिः तथात्मतयावभासे कर्मणि तत्कर्मपदाभ्यूहननिषेधः	२५-२७
१६. ग्रहिस्तथात्मतानवभासे कर्मपदाहनविधानम्	२८
१७. तत्रापि उद्दिष्टदेहिनि विधौ अभ्यूहननिषेधः	२९
१८. प्रकृते वागीश्याः मायायाः तर्पणानन्तरं धरातन्त्रस्य	
देहस्थाने अस्त्रताडनानन्तरं गुरुणा शिष्यदेहस्य सहागमुद्रया	
आत्मायहदयानयनम्	३०-३३
१९. अनेन सर्वोत्पत्तिरसहिष्णुतोदगमात् ततः मायाया	
धरातन्त्रशरीराणां सृष्ट्युपदेशः	३४-३५
२०. तत्र सृष्टौ गर्भाधानभोगभोक्तृत्वतल्लयपाशविच्छेदाख्य-	
संस्कारचतुष्के पञ्चदशमन्त्राणां परापरापराऽपरात्वेन	
योजनविधानम्	३६-३८
२१. मन्त्रपञ्चदशकविभागः	३९-
२२. संस्कारचतुष्के परापरापराऽपराभेदेन होमभेदात् धरातत्त्व	
पदाभिधानपुत्रक्रम आहूतित्रयदानपश्चिमम् उच्चारणविधानम्	४०-४७

११	तत्र पुनस्तान्ध्यानादङ्गणाध धरातन्वपतय गगनदशाभिधानम्	११
१२	धरातन्वशोधनानन्तरं तदन्तरालस्थाध्वपञ्चकस्य अपरा-	
	मन्त्राणां पञ्चकस्यैव सममन्यते तं प्राणवदुत्पूर्वकं शोधनापरं	१०-११
१३	कलामन्त्रपदवर्णाध्वमपि एतस्यैवातिदेशः	१०-१३
	अत्र तन्त्राज्ञा तन्त्रादन्त्यतमं पञ्चकान्तव अन्तर्भागात्	
	तदाध्वपञ्चकशोधननिषेधः अन्येषां तु शोधनस्य	
	अन्तर्भागात् प्रादु गच्छति तदन्तर्निषेध इति मतान्तप्रमाणम्	
	आत्महन्त्रयनानन्तरं क्रमेण पूर्णमायाचर्चनविमर्जनं	
	धराया जलं मिश्रणाद् धरायाः शोधनीयत्वापादनम्	
	तत्र धरातन्वमध्यासः, तन्त्रादन्त्यतमं शोधनमात्रमात्रं	
	गन्ध्या अर्शुद्वि	
	पृथक्त्वात्ममायामलमदभावे कर्मक्षयेऽपि न मुक्ति	
	तत्र धरातन्वमध्यासः कर्तव्यः तत्र तन्त्रादन्त्यतमं	
	मन्त्रमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं	
	दाहविधानम्	
	तत्र धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः	
	पाशज्जोषस्य पाशमेशतेजःशेषत्वापादनत्वम्	
	कर्मपाशस्य तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं	
	निर्वीजायां भक्त्यादेरनुष्ठेयत्वं न तु समयत्वम्	
	तत्र धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः	
	सदाशिवमशुद्धौ सर्वाभ्याश्रित्याच्छादाद् आणवमन्त्रादन्त्यतमं	
	आणवे दग्धे शिष्यस्नानगुर्वाचमनादेर्विधानम्	
	तत्र शिष्यस्य तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं	
	पूर्णहृतिप्रक्षेपे पूर्वोक्तप्रक्रियानुविधानम्	
	अत्रार्थे त्रैशिवसतन्त्रप्रामाण्यम्	
	अत्रार्थस्य मन्त्रधारायाः क्रमेण प्राणाकं प्रस्तापानचन्द्रस्य	
	दाहशान्तापमनस्य समनाभ्यासपन्थीयं क्रमस्य प्रशान्तत्वम्	
	शिष्यादेरनुष्ठेयत्वं दाहशान्ते आज्यभक्षणान्तिम् अनुष्ठेयम्	
	मवस्थानाभिधानाद् अत्रार्थे श्रीपूर्वशास्त्रसवादः	
	परतन्त्रयोजनिकायां शिष्यस्य पुनःपशुभावस्याभावः	
	तत्र धरातन्वमध्यासः तन्त्रादन्त्यतमं धरातन्वमध्यासः	
	योजनिकाविधानम्	
	मन्त्राजनिर्वीजायां शक्तिपातव्यापदये	
	विधानम्, तत्र समयपाशशोधनविधानमपि	

४७.	निर्वीजदोक्षितस्य मद्या भोगानन्तरं वा शिवत्वमादानम्	
४८.	प्राणयोगे तन्त्रानां देहे भुवनानां क्रमेण त्यागे निष्कले-
संयमाः प्राप्त्यस्य तन्त्राणां भोगः शिवत्वमादानम्	
४९.	सर्वजायां समयशोधननिषेधः	
५०.	अत्र विशेषेण शिवबोधजलधेः भारूपसृतस्य
तत्त्वजालस्य ध्यानाद् यावज्जीव
शिशोः गुरुकर्तृकशुद्धतत्त्वसृष्टिविधानम्	१११-११२
५१.	अत्रैव भवान्तरत्रयोद्देशनम्	
५२.	शिवरूपेण भावितानां तन्त्रानां तन्त्रस्वरूपाकलनपूर्वक
शुद्धत्वप्रदर्शनम्	११३-११४
५३.	तत्त्वज्ञाने शिवत्वमादानं तन्त्राणां भोगः शिवत्वमादानम्	
५४.	विजयान्तरे शुद्धतत्त्वमृष्ट्या शिष्यस्यापि तन्मयतामादान-
सूचना	१११-११२
५५.	व्यापकत्वे मुक्तत्वे विषयरोधे बन्धन्त्वमिति इन्द्रियाणां
शुद्धाशुद्धविभागे मिदयोगोऽश्वरमतप्रामाण्यं प्रमाणास्तु-
निदर्शनात्तद्विद्यागुरुमवादक्ष	११३-११४
५६.	अनन्तमन्त्राणां विद्यायाः प्रामाण्यं तन्त्राणां भोगः शिवत्वमादानम्	
५७.	परापरायाः, निष्कले तु पराया इति मन्त्राणां विनियोग-
नियमाभिधानम्	११५-११७
५८.	मन्त्राणां प्रामाण्यं तन्त्राणां भोगः शिवत्वमादानम्	
५९.	प्रत्यक्षम् अधिकावापेनातिदशः	११८-१२०
६०.	तन्त्राणां भोगः शिवत्वमादानम्	
६१.	पूर्णहृत्तानां संख्याभेदाऽभावः	
६२.	जननादिमन्त्रितदाक्षानिरूपणोपमहार	

अष्टादशमाहिकम्

कारिका-सङ्ख्या

१.	मक्षिप्तदाक्षानिरूपणप्रतिज्ञा	
२.	अनन्तमानसध्यानसंयमादशिवत्वाया विद्यायाः भोगः शिवत्वमादानम्
विहानंत्वाभिधानञ्च	१-२
३.	तत्त्वशोधने परामन्त्रस्य प्रागुक्तनीत्या मन्त्रान्तराणाञ्च
विनियोगः ह्यममख्यानां शक्त्यनुमासित्वम्	३-५
४.	मंशाध्यवर्जे एतद्दाक्षाकर्मणि शास्त्रप्रामाण्यम्	६
५.	अत्रापि तत्त्वशोधने मन्त्रभेदाभिधानम्	७
६.	स्वभ्यस्तज्ज्ञानिन एवात्र अधिकारित्वम्	८
७.	श्रीब्रह्मयामलप्रामाण्यादत्र केवलं यागविस्तरनिषेधः	९

श्रीतन्त्रालोक

१	अतः पाषाणप्रायस्य मुमुषोरग्रे पाठेन पुद्गलस्य	
२	स्वचित्तमानजार्तायमन्त्रामर्शनमर्निधेः प्रबोधोदयः	३९-४३
३	अत्रार्थे दृष्टान्तः	४४
४	एवं प्रबुद्धस्य अर्दाक्षितत्वाभावं तदग्रे मन्त्रपाठात् तस्माच्च	
५	परोपकृतावपि नास्य समयलोपदोषः	४५-४६
६	अतः 'न दीक्षिताये पठेद्' इति वाक्यस्य	
७	सर्वचिकित्सविषयत्वम्	४७
८	अतः सर्वाश्चाकृत्यस्य प्रत्यय स्वकञ्चकानुप्रवेशनेन प्रबोधन	
९	मुक्तिः न तु समयलोपः	४८-४९
१०	अत्रमात्रमन्त्रत्रयपि साधक यथाचिन्तप्रार्थानाचरणाविधानम्	
११	सद्य उत्क्रान्तिदीक्षायाः गुरुकार्यतायाः समयपुत्रकयोः कृतं	
१२	स्वयकार्यतायाश्चाभिधानम्	५१-५३
१३	द्वित्रिधायां कर्तव्यतायां मालिनीमतप्रामाण्यम्	५४-५५
१४	आह्निकार्थोपसंहारः	५६

विंशमाह्निकम्

		कारिका-संख्या
१	सप्रत्ययदीक्षानिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	तत्र बीजस्य स्वसूतिकरणाक्षमन्त्रविधिनिरूपणम्	२-४
३	तदवत् मन्त्रादिबलाद् दग्धस्य मन्त्रत्रयस्य स्वप्रगोहाभाव इति	
४	निर्बीजप्रत्यये श्रीशंभुनाथप्रामाण्यम्	५-६
५	मुदीपतत्वात् स्थावरगणा मानकत्वादत्र गुरुकृत्या वाजयोजना	
६	भिधानमपि	७
७	जपादेरात्मसिद्धितत्त्वज्ञस्य साचारस्य, न तु निराचारस्य,	
८	गुरोराधिकारित्वम्	८-९
९	प्रत्यन्तगमनहन्त्याज्ञानस्य स्वप्रत्ययानुक्षणत्वे सिद्धामनप्रामाण्यम्	१०
१०	श्रीतन्त्रसद्भावोक्ततुलाशुद्धिदीक्षाविधानम्	११
११	श्रोपूर्वशास्त्रेऽपि आनन्दादिपरमेश्वरवचनपञ्चकात्	
१२	तुलादीक्षाविधेः संसूचनम्	१२-१३
१३	वचनपञ्चकमध्ये उदभवस्य लाघवात् पार्थिवदेह-	
१४	तिरोधानाधीनत्वम्	१४
१५	अभिधकारतुलाविध्यभयशेषत्वेन पूर्वोक्तकर्माचरणोपदेश	१५
१६	प्रत्ययदातुलाशुद्धिदीक्षोपसंहारः	

विद्याभवन प्राच्यविद्या ग्रन्थमाला

१२०

—*—

महामाहेश्वर श्रीमदधिनवगुणपादाचार्यविरचितः

श्रीतन्त्रालोकः

(पञ्चमो भागः)

(२१-३७ आह्निकम्)

श्रीमदानाथत्रयशक्त्या विवक्तव्यज्ञानेन
ज्ञानयोगे हिन्दुभाष्येण च विप्रणीत

आयोजकः सम्पादकश्च

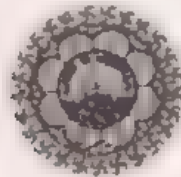
प्रो० राधेश्याम चतुर्वेदी

मार्कण्डेय, स्वात्मणाचार्य

एम० ए० (संस्कृत), पी-एच०डी०, लक्ष्मणवर्मापदक

संस्कृत विभाग, कलकत्ता संकाय,

कलकत्ता हिन्दू विश्वविद्यालय, बंगाल

चौखम्बा विद्याभवन

वाराणसी

विषयानुक्रमणिका

एकविंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

परोक्षदीक्षाकर्मनिरूपणप्रतिज्ञा	
मालिनीवाक्याना विश्लेषणेन मतस्य देशान्तरस्थितस्य ना	
दीक्षाया मन्त्रास्त्रमन्त्रनिरूपणं गुरुकपाहृतुत्वदशनञ्च	२-५
अत्र अनकषार्माधिकारित्वे सामान्येन दीक्षितादीक्षितविषयत्वम्	६-८
मन्त्रा मृतादधारादीक्षाया अस्यानशक्तिपाननिश्चयपूर्वक	
गणना कार्यत्वे गणप्रार्थनस्य मन्त्ररूपायाश्च नामित्यम्	९-१०
अत्रार्थे श्रीमृत्युञ्जयमिह्नादिप्रामाण्यम्	११
तत्रत्ययन्त्रपादान् पञ्चकदीक्षाया मर्निहितजीवद्विषयत्वं	
भगार्थत्वञ्च	१२-१३
तत्रदीक्षाया भ्रमनिहितजीवद्विषयत्वे चरुशय्यादेरनुपयोगित्व	
पारम्पर्येणोपकारित्वात् मन्त्रमन्त्रिधानार्थत्वञ्च	१४-१५
मन्त्रमन्त्रिधानं हतुना क्रियाशकादशत्वं तेषा ममृदितत्वं	
औत्तरोत्तर्ये च उत्कर्षभागित्वम्	१६-१७
तत्र एकादशकान् क्रियामन्त्रान्तर्हेतुषट्कव्याख्यानं तत्रापि	
मण्डलाभिधे मालिनीतंत्रप्रामाण्यञ्च	१८-२१
२० प्रकृत मण्डलकल्पनानन्तर कुशैर्गोमयेन वा कल्पिताया	
शिष्याकृतौ शोध्याध्वनः प्रकृत्यन्तं विनिक्षेपः	२२-२३
२१ ततोऽध्वमध्यत चित्तकर्षणार्थं मृतजं श्चद्विधिविभागानन्तर-	
भाविमहाजालविधेरसूत्रणम्	२४
१२ महाजालनाम्नः प्रयोगस्य निरूपणम्	२५
२३ परोक्षदीक्षाया ग्रन्थकृत एतदुपदेशे श्रीशंभुनाथप्रामाण्यम्	२६
२४ शिष्यगर्वो प्राणादानामेकीकरणविधौ दृष्टान्त	२७
२५ महाजालसमाकृष्टस्य मृतस्य प्रेततिर्यगान्नियोनिभ्य तदेव मोचनम्	२८
२६ अत्रार्थे योगिदृष्टान्तः	२९
२७ नात्र किंचिदपूर्वत्वम्	३०
२८ मनुष्यजन्मनि देहान्ते एव शिवतागमनम्, न तदेव	३१

१९	तथापि अनेन संस्कारेण देहे शाङ्करीदशाविर्भावः	३२
२०	तद्दहसंस्थितम्यापि जीवस्य दार्भादिदेहव्याप्त , गुरुबला-
न्मनुष्यदेहस्य आशु त्यागाच्च परोक्षदीक्षावैयर्थ्यानवकाश	३३-३४
२१	अगृहीतदेहस्यापि जीवस्य जालवशात् फलमय-
दार्भादिदेहागमनम्	३४
२२	कुशादिभिराकृतिकल्पने फलमयत्वस्य हेतुत्वम्	३६
२३	दार्भादिदेहे जालक्रमानीतस्य जीवस्य सुप्तवदवस्थाने
ज्ञानक्रियाभावः तत्र निर्बीजदीक्षया प्राग्वत् संस्कारकल्पनं
पूर्णाहुत्या योजनिकाविधाने शिवतासादनम्	३७-४०
२४	मप्रत्ययायां तु दीक्ष्यस्य ईदृक्संस्कारानुपयोगित्वम्	४१
२५	जीवत्परोक्षदीक्ष्यदीक्षाया अपि निर्बीजत्वे जालयोगात्
सङ्कल्पमात्रेण प्राग्वत् मृत्युभयात् जीवस्याकर्षः	४२-४४
२६	आम्नात एव विषये जालप्रयोगमिद्धिः	४५
२७	परोक्षदीक्षायां तुल्यदीक्षाभिदीक्षितत्वे उत्तरोत्तरस्य
बलशक्तित्वं पूर्वपूर्वस्य संस्कारोपायकत्वञ्चेति संस्काराणां
बलबलविचारपक्रमः	४६
२८	परोक्षदीक्षायां योजनिकायाः भोगार्थत्वेऽपि क्वचिन्
मोक्षार्थत्वमपि	४७-४८
२९	भुक्तिर्योजनिकायामपि स्वसविद्बलवनरत्वात् मुक्तिसंभवे-
ऽविरोधः	४९
३०	अत्रार्थं पूर्णाहतिविधौ श्रीमते धर्माशिवस्य मतान्तर्ग्रस्तावे
ब्रह्मध्यानकादीनां विधिविशेषानुष्ठानानन्तरमेव परोक्षदीक्षा-
विधानम्	५०-५३
३१	विधिविशेषे माभ्यूहं माहस्त्रिकहोमानन्तरं परयोजनपर्यन्तं
तत्त्वशुद्धिविधानम्	५४-५५
३२	सनिहितजीवद्विषयेऽपि अस्य विधेरतिदेशः	५६
३३	अत्रैव पक्षान्तराभिधानम्	५७-५८
३४	तत्त्वविधि इच्छामात्रेण पशूनां मोक्षकत्वे एतस्यानुपादेयत्वम्	५९
३५	दीक्षोत्तरप्राप्ताभ्याच्छिशोः तत्र पापभागित्वात् शादयवर्जनम्	६०
३६	जीवमृतभेदेन द्विधापरोक्षदीक्षानिरूपणोपसंहारः	६१

द्वाविंशमाह्निकम्

१	लिङ्गोद्धारदीक्षानिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	श्रीमालिनीशास्त्रे पार्थिवायां पौर्ण्यां वा धारणायां
दीक्षाकाले योजितस्य ऊर्ध्वसशुद्ध्या शिवतासादन	

कारिका-संख्या

३	पुनः पशुनागमनाभाव इत्युक्त्या एतद्विषयसङ्केतनम्
॥१॥ शिवाधरतन्त्रवर्षापि योजितस्य सर्वोत्कृष्टभूतशिवागमन-
उद्धरणायताध्वननम्	२-६
७०
४	दर्शनान्तरसम्प्रदानामुद्धरणे शक्तिपातादिस्वात्मावस्थान-
पर्यन्तम् अपेक्षणीयक्रमनिरूपणम्	१०-११
५	आयातशक्तिपातानाम् अधरतन्त्रवर्तिनाम् प्रथमं लिङ्गादधार-
तदा दीक्षाकर्म इति नियमः	१२-१३
६	प्रथमे दिने उपवासः द्वितीये लिङ्गोद्धृतिः, तत्र
इतिकर्तव्यतानिरूपणम्	१४-१९
७	तत्र सप्तमन्त्राणां मध्यादकतमेन ईशपूजाविधानम्	२०-२१
८	बह्वर्णं मन्त्रार्पणानन्तरं व्रतशुद्धिविधानम्	२२
९	तत्र साभ्युहं पातकच्युतिविधेरभिधानम्	२३-२५
१०	ततः क्रमेण व्रतेश्वरस्य तर्पणविसर्जने, अग्नीशयो-
विसर्जनम्	२६
११	लिङ्गादधारानन्तरं तृतीयदिवसे दीक्षाकर्मणि प्रागुक्त-
विधेरनुवादः	२७
१२	प्राग्विज्ञाना मोक्षदीक्षायामनधिकारः पुनर्भूतद्वयपदेश्यत्वञ्च	२८
१३	ज्ञानोद्दीप्तौ पुनर्भूतामपि मोक्षाधिकारः	२९
१४	अत्रार्थं दद्यायामलतन्त्रविदः ईशानाशिवदेशिकस्य
स्वपद्धतिवचनप्रामाण्यम्	३०
१५	कामिकापदवचनाद् अधरदर्शनस्य लिङ्गादधारानन्तरमेव
स्वरहस्योन्मीलनौचित्यम्	३१-३२
१६	अज्ञगुर्वीश्रिते स्वदर्शनस्य एवमवाचरणविधानम्	३३
१७	एवमुपदेशे अज्ञाचार्यस्य अनधिकारनैमित्त्यम्	३४
१८	अधरदर्शनस्य तीव्रशक्तिपातवशात् सद्गुर्वाश्रयणेऽपि
लिङ्गोद्धारानन्तरमेव दीक्षाकर्मविधानम्	३५-३६
१९	अत्रार्थं सद्गुरुपदेशस्य योग्यभावेदनान्तरीयकत्वम्	३७-३८
२०	ऊर्ध्वोपायविवेके स्पृहातः नास्य तिरोभावशङ्का	३९
२१	मिद्वान्ताधरतन्त्रस्थानां त्रिकादौ अनुत्तरदीक्षाविधानम्	४०-४१
२२	अतः सर्वम्याधरतन्त्रस्य लिङ्गादधरतन्त्राणां अनुग्रह इति नियमः	४२
२३	शास्त्रजिज्ञासया गुर्वन्तर्गमनाम् अभिषेकावमानकतद्दीक्षानाञ्च
आश्रयणौचित्योपदेशः	४३-४४
२४	पूर्वगुर्वज्ञया विज्ञानार्थिनः गुर्वन्तर्गमने श्रीमतशास्त्र-
प्रामाण्यम्	४५
२५	सर्वार्थं दीक्षायाः अमर्यत्वात् तत्तज्जिज्ञासानुगोधात्
ज्ञानराशिगुरोराराधनोपदेशः	४६-४७
२६	प्रकरणार्थोपसंहारः	४८

त्रयोविंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१.	अभिषेकविधिनिरूपणप्रतिज्ञा	१
२.	पुत्रकदोषाधिकारस्य याग्यताक्रमान् स्वभ्यस्तज्ञान्यादिगुरुव
समर्पणस्थाभिषेकत्वम्	२-३
३.	श्रामन्त्राधिकारानेकशमन्त्रार्थमवादात् ज्ञानाधिकाराद्
अभिषेकित्वं न त्वभिषेकादधिकारित्वम्	४-७
४.	दत्तायामन्त्रप्रामाण्याद् गुरुत्वंऽनधिकारिणा स्वयंभ्वान्य
लिङ्गान्तानां परिगणनम्	८-१०
५.	श्रोतृपुत्रशाम्ने ज्ञानवन्त्वमन्त्रेण नैतादृशानियमाभिधानम्	११
६.	योगाचारवचनादत्र तन्त्रान्तरोक्तस्य नानुषङ्गः	१२
७.	देव्यायामलादौ स्वयंभवादौनां वर्जनीयतायाः कर्म्यभि-
प्रायेणोक्तत्वादस्मद्वर्जने एतन्नियमानभिधानम्	१३-१५
८.	अतोऽत्र लक्षणात्तरनैर्गपेक्षेण ज्ञानवन्त्वस्यैव मुख्य लक्षणात्वम्	१६
९.	अभिषेकविधिरितिकर्तव्यताया चतु षष्ठ्याभिषेकानन्तरं
शिष्यानुग्रहरूपकर्तव्यसारोपदेशविधानम्	१७-१९
१०.	ज्ञानोत्तरप्रामाण्यात् परीक्षानन्तरमेव दीक्षाद्यव्रतानन्त
सप्तकप्रवर्तनविधानम्	२०-२२
११.	अभिषेकविधौ अर्पणीयोपकरणानामभिधानम्	२३
१२.	ततः अभिषेकस्य दक्षिणाभिः गुरुपूजनोपदेशः	२४
१३.	अभिषेकप्रदानानन्तरं पूर्वगुरो कर्मज्ञानिभेदात् क्रमेण
दीक्षादौ स्वाधिकारहानि करणाकरणाध्यताऽभावश्च	२५-२७
१४.	इतरथा असमर्पिताधिकारस्य गुरोरधिकारात् प्रमादे
विनाशादिकथने सिद्धातन्त्रप्रामाण्यम्	२८-३०
१५.	आचार्यस्य विद्याव्रतनिरूपणे षण्मास तन्त्रोदितसर्वमन्त्र
पद्धतिजपेन तन्मयतासादनम्	३१-३२
१६.	मन्त्रस्य प्राणशक्तेर्ज्ञेय्यात् प्राणस्य गमागमाभ्यां द्वादशान्तं
सर्ववृत्तिसक्षये मन्त्राणां मोचकत्वसिद्धिः	३३-३६
१७.	अत्रैवार्थे देव्याख्ययामलप्रामाण्याद् आधारविशिष्टतया
जप्यमानत्वान्मन्त्रस्य तत्त्वचक्रादौ महामन्त्रत्वासादनम्	३७-३८
१८.	अतः विद्याव्रतस्य मन्त्रवीर्यसिद्धिफलत्वम्	३९
१९.	मन्त्रवीर्यसिद्धेस्तादात्म्यरूपत्वे म्यन्दशासनसवादः	४०
२०.	कृतविद्याव्रतस्यैव योग्यायोग्यपरीक्षापूर्वक दीक्षादिसप्त-
सत्र्यामधिकारः	४१
२१.	ऊर्मिशासननिर्देशाद् योग्यायोग्यपरीक्षाया विपरीताचार-
मूलकत्वम्	४२

२२	अस्य संक्षेपेण नित्यादिकर्मानुष्ठानविधानम्	४२
२३	दोशकर्म्य सर्वज्ञत्वाद् अयोग्यदाक्षणरूपदृष्टणाभाव	४४-४५
२४	दोक्षितम्य पौन पुन्यन परीक्षणनन्तरम् न तदयोग्यतया	
	ज्ञानदानादौ नियोगः	४६
२५	ईशाधिष्ठितेन्द्रिया योयतात्वेऽपि तथेन्द्राऽप्रसूदौ अस्य	
	ज्ञानाद्यपात्रतायां ज्ञानदाननिषेधः	४७-४८
२६	एव ज्ञानापणनरकात् ज्ञानाऽयोग्यताकर्म्य विज्ञानहरणोपदेश	४९
२७	वामाचारक्रमेण विज्ञानहरणविधिनिरूपणम्	५०-५१
२८	श्रीपूर्वे विज्ञानहरणम्य अप्रसूदविज्ञानाभिप्रायेण उक्तत्वाद्	
	ज्ञानैकरूपात्मनाशशङ्कानिरवकाशनम्	५६-५७
२९	त्रामाशक्तिप्रभावाद् अयोग्यम्य विद्याया स्वयमपकारकत्वम्	५८
३०	एव सत्यापि विज्ञानाहरण गुरो पूर्णाधिकारप्रयनाय	
	मतिगोभावपञ्चकृत्यशालित्वम्य नैमित्त्य न त्वपकारकत्वम्य	५९-६०
३१	अतः मूढतया तिरोहिते न गुरुकोपावकाशः	६०
३२	अत तथाकथितगुरुकापे शिष्यतिरोधानमत्रत्वम्	६३-६४
३३	गुरोर्गुणग्रहकत्वादस्मद्गुणगमसंवादादपि शिष्ये	
	कोपशापयोनिषेधः	६५
३४	तिरोधानम्य ईशच्छाकर्तृकत्वात्त्रात्र गुरो कश्चित्कर्तव्यशेष	६६
३५	शाम्ब विज्ञानापहरणकर्तृनम्य स्वातन्त्र्यमात्रज्ञाप्यर्थम्	
	अनुग्रहहेतुकत्वम्	६७-६८
३६	अत एव निगृहीतमनेरपि शुद्ध्यनन्तर पुनर्दोशापदेश	६९
३७	उभयप्रपञ्चत्वे अधस्तन समाधामाद् ऊर्ध्व आगतस्य	
	शिवाभावपात्रता न पुनर्विपर्ययेण	७०-७१
३८	अत्रार्थे दृष्टान्तः	७२
३९	स्वप्न्यस्तज्ञानिना अनुद्धृतस्य अन्यगुरुणा उद्धृतस्य न	
	श्रेयोऽवाप्तिरिति श्रीपूर्वशास्त्रवाक्यव्याख्याने अम्बुजन्मार्क-	
	दृष्टान्तनिरूपणम्	७३-७५
४०	त्रिकगुरुमकाशे अन्यगुरोस्मभावस्य दृष्टान्तान्तरेण कथनम्	७६
४१	गुरो दहपात अन्यतरदोषाविष्करणे च लक्षणांस्वितगुर्वन्तरा	
	श्रयणविधानम्	७७-७८
४२	अत्र गुरौ अज्ञानगुण्यपनस्य अयुक्तगुण्यपनस्य च, शिष्ये	
	ज्ञानानाश्वस्य मुख्यदोषत्वम्, दोषान्तराणा नन्त्रभवत्वम्	७९-८०
४३	गुर्वपरिग्रहादेशे ज्ञानानाश्वमहेतुकत्वे अन्वयव्यतिरेकाभ्यां	
	दृष्टान्तप्रदर्शनम्	८१-८२
४४	मालिनीविजयोत्तरप्रामाण्याद् गुरोर्लौकिकदोषान्वेषणनिषेध	८३-८४
४५	तथापि जघन्याऽकार्यसक्तत्वे निवारणार्थं गुरोर्भ्यर्थनस्य,	
	अनिवर्तनेऽन्यत्रगमनात् शिवचिन्तनस्यापदेश	८५-८६

४६.	अन्यत्रगमने तद्गुर्वप्रियभाषणाचरणादिनिषेधः	८७-८८
४७.	अत्रार्थे श्रीमातङ्गप्रामाण्यम्	८९
४८.	नीलशक्तिपातभाजा गुरुनरपक्ष्येण मन्दमध्यशक्तिपातभाजा
तु तत्सापेक्ष्येण इतिकर्तव्यताबोधः	९०-९१
४९.	अत्रार्थे दृष्टान्त	९२
५०.	चित् सर्वत्राविशेषेऽपि उपाधिभेदादुत्क्रामवैचित्र्यम्	९३
५१.	एव कस्यचन त्रिगोभावातन्त्रयेण पुनर्गण्योन्मुख्ये दैशिकं
विनाऽपि मोक्षः	९४
५२.	एतदभिधानं त्रिगोभूतस्य न मारिर्मद्विकजानभागित्वाप-
कथनमपि तु संभावनाप्रदर्शनमात्रम्	९५
५३.	शिवताया अन्यथाऽनासादनात् श्रीसारशास्त्रप्रामाण्याद्
एतद्विधेरवश्यंपालनीयत्वम्	९६
५४.	तत्र एतदभावे समयलोपत्रितयत्वाभिधानम्	९७
५५.	अत्रार्थे आगमान्तरसंवादः	९८
५६.	मिद्धान्ततन्त्रिकगुरुभदात् सागरशास्त्राव्यवयस्य गति
त्रयरूपविषयविभागः	९९
५७.	गतित्रयस्य कर्म्यभिप्रायत्वम्, जानिनां तु ईदृक्प्रतिबन्धनिषेधः	१००
५८.	साधकेऽपि पूर्वोक्ताभिषेकविधेरतिदेशः	१०१
५९.	अत्र अधिकारार्पणविद्याव्रतयोनिषेधः, साध्यमन्त्रार्पणस्य
विधानमिति विशेषः	१०२
६०.	अभिषेकविधिनिरूपणोपसंहारः	१०३

चतुर्विंशमाहिकम्

कारिका-संख्या

१	सरहस्यान्त्येष्टिमंस्क्रियानिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	अन्त्येष्टिदीक्षायाम् अधरमस्थानां समयोपहतोर्ध्वमस्थानांमधि-
कारित्वम्	२-३
३.	अत्रार्थे श्रीदीक्षेत्तरशासनप्रामाण्यम्	४
४.	शवदेहाधिकारेण मृताद्धारविधुक्तस्यात्र अनिदेशः	५
५.	श्रीसिद्धातन्त्राक्तविधिनिरूपणम्	६
६	तस्य समयिपुत्रक्यत्रतन्त्रमृताचार्यविषयत्व साधकाऽविषयत्वम्	७-८
७.	नरकादौ मन्त्रहतानामप्यन्त्येष्टावधिकारित्वम्	९
८.	तत्र मण्डलकल्पनाऽकल्पनाभ्यां मतद्वैविध्ये
महाक्रमेण पूर्वव्याप्तानुष्ठाने क्रियादिना प्रबोधनविधानम्	१०-१२
९	कुलगह्वरवचनात् क्रियादिप्रपञ्चनं तस्य तु	

	प्रत्ययात्पादार्थत्वं न तु माक्षोपयोगित्वम् प्रत्ययस्य च
मोक्षानुमापकत्वम्	१३-१६
१०	अत्र दीक्षोन्मप्रामाण्यात् स्मर्त्तव्यानां पुर्यष्टराधीनवन्तिवान्
पुर्यष्टर्कावर्गाधर्माभ्यामिच्छाया निरूपणम्	१७-२०
११	तत्र लौकिककृत्यजातनिषेधः	२१
१२	अत्रार्थे श्रीमाधवकुलप्रामाण्यम्	२२
१३	स्वशास्त्रोक्तेतिकर्तव्यतानिरूपणम्	२३
१४	अन्त्येष्टियागोपसंहारः	२४

पञ्चविंशमाह्निकम्

कारिका-सख्या

१	षडर्थात्म्य मिद्वान्तरसमुचितस्य श्राद्धविधि निरूपणप्रतिज्ञा	१
२	श्रद्धातामशुद्धानाञ्च अन्त्याष्टद्वाण श्रद्धातिकर्तव्यनाविधानम्	२-३
३	अत्र विधिविशर्षानिरूपणं यत् दीक्षितस्य श्राद्ध मृतोदधृता
अन्त्यागो वा भाग्यतापशर्षान्यागाद् भावत्रकात्म्यापन्या
शिर्वाभावः	४-७
४	तन्मयोभावसिद्ध्यर्थं मृमोक्षमर्तविधिषु, क्रियाध्यात्मभूयस्त्व-
सिद्ध्यर्थं बुभुक्षोस्तु श्राद्धादिषु अधिकारः	८-९
५	ज्ञानिनि तु श्राद्धादेरनुपादेयत्वम्	१०
६	ज्ञानेन जन्ममृत्युदिवसयो तन्मन्ताननुषा बोधस्योद्रेकान्
पर्वदिनत्वम्	११-१२
७	श्रोत्रमणयन्त्रप्रामाण्याद् गुणै गुणपत्त्यां च नाडोप्रवाहनादुप-
कारित्वमित्यत्र विशेषः	१३-१४
८	नाडिमिद्धे वाहकालोपेक्षित्व भाविबध्यपेक्षित्व वा	१५
९	श्राद्धादौ ममय्याद् स्वशास्त्रोक्तयागविधानं वेदोक्तविधि-
निषेधश्च	१६
१०	अत्र साधकबाधकप्रमाणतया श्रीमौक्त्यार्थसंवादनम्	१७-१८
११	प्रतिज्ञातनाडीविधे अयोगियोंगविषयतया पाण्यङ्गपादन-
भावनाद्वारेण निरूपणम्	१९-२०
१२	श्राद्धस्य भोगमोक्षदानहेतुत्वम्	२१
१३	जन्तूद्धरणे दीक्षाचर्ययोरुपायतासाम्यम्	२२-२३
१४	श्रोत्रतङ्गे मुनिप्रश्नान्तरे सर्वत्र पाण्यङ्गमनुग्राहकत्व-
प्रतिपादनाद् दाक्षायोगचर्याणां मुक्त्युपायत्वम्	२४-२६
१५	अत्रार्थे दृष्टान्तप्रदर्शनमुखेन श्राद्धादिचर्यासु मुक्त्युपायत्वोप-
चाराद् भक्तेरेव आश्रयणीयतोपदेशः	२७-२८
१६	श्राद्धविध्युपसंहारः	२९

षड्विंशमाह्निकम्

	कारिका-संख्या
१. जीवितदीक्षितविषयकशेषवृत्तिनिरूपणप्रतिज्ञा	१
२. समस्तदीक्षाप्रकाराणां प्रकारचतुष्टयात्मकत्वम्	२
३. तत्र सम्कारनिमित्तामबोजादीक्षाभ्यां दीक्षितानां सन्निदेकात्म्यसिद्धिनिमित्तम् आजीवं वृत्तेनिरूपणम्	३-४
४. सम्कृतस्य बुभुक्षार्ममुक्षोर्वा स्वयंग्यतापरामर्शपूर्वकस्वशामनोन्नतित्यनैमित्तिकादिरूपशेषवृत्तेरनुष्ठानम्	५-६
५. स्वप्रत्ययिन इव गुरुप्रत्ययवतोऽपि विघ्नादिप्रशान्त्यर्थं शेषवृत्त्युपदेशपात्रत्वम्	७-८
६. सांसिद्धिकनिर्बीजयोरत्र शेषवृत्तौ काम्यपरिहारेण नित्यनैमित्तिकयोर्ध्रुवमनुष्ठानम्	९-११
७. तयोर्नित्यनैमित्तिककर्माभिधानम्	१२-१३
८. तत्र आचार्यस्य नैमित्तिककर्मणि व्याख्याद्याधिक्यम्	१४
९. तत्र विततसक्षिप्तादिविध्युपदेशं मुख्यामुख्यमन्त्रममर्पणं वा शिष्ययोग्यतानैमित्त्यम्	१५-१९
१०. तत्र गुरुसाविदभदे परामर्शकत्वात् त्रिपिस्थितौ निर्वीर्यत्वात् शिष्ये गुरोः मन्त्रलेखनिषेधनियमः	२०-२२
११. अत्रार्थे शिवमतप्रामाण्यम्, पुस्तकान् मन्त्रवीर्यलाभे तु मामिद्धिकत्वमेव एव ज्ञानं गुरोः शिष्ययोग्यताचित्येन कर्मानुष्ठानविधानम्	२३-२४
१२. अत्र कर्मानुष्ठाने गुरवे गोपनीयतोपदेशः	२५
१३. ततो अनुष्ठेयनैमित्तिककर्मविस्तराभिधानम्	२६-२८
१४. नैमित्तिकानन्तरं नित्यविधिशिक्षणोपक्रमः	२९-३२
१५. तत्र मध्याविधौ तान्त्रिकीयस्वीयमतयोर्वैभिन्न्यम्	३३-३४
१६. स्वायमतन सन्ध्याचतुष्टयानुष्ठेयकर्मणः तन्मयतासिद्ध्यर्थम् एकस्यामेवानुष्ठानोपदेशः	३५-३६
१७. ततः स्थाण्डिलनित्यार्चाप्रक्रान्तिं यत्र देवतागणस्य बोधात्मकतायाः बिम्बप्रतिबिम्बतया ग्रहणस्य मुख्यावाहनरूपत्वम्	३७-४२
१८. अत्रार्थे चतुष्कपञ्चाशिकाग्रन्थोक्तदृष्टान्तः	४३
१९. अत्रैवार्थे आवाहनविसर्जनयोः वासनात्मकत्वं न परमार्थत्वात्मित्यभिधाने श्रीनिर्मर्यादशास्त्रप्रामाण्यम्	४४-४६
२०. आवाहनस्य वासनात्मकत्वप्रदर्शनं च	४७-५०
२१. आवाहनानन्तरम् उद्दिष्टद्रव्यादिभिः मन्त्रतर्पणोपदेशः	५१-५२

२२	आवाहनानन्तर्येण तर्पणविधाने शम्भुप्रानाण्यम्	५३
२३	पूजाविधाने नतन्मनाविकारिणः पञ्चापयोगित्वात् द्रव्यनियम	५४
२४	वृक्षमक्षभेदाद् विधिषु नियतागतन्त्राऽपरतन्त्रत्वनिमित्तम्	५५
२५	कार्याविशेषस्य कारणविशेषायत्तत्वाद् भागे विशेषबहुत्व	
	मोक्षे विशेषभावश्च	५६ ५७
२६	अतः स्वातन्त्र्यस्यानन्दघनत्वात् सर्वेऽपि द्रव्यं क्रियाया	
	हृदयाह्लादकारित्वम्	६०
२७	अतः एव भावानां चिदानन्दघनरूपस्यैव पूजनापकारित्वम्	६१
२८	ग्रन्थकर्तुः स्तोत्रेषु बहुधा एतदर्शनरूपणम्	६२
२९	तत्रत्यतः श्लोकत्रयोच्चयनम्	६३ ६४
३०	श्लोकत्रयापानार्थान्तर्विभावेनैव पुनः कर्तृनातन्त्रनिरूपणविधौ	
	प्रोक्तस्य सर्वस्य तर्पणादेरनुष्ठानोपदेशः	६६ ६८
३१	ततः विमर्जनवद्विधितर्पणस्वयनैवेष्टाभक्षणाऽगाधाम्भः प्रक्षेपादीनां	
	विधानम्	६९ ७०
३२	अगाधाम्भःक्षेपणे शम्भुवतारमीननाथेन जलजानां	
	पूर्वदीक्षितत्वस्य नैमित्त्यम्	७१
३३	अन्यभक्षणस्य प्रत्यवायहेतुत्वम्	७२
३४	ज्ञानिनः भदोर्नार्णत्वेऽपि लाकमग्रहेच्छया तथाभूतेति	
	कर्तव्यतानुष्ठानेन अन्यशङ्कानुत्पादिस्वनिहनवाविधानम्	७३
३५	अत्रैवार्थे श्रीमतमहाशास्त्रोक्तप्रभुवचनप्रामाण्यम्	७४ ७५
३६	नित्यकर्माङ्गस्य ण्डलयागनिरूपणापमहार	७६

सप्तविंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१	मूर्तिर्नामतमृचिर्नलिङ्गपूजाविधिरनिरूपणप्रतिज्ञा	१
२	अम्मददर्शने बहिःस्थिरप्रतिष्ठानिषेधान् नात्राभ्या माश्चाद-
भिधानम्	२
३	बहिःप्रतिष्ठया रहस्यत्वेन सिद्धिप्रदत्वे रूपविच्युतिः
निग्रहात्मकत्वं स्वयंप्रतिष्ठातृतांश इत्यादिप्रत्यवायाः	३ ४
४	ज्ञानानुगमप्रामाण्याद् रहस्यशास्त्रेषु अव्यक्तमन्त्राणां
बहिःप्रतिष्ठानिषेधः	६ ७
५	अनाऽन्यत्राक्तप्रतिष्ठाया अत्र प्रतिषेधः साधारण्याश्च
(प्रतिष्ठायाः) विधिः	८
६	अम्मददर्शने मूर्तिभुक्तिमिद्धिपर्यन्तं व्यक्तस्य अव्यक्तस्य वा
लिङ्गस्य चलप्रतिष्ठाविधानम्	९

- ७ पुत्रकसाधकाभ्यां प्रतिमास्थापनंऽपि तत्र वस्तुतः गुरो-
रभ्यर्थ्यत्वम् १८
- ८ प्रतिमायाः कलावधिजीवनत्वम् १९
- ९ प्रतिमाकल्पने उपादानानां हेयोपादेयत्वस्य लिङ्गमानादेर्गु-
पयोगित्वस्य च निरूपणम् १२-१४
- १० नत प्रतिष्ठापितलिङ्गस्य स्थाण्डिलार्चनाविधिना शोधनं
तत्र गुरुदक्षिणादीनामाधिक्येन कथनम् १५-१६
- ११ सर्वेषु अव्यक्तलिङ्गेषु आवाहनकल्पनादीनां निषेध-
व्यक्तेषु च स्थापनादोर्विधानम् १७-२०
- १२ तत्र पिचुशास्त्रप्रामाण्याद् दोषवर्जिततूरे योगस्य
प्रशस्तत्वाद् उद्दिष्टविधिना तूराश्रयणविधानम् २१
- १३ प्राच्यानां मते वर्जनीयतूरदोषाः २२-२३
- १४ स्वगुर्वाम्नाये तूरस्य काम्यविध्यङ्गत्वेन, न तु
पिचुवत् नित्यकर्माङ्गत्वेन, दोषपरिहारोपदेशः २४
- १५ श्रीसिद्धातन्त्रोक्ततूरलक्षणम् २५-२७
- १६ एतल्लक्षणस्य अर्धपात्रेऽपि अतिदेशः २८
- १७ अत्रार्थे श्रीब्रह्मयामलप्रामाण्यम् २९
- १८ अक्षसूत्रनिरूपणं तत्र संख्यायाश्च प्रदर्शनम् ३०-३१
- १९ उक्ताक्षसंख्यावैविध्ये व्याप्तिप्रदर्शनम् ३२-३६
- २० मुख्यभेदैः कृतऽक्षसूत्रे स्थाण्डिलवत् सर्वानुष्ठानोपदेशः ३७
- २१ अत्रार्थे श्रीमन्मालिनीविजयोत्तरप्रामाण्याद् बोधाग्नि-
संप्रवेशनाद् गुरोः पैरवीभावः ३८-३९
- २२ अर्धपात्रभेदोपभेदप्रदर्शनम्, प्रतिष्ठादौ तस्य
निष्कम्पपूजनरसैः क्रमपूजनविधिनिरूपणम् ४०-४१
- २३ अत्रेति कर्तव्यतानिरूपणम् ४२-४३
- २४ श्रीमत्कालीमुखभगवत्कलाद्युदितानां खड्गस्थण्डिलादि-
पूजाधारान्तर्गता प्रदर्शनं तत्र असाङ्ख्येण पूजनोपदेशः ४४-४६
- २५ एतेषां पूजाधाराणां प्रतिनियतकारित्वात् काम्यत्वम् ४७
- २६ अकामे तु तेषां स्थानोपाधिवशाद् आभ्यासकारित्वम् ४८
- २७ पक्षान्तरे दीक्षितस्य रहस्यशास्त्रोन्मितत्वेन सर्वकर्मानु-
गुण्यात् तेषामुल्लेखः ४९
- २८ एतदनन्तरं पूजाभेदानिरूपणं तत्र गुरोः पूर्वोदिततत्त्वानु-
संधानं संधिराचरणञ्च ५०-५२
- २९ स्वप्रतिष्ठिते लिङ्गे तत्तदभीष्टसिद्ध्यनन्तरं सदृशाव-
अन्यस्मै पुत्रकसाधकेषु लिङ्गसमर्पणस्य तदलाभे
अगाधाम्भ प्रक्षपस्य विधानम्, परप्रतिष्ठितस्वयंभवादिलिङ्ग-
आसनपक्षे पुराप्रोक्तविधेरश्रयणम् ५३-५५

- ३० अध्यागम्यस्वच्छन्दतन्त्रप्रामाण्यात्
स्वयम्भवादिहोत्रानाम् अध्वमध्यादवतीर्णत्वेऽपि
सर्वोपवन शिष्यपर्यवर्त्यन्त्यादत्र आसनद्वाराण
सर्वोपधानागम्य पूजनोपदेश तत्र प्राग्बदेव
आयतनमित्यत्र
३१ पक्षान्तरे मण्डलद्वाराणां सर्वक्रमानुष्ठानोपदेश
३२ बहोभ्योऽहम् अन्त्याभ्योऽहम्

५६-५७

५८

अष्टाविंशमाहिकम्

कारिका-संख्या

- १ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
३ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
४ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
५ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
६ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
७ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
८ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
९ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१० श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
११ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१२ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१३ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१४ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१५ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१६ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१७ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१८ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
१९ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२० श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२१ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२२ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२३ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२४ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२५ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२६ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२७ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२८ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
२९ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
३० श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
३१ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा
३२ श्रीमान्नीतिभाररूपणाप्रतिज्ञा

अचरेण मुक्तिः	६५-७७
१. मन्त्राणां प्रामाण्यदृष्टिं जानित्वा मन्त्रप्राप्त्या कल्पे सर्वोत्कृष्टत्वं	
रक्षणामुक्तव्यञ्ज	७५-७६
२. अत एव श्रावणाश्रमप्रामाण्यं जान्याश्रयणं मूर्तिरामा	
चमपायनं चक्रान्तनामुक्ताञ्च	७६
३. मूर्तियागानुष्ठानकार्त्तिकविधिः	७६-७७
केवलयागमलिश्रवणविरसङ्करभेदैः मूर्तियागस्य	
पञ्चधात्वन्विष्टं भवति	७७-७८
४. अथ श्रावणक्रमेण पञ्चविधं वा युगं मन्त्रं पञ्चावशानम्	७८-७९
५. तत्र चक्रानुसारेण तन्मन्त्राणां ध्वनिद्वारा पञ्चावशानविधानम्	
६. तत्र एकाराद्यष्टकाष्टकान्तचक्रनिरूपणम्	७९-८०
७. तत्र आधारतया पात्रस्य तर्पणम्	८०
८. पूर्णभ्रमणरूपणप्रतर्पणविधिनिरूपणम्	८०
९. अथ तर्पणे स्वगुरुक्रमोक्तक्रमानुसारेण तदप्रपात्रे	
अवदशविकरणविधानम्	८०-८२
१०. पात्रभावे वैलिताशुक्तेः पात्राकरणोपदेशः	८२
११. तत्र सिद्धामतीर्त्तविधिप्रदर्शनम्	८२-८६
१२. एवं यागान्ते दक्षिणादानस्य तन्मात्रायाश्चोपदेशः	८६-८७
१३. मूर्तियागस्य मन्त्रप्राप्त्यन्तर्गते क्राम्यविधौ तु तस्य सप्तकृत्य	
करणोपदेशः	८७-८८
१४. मन्त्रकृत्यकरणे देवीवरप्रदत्वादियोजननिरूपणम्	८८-९०
१५. देवताशब्दार्थे वीरणां तच्छब्दार्थादीनामन्तर्भावः	९०-९१
१६. देवीनामभावे कुमारपूजनोपदेशः	९१-९२
१७. अर्चादिशुक्लान्तमहपञ्चकमध्यदक्षिणतमं युक्तस्य प्रतिपदादि	
निधिश्रवणादिनक्षत्रोपलक्षितस्य एकादशाहर्गणस्य	
योगपर्वन्त्वम्	९०-९१
१८. योगपर्वणि मूर्तियागस्य अवश्यदुष्प्राप्त्यनयापदेशात् तेन	
जानितो मन्त्रः विनाऽपि समयित्वन्नाभं श्रीमद्भयार्गोश्चरो	
मन्त्रप्रामाण्यम्	९१-९२
१९. तत्र श्रीमन्मन्त्राद्यनेकशास्त्रमसूचितपवित्रकविधि-	
निरूपणापक्रमं प्राधान्येन श्रीमन्मातृकाविधिनिरूपणप्रतिज्ञा	९२-९३
२०. तदनुसारिणिविशिष्टाहर्गणमाहात्म्यस्य कृतविधिं तस्यावश्य-	
कार्यत्वस्य च निरूपणम्	९३-९४
२१. तत्पूर्णांगया तुल्यत्वे कार्तिकस्य अन्त्ये दिवसे च	
पवित्रकविधेरनुष्ठानोपदेशः	९४-९५
२२. पादुमदातं मन्त्रशब्दस्य कार्तिककृष्णान्तदिवसापि ध्यात्वा	
नित्यातन्त्रविदामत्र मतान्तरम्	९५

५७	मतान्तरे कुलशब्दवाच्यस्य दक्षिणायनस्य पूर्णत्वगमनात्
कुलपूर्णमायाः माघशुक्लान्त्यदिवसत्त्वम्	१२४-१२६
५८	रत्नमालाकुलागमप्रामाण्यात् पवित्रकविधेः दक्षिणायन-
माज्ञात्वात् सर्वथा शुक्लपक्षानुष्ठेयत्वाभिधानम्	१२७-१२८
५९	अत्रत्यपवित्रकर्तृनिर्माणं गुर्वदिवशात् तन्त्रादिवशाच्च
गुणग्रन्थिसंख्यानिर्णयः	१३०-१३७
६०	ततः समस्ताध्वपरिपूर्णत्वभावात् गुरुपूजापुरस्सर
यथाविभवविस्तरं निर्दिष्टकालान्तर्गले पवित्रक-
विध्यनुष्ठानोपदेशः	१३८-१४२
६१	सर्वथैव अस्थ कर्तव्यत्वम्	१४३
६२	नित्यपूजापरिपूर्णत्वस्य पवित्रकपूजने नैमित्त्यम्	१४४
६३	पवित्रकलोपे प्रायश्चिदानन्तरं पुनःकर्तव्यताविधानम्	१४५
६४	श्रीविशिरोभैरवोक्तपवित्रकविधेः शैवतंत्रषट्स्रोतः-
प्रक्रियया निरूपणोपक्रमः	१४६-१४७
६५	तत्र पापादिप्रशमनार्थं समयभ्रष्टादीनाम् अधिकारित्वम्	१४८-१४९
६६	श्रावणादौ कार्तिकान्ते च शुक्लपक्षकर्तव्यताविधानं
कृष्णपक्षकर्तव्यतानिवेधः	
६७	अत्र पवित्रकस्वरूपाभिधाने ग्रन्थपरिमाणस्य तन्तुविन्या-
साधीनत्वम्, व्यक्तादिभेदात् स्थानभेदवत्त्वम्	१५१-१५७
६८	विद्यापीठादिभेदाद् ग्रन्थभेदनिरूपणम्	१५८-१६१
६९	पवित्रककरणानन्तरं मन्त्रपूजनादिपूर्णाहुतिक्षेपान्ताया
इतिकर्तव्यतायाः निरूपणम्	१६२-१७४
७०	ततः मूलमन्त्रपूरणार्थं प्रभुस्तुतिः	१७५-१७६
७१	भौतिकनैष्ठिकभेदात् पवित्रकचतुष्टयस्य अनुलोम-
विलोमाभ्याम् अर्पणम्	१७७-१७८
७२	अन्येतिकर्तव्यतानन्तरं ततोऽन्यत्रगमननिषेधः	१७९-१८१
७३	ततो दैशिकपूजनम्	१८२
७४	दैशिकस्य विधिपूरणार्थमाशीर्वादः	१८३
७५	ततः देवविमर्जनादिपूर्वकं गुरुणा भ्रमाध्याम्नां शेषप्रसङ्ग-
स्योपदेशः स्थिरप्रतिष्ठानिवेधश्च	१८४-१८५
७६	कुलपर्यादौ पूर्वाम्नात्रतस्य देवादीनाधिक्यपूर्वकं नैमित्तिकविभ-
चक्रयागविधेश्च अनुवादः	१८६-१८७
७७	तत्र उपायानां तदुपायानाञ्च पूजनविधानम्	१८८-१८९
७८	निर्विकल्मषमुपेयमयतापन्तरेव उपायपूजायां तत्र विशेषानुष्ठाने
च नैमित्त्यम्	१९०-१९१
७९	अत आत्मोपलब्धिर्वादनस्यैव मुख्यं नैमित्तिकदिनत्वम्	१९२
८०	शास्त्रगुर्वादीनाम् आत्मज्ञानोपायत्वम्	१९३

	गुणवन्तपञ्चादिम् मानप्राप्तादित्यवहार विद्यासम्बन्धस्य	
	प्रवृत्तिर्नैमित्त्यम्	१९४
८२	देहत्यागेऽपि पुत्रपौत्राधिकारस्य बोधोपकार	
	सन्तानावधिकत्वम्	१९५-१९७
८३	देहस्य नश्वरत्वम् आत्मनोऽविनश्वरत्वम्	१९८
	मानवजातेऽप्यस्य आत्मनः प्रत्ययभावे ज्ञानमन्तान्तर्यामि	
	ममुचितोपायत्वम्	१९९-२००
	मनुष्यज्ञानप्राप्त्या ज्ञानमन्तान्तर्यामि जीर्णं प्रायश्चित्त	२०१
८४	ममार्थचिन्ताज्ञानमन्तान्तर्यामि अममार्थचिन्ताज्ञान	
	मन्तान्तर्यामि लोकोन्तरज्ञानलाभः	२०२
८५	अत्र आत्मगतगुरुविज्ञानस्य मुख्यं कारणत्वम्	२०३
	देहस्योऽपि नश्वरत्वात् गुरुविज्ञानस्यैव न्यायान्वयत्वम्	
	विज्ञानमन्तान्तर्यामि देहसन्तानिगयोर्भेदयोः योगीच्छाविष्ट-	
	शावशरीरवद् अप्रयोजकत्वम्	२०५-२०६
	मानवमन्तान्तर्यामि गुरुमन्तान्तर्यामि प्राधान्यं नदीचिन्तयन्न	
९१	गुरुस्य कारणत्वं तत्पत्न्याश्च सहकारित्वम्	२०९
	गुरुस्यैव कारणसहकारिणोऽपि गुरुप्राप्त्यर्थमभ्य	२१०
९३	तत्परम्परयोः गुरुवर्गतयाभिधानम्, अस्मैव मुख्य-	
	मन्तान्तर्यामि पूजनम्	२१२
	गुरुस्यैव जन्मशिक्षणान्तर्यामि विज्ञानप्राप्त्यर्थम्	
	कारणत्वात् मुख्यं नैमित्तिकादिनत्वम्	
	प्रमहान् मरणस्वरूपाभिधाने शिवस्य स्वरूपमङ्गाचाद	
	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	२१३-२१४
९६	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	२१५
९७	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	
	मरणप्राप्त्यर्थम् कर्मभोगभागित्वम्	२१६-२१७
	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	
	युज्यन्तु सकलतया अभिधाने श्रीगुरुप्राप्त्यर्थम्	२२४-२२५
९९	कर्मक्षये प्राणयन्त्रविघटनात् प्राक्संस्थानोपमर्दन-	
	रूपस्य देहयन्त्रविघटनस्य मरणसंज्ञित्वम्	२२७-२२८
	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	
	जन्ममृत्यु	
	गुरुस्यैव गुरुप्राप्त्यर्थम् शरीरग्रहणम्	
	भागत्वम्	२२९
१०२	अनुग्रहस्य तु कर्मादित्यर्थेऽपि	२३०
	अनुग्रहस्य कर्मादित्यर्थेऽपि परम्परग्रहणपदार्थे	२३१
	अनुग्रहस्य प्रागुक्तक्रमिकत्वादिभेदानामनुस्मरणम्	२३२

१०५. दीक्षानुग्रहाद् देहान्ते शिवीभावात् पुनर्जन्माऽभावः २३६
१०६. स्वयंभादीनां गृहे मृतानां दीक्षया अपुनर्भूत्वं शिवत्व-
प्राप्तिश्च २३७-२३८
१०७. मृत्युमृतानाम् अनुग्रहस्तत्पुनर्भूतकृत्याशास्त्रतभेदाद् द्वैविध्यम् २३९-२४०
१०८. प्राक्तनानां मर्त्यावतारं विनैव, पश्चात्तनानां तु स्वकृत्याश-
स्थित्या मर्त्यावतारानन्तरं दीक्षाज्ञानचर्चादिक्रमेण,
शिवात्मतालम् २४१-२४६
१०९. एवम् उभयत्र मृतानां स्थावरादीनां तद्वत् पुंसां च
अविवेकात् सालोक्यम् २४७-२४८
११०. उभयोरविवेके तमोरजकृतो भेदः, स्थावराणाञ्च
क्रमेण रुद्रतापत्तिः २४९
१११. अत एव सर्वज्ञानादिप्रामाण्यात् तत्त्वविदाऽतत्त्वविदा च
स्थापिते लिङ्गे क्रमेण स्वयम्भूसदृशक्षेत्रादिरूपत्वं
दर्शयित्वा २५०-२५३
११२. अतत्त्वविदः सर्वत्रान्यत्वबुद्ध्या मोक्षमोचकत्वयोरभावः २५४
११३. तत्त्वव्रित्तिप्रतिष्ठापितलिङ्गस्य आयतनत्वेन आश्रयणीयत्वम् २५५
११४. अत्रार्थे श्रीरत्नमालाप्रामाण्याद् योगिनां योगेन अयोगिनाञ्च
तीर्थायतनसमाश्रयेण कालवञ्चनमिद्धिः २५६-२५८
११५. सिद्धिमुक्तिभेदात् तत्त्वधारणाक्षत्रोपयोगविभागः २५९
११६. ज्ञाननामधिकागम्य बध्यमाणत्वात् तन्त्रविदाक्षितपशूनामत्र
अधिकारः वासनानुसारम् ईशसायुज्यं तत्तत्क्षेत्रयोगश्च २६०-२६२
११७. अत्रार्थे श्रीपूर्वस्वायम्भुवादेः, सिद्धिमन्त्रवार्थगामित्वे च
शास्त्रान्तगम्य प्रामाण्यम् २६३
११८. क्षेत्राचिन्त्यादेशां लोकधर्मिणां रुद्रसायुज्यावाप्तिः २६४
११९. सिद्धान्तपुराणादिसंवादाद् एषां तुल्येऽपि रुद्रावतारत्वे
प्राक्कर्मवासनानिः कर्मभोगगत वैचित्र्यम् २६५-२६६
१२०. भावस्य शक्तिरूपानेकाभासममूर्च्छनात्मकत्वात्
प्राक्कर्मानुगुणाभासांशस्यैव रुद्रतयोद्रेके उक्तवैचित्र्योपपत्तिः २६७-२६८
१२१. भवत्र भोक्तृत्वमदाद् दीक्षाचिन्तस्थानानुमग्नप्रतिनयमाभाव
इति वैचित्र्यान्तरप्रदर्शनम् २६९-२७२
१२२. पशुमात्रस्य सालोक्यं दीक्षितस्य सामीप्यं दीक्षितत्वेऽपि
तत्तत्स्थानादौ मृतस्य सायुज्यम् इति निष्कृष्टार्थः २७३
१२३. रुद्राणां स्वगम्य तत्र भ्रमास्थानं तीर्थाश्चाश्रयणं नान्यफलत्वम् २७४
१२४. अत्रार्थे आगमसंवादः २७५
१२५. अयोग्यस्यापि मृत्तिकाले शिवास्थया पूर्णफलभागित्वम् २७६
१२६. अन्यत्र पुण्यस्थलषु मृतानां स्वर्गभोगोपभोगित्वम्
अधरायतने श्रितास्थानां तिराहितत्वम् २७७-२७८

१३३	पञ्चमस्य ज्ञानस्य प्रतीकत्वनिर्देशः शब्दः ज्ञानजन्यः	
१३४	दूषितानां चेतसाऽऽचरणे नरकगामित्वम्	२७९-२८०
१३५	शब्दः ज्ञानजन्यः अनन्त्यामानां विशेषस्य व्यापारव्याहते	
१३६	परिज्ञानं तेषां च संसारकैवल्यभागीतया द्वैविध्यम्	२८१
१३७	स्वास्थ्यं नष्टमनन्दस्य अस्वास्थ्यं धातुदोषप्रभागमात्रत्वं	२८२
१३८	स्वास्थ्यविशेषः ज्ञानिनाम् पानद्वलमुखप्रामाण्यात्	
१३९	संसारसंस्कारप्रबोधस्य जन्मान्तरीयागाढाध्यासवशात्	
१४०	धातुदोषजन्यत्वेऽज्ञानिनां तु तथाऽनभ्यासात् तस्य	
१४१	शक्तिपातजन्यत्वेऽविप्रतिपत्तिः	२८३-२८६
१४२	अतः ज्ञानिनः संस्कारोदये निरोधप्रशक्तेरेतद्वत्त्वं	२८७-२८८
१४३	दृढस्य ज्ञानिनो भगवन्जन्यसामासिकसंस्कारवृत्तिसौ	२८९
१४४	नताया ज्ञानिनः चक्षुः मृतस्य जन्मादिस्य भगवन्जन्य	
१४५	मुखदुःखात्मकद्वैविध्यञ्च	२९०-२९१
१४६	योगिनस्तु मृतौ भावनया तत्तत्त्वगामित्वम्	२९२
१४७	अत्रार्थे श्रीम्वच्छन्दमालिनोऽशाम्भुप्रामाण्यम्	२९३
१४८	योगिनां मरणाख्यभोगाऽभावः परदेहप्रवेशवद	
१४९	देहत्यागश्च	२९४
१५०	जन्मभोगस्य समवेत्तेन्द्रियभोगजन्यमोममयत्वम्	२९५
१५१	योगिनः परदेहः सुदृग्भातमग्राभ्यः मनःप्रयत्नाधीनत्ववद	
१५२	अहन्ताप्ररोहात्तत्र मृतिभोगावकाशः	२९६-२९७
१५३	शिवस्य जन्मस्य समाऽनुगामिनः पक्षिकादृशन्त	
१५४	देहापगमेऽपि योगिन इन्द्रियाणां सूक्ष्मतया अन्तरा	
१५५	अवस्थानम्	२९९
१५६	अत्रार्थे परदेहादिसञ्चारिदृष्टान्तः	३००
१५७	योगिनः परदेहादिसञ्चारिदृष्टान्तः पूर्वज्ञा क्रमेण शिवत्वमपेक्षा	
१५८	भोगमात्रत्वं	३०१
१५९	योगिनां दीक्षावैचित्र्यं विचित्रफलप्रदत्वञ्च	३०२
१६०	ज्ञानस्य तत्त्वः कम्पस्य भवन्मनस्य द्वैविध्यम्, तत्र कम्पज्ञानिना	
१६१	दृष्टान्तः कम्पज्ञानादयत्तः शिवत्वासादनम्	
१६२	विचित्रचन्दहापस्य ज्ञानसम्पत्तः रङ्गः	
१६३	अध्यात्मवर्णनस्य न ज्ञानस्यैव सत्त्वात् सत्त्वात् शिवत्वादिभूत	
१६४	मत्तस्य प्रामाण्यं कृत्वं	
१६५	अत्रार्थः श्रवणमालाशङ्कः न शङ्कः न शङ्कः	
१६६	श्रीरत्नमालावाक्यपाठः	३१०
१६७	अत्रार्थः पतञ्जलस्य ज्ञानिनः शिवमुक्तताऽभिधानम्	३११
१६८	तात्पर्येण अनन्तकारिकावाक्यपाठः	३१२-३१३
१६९	अभ्यस्य पदशो व्याख्यानं दृढसम्बन्धस्य अन्तर्गतत्वाभावेऽपि	

- मति देहे सभावितभदसस्काराशङ्कापरिहारार्थं प्रमावन्तराणां
तथाबोधनार्थं वा देहपातानन्तयेण कैवल्यगमनाभिधानापपान ३१४-३१९
- १५२ अत्रार्थे श्रीमत्तैश्वर्यसंवादनात् ज्ञातनिरुपाधि-
चिदकथनस्वरूपशिवनत्वस्य ज्ञानिनः सर्ववस्तुषु ऐकात्म्येन
अवस्थानात् जन्ममरणादिकल्पनानाम् अनवकाशः ३२ ३४३
- १५३ अत्रार्थे गीतार्थसंग्रहः ३२ ३४६
- १५४ अत्र अज्ञविषयतया व्याख्याने अन्तकाले इन्द्रियसमोहादेगेप-
चारिक देहत्यागत्वं किन्तु यदानन्तयेण देहस्य काष्ठलाभ्यादि
सत्त्वादिप्रधानं तत् किञ्चिददहान्तगर्भाद्विस्मरणान् शक्त्यपात
हेतुकात् सुखदुःखमोहात्मकसंविद्रूपभागित्वम् ३२७ ३३१
- १५५ स्वप्न्यस्तास्वप्न्यस्तज्ञविषयतया व्याख्याने अन्यक्षणे
विश्वोत्तीर्णसंविद्रूपादिस्मरणात् तद्रूपतापत्तिः ३३२
- १५६ प्राक् चिदभिन्नयदेहस्य तादात्म्यमिति चिदभिन्नान्तर्भावः
अत्र भरणं प्रलीनत्वं वा ३३
- १५७ सविद्रूपान्तर्भावोऽपि नांशदिभ्योऽपि नांशदिभ्योऽपि नांशदिभ्योऽपि नांशदिभ्योऽपि
देहस्य विशेषाभिधानम् ३३ ३३४
- १५८ चिति तादात्म्यवृत्तेरभावात् नीलादीनां न प्रलीनत्वम् ३३६
- १५९ तादात्म्यवृत्तौ प्राग्जन्मगतान्त्यक्षणस्मरणस्य नैमित्त्यम् ३३७
- १६० अनेन देहत्वाविशेषेऽपि प्राणदार्ढ्यस्य नैमित्त्यमिति
कल्लटोक्तंरूपपत्तिः ३३ ३३८
- १६१ अन्त्यक्षणस्मरणस्य भाविदेहहेतुत्वनिरूपणम् ३३९
- १६२ देहान्तरासंगिस्मरणस्य असर्वज्ञप्रमात्रगोचरत्वम् ३४०
- १६३ बन्धादिस्मरणस्य देहान्तरासंगित्वाभावात् नाऽन्यत्वम् ३४०
- १६४ मृगभावस्वरूपात्तर्णकद्रव्यान्तेन जन्ममरणादिकल्पनात्
गुण्यप्रदर्शनम् ३४ ३४३
- १६५ एतदभासनाया एव जन्मान्तरहेतुत्वेऽनुभवस्य
काकतालीयवदवस्थानम् ३४५-३४६
- १६६ भूतभावितोः स्फुटस्फुटीक्रियमाणयोः विषययोः
भेदाद् अनुभवभावनयोः स्वरूपभेदः ३४७-३४८
- १६७ गाढमूढेष्वपि संस्कारप्रबोधोन्मिषितस्मरणद्वारेण
मात्रान्तरादन्तराविवर्तनत्वम् ३४९-३५०
- १६८ देहान्तरासंगिऽपि भावनाया भाविविषयत्वाद् देहान्तर-
प्रसवने न विप्रतिपत्तिः ३५१-३५२
- १६९ देहान्तरोदयस्य भावनामात्रोपनतत्वेऽपि स्वप्नवत्
संज्ञनसंवेद्यत्वम् ३५३
- १७० स्वप्न भासमानानां बन्धादीनां स्वप्नद्रष्टृणां वा स्वाप्नवस्तुन-
सर्वजनसंवेद्यत्वम् ३५४

१११	प्रमात्रन्तरेणात्र व्यापारस्याहारादिदर्शनाद् अनुमान	
	स्वप्नजाग्रतोः तुल्यप्रान्तित्वम्	१११
११२	प्रमातृवचोबलाधीनं स्वप्नप्रान्तित्वम्	११२
११३	स्वप्नदृष्टप्रमातृणाम् असदभावे प्रमाणविरहः	११३
	प्रमात्रन्तरसदभावस्य स्वमित्रिच्छत्वेऽनुमानस्य प्रामाण्यम्	११४
	एवं प्रात्यक्षी प्रतीतिरपि	११५
११४	प्रबोधस्य भावनानुसारित्वसिद्धि	११५
	अनोऽन्त्यक्षणे ब्रह्मविद्याश्रवणपरिव्रित्तस्य पशोर्मुक्ति	११६
	अनन्त प्राप्तिरूपत इत्यनस्य अर्थकतानतापादकं तमे	११७ ११८
११५	अत्र तदद्वयमीमाणा अन्त्यक्षान्तरे अन्त्यक्षान्ता	
	भिधानं स्वयं तदनुद्य अदृष्टो हेतुत्वकथनञ्च	११८ ११९
	प्रामाण्यपक्षेणस्य श्रवणभानाश्रयत्वं मृत्युभानाश्रयकत्वञ्च	११९
११६	मृतितत्त्वाभिज्ञानां दवानां शिवतुल्यत्वम्	१२०
११७	प्रकृते लौकिकोन्मवानामपि पर्वतुल्यत्वम्	१२०
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	विशेषपूजनाधिक्येन पर्वताप्रोत्पादनम्	१२० १२१
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
११८	अवश्यंभाविनः ज्ञानकाभाद् योगिर्नामेलकस्य तद्वत्	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
११९	इन्द्रादिमङ्गलाभावात् तन्मयाभूतानां पूर्णानन्दमयत्वम्	
१२०	अतन्मयसु मविदः प्रतिघातः	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२१	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२२	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२३	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२४	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२५	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२६	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
१२७	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	
	प्रकृत्याऽदभ्यस्तद्वत्त्वम् विनिर्माणकत्वञ्च	

व्याख्याधिकारित्वम्	३३३
२९. अत्रार्थे श्रीभैरवकुलप्रामाण्यम्	३३३
३०. सपुण्यज्ञाननाया एव गुरुर्लक्षणत्वमपि शान्तिकामन्वादि
लक्षणभेदानाम् अवान्तरत्वम्	३३३
३१. एतन्मर्मरूपभेदगया दव्यायामलप्रामाण्याद् गुरुलक्षणमादि-
हृतलक्षणदशधात्वप्रतिपादनम्	३९०-३९३
३२. व्याख्यार्थमेवविधस्य गुरोरभ्यर्थनीयत्वम्	३९४
३३. गुरुणा स्वशामनीय परशामनीये वा यथाशक्तिपात मर्मस्थान
ग्रहणत्यागपुष्पम व्याख्यानापदेश श्रुतिविधिरपि आमुत्राणम्	३९५-३९६
३४. विद्यापीठरचनदेवादिपूजनचक्रादिसतर्पणानन्तरं
सम्बन्धपूर्वकं व्याख्यानारम्भविधानम्	३९७-३९९
३५. समम्बन्धव्याख्यानशैल्याः सविस्तरनिरूपणम्	४००-४०३
३६. उत्तरकाल दृश्यस्य पूर्वपक्षतया आदावाधानात् शिष्यवृद्धौ
अविलम्बमारोह	४०४
३७. भाषान्यायवादलयक्रमादीनां शिष्यसंबोधोपायत्वं
तदनुसारं गुरुणा व्याख्याश्रयणम्	४०५
३८. वाच्यसमापने चक्रपूजनं ततोऽपरवाच्यनिरूपणम्	४०६
३९. व्याख्यान्ते क्षमाविसर्जनानन्तरं अगाधजले क्षेप-
शास्वस्यादौ मध्येऽन्ते च विशेषपूजनविधानम्	४०७
४०. ततः प्रसङ्गप्राप्ताया मर्मरूपनिष्कृतावपि विशेषपूजनाभिधानम्
निर्विकल्पानां शास्त्रीयनियन्त्रणाऽभावेऽपि अनुग्रहार्थं
प्रायश्चित्ताचरणोपदेशः	४०८
४१. देवोपश्रयप्रतिवचने स्थितिर्क्षार्थं प्रायश्चित्तोपदेशादत्रार्थे
श्रीपिचुप्रामाण्यम्	४०९-४११
४२. अतत्त्वविदां चर्यामात्रैकप्रवणानां चित्तदोलनात् ज्ञानक्षय	४१२
४३. निर्विकल्पानाम् अतत्त्वविदाभिः सह संपर्कनिषेधः, संपर्के
तु दोलारूढमतिपरहरणार्थं प्रायश्चित्ताचरणविधानम्	४१३-४१४
४४. अत्र योग्यमाल्यापामृदब्रह्ममन्त्रानाम् अर्घ्यगदानात्
प्रायश्चित्तवैविध्याभिधानम्	४१५-४१८
४५. पुनश्च ब्रह्मयामलसवादाद् एतन्निदर्शनोपबृंहणम्	४१९-४२२
४६. अतत्त्वज्ञानान्तरं श्रीमद्भक्त्यागीमनानुसारं गुरुपूजाविधानम्	४२३
४७. दशमस्कन्धोपापस्य विकारविहित एव गुरुतया ग्रहणत्वम्	४२४
४८. गुरुपूजने इतिकर्तव्यतानिरूपणम्	४२५-४२८
४९. अतत्त्वज्ञानं गुरुतापानन्तरं तत्त्वज्ञस्य अधिकारित्वप्राप्ति	४२९
५०. गुरुपूजनाऽपूजनाभ्या बन्धमाक्षान्वित्यत्रार्थे स्कन्दयामलप्रामाण्यम्	४३०
५१. प्रागुक्तदक्षिणादानस्य यागद्विविधत्व मास्पृष्टिकस्य तु
गुरुतृष्टिविधत्वम्	४३१

१११	तदनन्तरं दधनिभवे शिष्यद्वारेण चक्रपूजनोपदेशः	१११
११२	परायणोन्नतमाने कृतश्रयापि सर्वस्य निष्फलत्वम्	११२
११३	एतन्मन्त्रविधानं तस्य मातृत्वकपूजनविधानं तद्वद्व्यस्य
देवतार्थं भक्तार्थं वा विनियोगः	११३
११४	नैमित्तिककर्मानिरूपणापसहारः	११४

एकोनत्रिंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१	रहस्याविधिनिरूपणप्रतिज्ञा	
२	निर्विकल्पदशारूढप्रायाणां कुलप्रक्रियायामधिकारः	१
३	क्रमपूजनोक्तं कुलप्रक्रियावैलक्षण्यम्	२
४	कुलशब्दव्याख्याने अर्थान्तर्गणः	३
५	यागस्य तथात्वेन समस्तभावजातदर्शनरूपत्वम्	४
६	वारस्य सर्वाचरणस्य कुलयागत्वम्	५
७	कुलयागस्य आधारवृत्तत्वं प्रतिभेदं विभेदित्वञ्च
अत्र स्नानादीतिकर्तव्यताविधिनिषेधाभावः
त्रैशक्त्यवतप्रमाणयान् सावित्र्यान्मात्रमात्रकुलज्ञानस्य अत्रापि
नैमित्त्यम्	६
८	तस्मिन्नाह्निके दशविधविधानं भवति शास्त्रनिषिद्धादस्य
अत्रोपयोगविधानम्	७
९	अत्र दशयामन्त्रमागवान् निषिद्धमभ्य मद्यस्य शिरसमन्त्रम्
न च विद्यादीनामस्य दशविधस्य न क्रमेण भागमाश्रय्य
जागृत्य पाणोपदेशः	८
१०	श्रीमत्क्रमरहस्यबालान् त्रयाणाम् अर्घपात्रयागधामदीपानां
प्राधान्यं न च कौलिकाय यत्नीयत्वोपदेशश्च	९
११	अस्मद्वर्तनं अर्घ्यवर्धनदानं तदनन्तरं दधनिभवेन विधानं
शङ्कराचार्येण	१०
१२	क्रमपूजा क्रमवन्तस्तदा न च परामर्शः परामर्शमहत्तमम् मन्त्रस्य
अन्यतमन दाहाऽऽप्यायनरूपशुद्धेः आभधानम्	११
१३	दक्षिणकामेन यागोपकरणशोधने शक्त्यैकोपकारित्वम्	१२
१४	पूजायाः साधनमन्त्रेण संपूर्णपूजायाः साधनम्
मालिन्या विनियोगविधानम्	१३
१५	अस्मिन्नाह्निके दशविधविधानं भवति शास्त्रनिषिद्धादस्य
आत्मभैरवताभावनञ्च	१४
१६	एवभावनया बहिरन्तश्च आत्मनः तर्पणोपदेशः	१५

१९	पूर्णात्मदिक्षया बहिरर्चाविधानम्	४४
२०	द्वादशांगुलीनां बहिरूपत्वे यागाधारतया निरूपणम्	४४ ४६
२१	तत्र अर्चाक्रमनिरूपणे क्रमेण सिद्धचतुष्कपूजनोपदेशः	४५ ४६
२२	पुञ्जीर्निदिक्रये पत्नीमकलत्रपुत्रद्वययोगेन खगन्द्रादिमन्दयस्य
उत्तरस्या पत्नीमकलत्रपुत्रषट्क्रयागेन मत्स्येन्द्रस्य पत्तिक्रमेण
पूजनोपदेशः	४५ ४७
२३	तत्र एवमाविशदनम्	४५ ४६
२४	एतेषां षण्णां साधिकारत्वं अनवच्छिन्नचित्रसन्ततित्वञ्च	४५
२५	ओर्वल्लिमुद्राद्युम्माधरपल्लिपीठषट्कक्रमेण
एतच्चित्रत्वप्रदर्शनम्	४६ ४७
२६	एतदभिज्ञस्य तत्कालं सिद्धिलाभ	४६
२७	निरधिकाराजपुत्रषट्कस्य नामतोऽभिधानम्	४७
२८	अधिकारस्य कुलवर्त्मनि वीर्यप्रसरत्वम् ऊर्ध्वगतसस्तु
तदप्रसरत्वम्	४७
२९	श्रामण्यादीन् दौर्गतानां सम्पन्नाकृत्यन्तर्गणाम् अमृतत्वादत्र
पूजननिषेधः	४७ ४८
३०	तत्स्मरणमात्रानन्तरं क्रमेण मातृकामालिनीमन्त्रचक्र-
पूजनोपदेशः	४७
३१	मन्त्रचक्रात्मके कुले चितेः कुलेश्वरीत्वं परामातृसद्भाव-
प्राप्तिरुच्यते	४६ ४७
३२	कल्पत्रया एव विविधाम् पूजाम् एकवर्णतया यामलक्रमेण
वा विनियोगः	४७
३३	उत्तर्गस्मिन् क्रमे चिदानन्दैकधनयामलस्य तदभिव्रतया
रश्म्यांघरूपदेवतागणस्य च पूजनोपदेशः	४७
३४	रश्मीनां द्वादशके अष्टाष्टके चतुष्के च पूज्यतया उपात्तेऽपि
तामामिच्छानुविधायित्वाद् आनन्त्यम्	४७
३५	तथापि मुख्यया वृत्त्या अष्टकद्वयस्य यामलक्रमेण
संपूजनोपदेशः	४७ ४८
३६	दीपचरोरेव प्राधान्याद् दीपमालाया अष्टाष्टकत्वम्	४७
३७	दीपानां मूलत्रिद्याक्षरसंख्याकत्वम् इति प्रकारान्तरे
श्रीरत्नमालाशास्त्रप्रापाण्यम्	४७
३८	श्रीमाधवसुतमवादात् पीतक्षेत्रादियुक्तकुलक्रमपूजनविधानाद्
अर्चाप्रकारं मतान्तरासूत्रणम्	४६ ४७
३९	देहे पीठानां स्थाननिर्देशः तेषाञ्च चक्रन्यस्यत्वेन स्मरण-
विधानम्	४८ ४९
४०	स्योगेन पीठतत्त्वज्ञानानामहनयानुसंधानान् तदवृत्तिपन्वात्
मिद्धिः	४८ ४९

११	अस्यांनार्तिविधयः चक्रम्य तद्गतमानह्लादिगुणतत्पत्नानाञ्च
नवधात्वम्	६६
१२	तद्गुणानामव नर्वाभ्यामुत्त तामा चक्रिण्या मन्व्यत्वम्	६७
१३	चक्रादये कृण्णानाया मध्ये कृलभ्यानाया अन्त च
मङ्गावणाया पक्वान्क्रमण यामलक्रमण च चक्रयुनाया
अस्या एव पूजनोपदेशः	६ ६०
१४	पात्रानां उमशान्नागनामाहित्येन त्रिशस्त्रिंश पृजाविधानम्	७०-७१
१५	चतुर्विंशतिदीपानां सर्पिषा नैवेद्यतापादनम्	७२
१६	यागामन्त्रानुष्ठानम्, अद्रुतमन्त्र मिदान्ताद्युक्तमन्त्राणां
समलत्वाभिर्जीवत्वमित्यत्र पक्षान्तरम्	७३-७४
१७	अतः तत्रत्योपकरणानामपहाय अत्रत्याश्रयणाद् अयत्नतः
मन्त्रमिद्धिः, पीतस्तोत्रपाठविधानञ्च	७५-७६
१८	यद्वा वानरपाणा युगमरूपाणा वा कवलशक्तानां पूजन
विधानम्	
१९	अत्र शक्तिपञ्चमे कारुण्य यागदयागान् शक्तितर्पणान्
पूजासंपत्तिः	७७
२०	माहर्तु भद्राश्रयक्रमभावान् तर्पणस्य देशकारानवर्तित्वान्तरम्	७८-७९
२१	श्रीयोगसङ्ग्राहप्रमाणान् क्रमप्राप्तजपस्य चित्रसङ्कल्प
स्थानभेदान् त्रिकर्मादिषावशालक्षान्तभद्रवर्चननाय सर्वत्र च
दशांशेन होमविधानं प्राणस्य द्विप्रमणञ्च	८०-८६
२२	द्विप्रमणस्य चित्रमादृचनात्मकत्वान् निर्गमप्रवेशपरन्त
नशक्तिः प्रमाणम्	८७
२३	अतः शणात्मना भेदेन त्रिकल्पननिषेधः, तयात्वं सिद्धमानं
विदुत्वात् प्राणचारे षोडशलक्षादिजपविधानम्	८८-९१
२४	पञ्चान्ताद्दक्षणाविधानपुस्तके होमस्य दशांशताभाषय
निरूपणम्	९२-९३
२५	श्रीशभक्त्यापजतया दीनविधानरूपणोपक्रमे बाह्याभ्यशक्त्या
माकमर्चनस्य रहस्यविधिमाज्ञत्वम्	९४
२६	श्रीयोगसङ्ग्राहप्रमाणस्य ३६ मन्त्रमाययोग्यायतया मन्त्रस्य
फलतया आनन्दब्रह्मेक्यात् त्रितयसंविनः ब्रह्मचारिपद-
व्यपदेश्यत्वम्	९५-९६
२७	कुलमागीरहितकारिणा तद्वर्चनकारिणाञ्च पशुत्व
रोत्तमात्मत्वञ्च	९७
२८	तद्वर्चनार्थित्वं मुख्यलक्षणत्वाद् दूताचयन वर्णार्थप्रामाण्यत्वम्	९८-९९
२९	जन्याजनकामहजाना माक्षान्तापरम्परेण वा द्वेधं दूतानां
षड्विधत्वम्	१००-१०२
३०	अत्रार्थे श्रीमर्वाचारहृदयप्रमाण्यम्	१०३

- ६१ शक्तिशक्तिमता मलकरूपत्वात् ज्ञानदुताभ्याम् अन्तरङ्ग-
क्रमेण मुख्यचक्रपूजनस्य उपदेशः १०६
- ६२ आनन्दमहाहिमोऽन्तरङ्गत्वं मुख्यचक्रत्वम् अतश्चाभ्यास्य च
अनुचक्रत्वम् १०७
- ६३ चक्रशब्दप्रवृत्तौ धातुचतुष्टयनिमित्तत्वम् १०८
- ६४ बहिर्यागस्य तर्पणत्वं विकासपदव्यपदेश्यत्वञ्च १०७
- ६५ चक्रानुचक्रान्तरगात्पानाद्यात्मनः बाह्यात् चितो विकासः १०८
- ६६ अनुचक्रतर्पणान्मुख्यचक्रैकात्म्यलाभ १०९
- ६७ अत्रार्थे त्रिशिरसस्तन्त्रसंवादः ११०
- ६८ स्वस्वभोगेन स्वात्मचमत्कारोत्थासादनुचक्रदेवीनां
मध्यमसवित्चक्रविश्रान्तिः १११
- ६९ तनुमात्रस्थानां स्ववृत्त्यौदासीन्याद् बहिरौमुख्याभावः ११२
- ७० अनुचक्रदेवीनां मुख्यचक्रविश्रान्त्या शक्तिशक्तिमतोः
युगलस्य संघट्टासादनम् ११३
- ७१ तादायुगलेन अनुचक्राणामपि क्षोभात् तेषां तन्मयत्वम् ११४
- ७२ एवंभूतधामले संघट्टविसर्गोदयः तस्य शान्तोदितावस्थाद्वय-
हेतुभूतकौलसंविद्रुपत्वं ११५-११६
- ७३ एतत्प्राविदावेशस्य अवश्यंकरणीयत्वम् ११७
- ७४ शक्तिशक्तिमदुभयगतत्वेन शान्तोदितरूपयोः उदयविलया
मर्शनन वैमर्गिकधामप्रवेशः ११८ ११९
- ७५ तन्मयस्य उदितस्य पारम्परिकत्वं शान्तस्य आत्मगतत्वमिति
विशेषऽप्युभयोर्यामलरूपत्वम् १२०
- ७६ उभयसाम्येऽपि शक्तेरेव गर्भधारकत्वं न तु शक्तिमतः १२१
- ७७ अतः शक्तेः प्रसक्तत्वरमध्यधामत्वं कुलार्थमक्रमेण दास्यत्वं
गुरुणा नृषु तद्वारा ज्ञानसञ्चारणञ्च १२२
- ७८ प्राक्तनममन्तार्थमग्रवर्धं गुरुणा शक्त्याश्रयणं श्रामन्तत्कटनार्थं
वाक्यमवादनम् १२३
- ७९ योगिनीवक्त्रस्य मुख्यचक्रत्वम् यत्र संप्रदायानुष्ठानात्
ज्ञानमप्राप्तिः १२४
- ८० चक्राद्वक्त्रस्य ज्ञानस्य अलेख्यत्वम् १२५
- ८१ शान्तोदितधामद्वयं विसर्गमनानुमधानाद् अनर्वाच्छत्रपदं
विश्रान्तिः १२६
- ८२ एव च भूभुगाभ्यां कृतं कुलमज्जकाभ्युदितरूपस्य पारम्पर्यवत्त्वं
गत्वेन आहरणस्य तेन च पूजनस्य विधानम् १२७-१२८
- ८३ चर्यामात्रैकरूढानामप्यत्रैव चक्रस्थदेवतापरिकल्पनेन
विज्ञानोपलब्धिः १२९
- ८४ शक्तिगतमुख्यचक्रेऽभ्युदितेन रूपेण चक्रस्थदेवतानां आश्रयः

पूजनविधानम्	१
१. इत्यतः शान्तान्तर्यामि चरुपि आत्मा पूजनात् शान्तशिखर	१
पदावाप्तिरासाम् उपरतवृत्तित्वात्रिरानन्दम्	१६-१७
२. अतश्चैव यदुपरागम्यते स्वरूपज्ञाभाय आभुवन्	१८-१९
आनन्दमाकाशत्वम्	१८-१९
३. अयं क. ग. ण. म. ग. ग. म. नि. र्ज. नि. र्ज. त्रिष्यार्द्राणां शब्द चरुश्च	१९-२०
स्यापि बहिरोन्मुख्यम्	१९-२०
४. विष्णोः शब्दस्य अर्जुनस्य मयि दृष्टादितः शान्तनवो र्जुनस्य	२०
असौ च तन्मयाणां चैव त्रययाप्यताप्रवृत्ताद क्रमण	२०
मलककुण्डलिङ्गनया श्रीगमशास्त्रसंवादनम्	२०
५. अतश्चैव मलकभासां शान्तित्वात् ममावशान्तवेषा	२०
शान्तादितः शान्तकामाभ्यासात् अनुभवाभ्यासकृत	२०
कथने त्रिशिगेभैरवप्रामाण्यम्	२०-२१
६. अत्रैव अध्यासोपदेश	२०
७. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२०-२१
मन्त्रोदयवेत्तव्यम्	२४७-२४८
८. अत्रैव नादवृत्त्या मुहुर्नुसधानविधानम्	२४९
९. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२४९
अनेन मुद्राबन्धेन तुर्याभ्युत्थिता	२५०-२५२
१०. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२५३
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२५४-२५५
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२५६
११. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२५७
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२५८-२५९
१२. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६०
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६१
१३. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६२-२६३
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६४-२६५
१४. अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६६-२६८
अतश्चैव ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा ममावशान्तवेषा	२६९

१०५. एतन्मेलनस्यातिरहस्यरूपत्वम् १६९
१०६. अत्र देहस्य लिङ्गतया पूजाधामतया च मुख्यमण्डलत्वे
यत्र सदा देवताचक्रपूजनस्य आनन्दसंदोहिणी रसैः
शान्तोदितक्रमेण तत्स्पर्शस्य च विधानम् १७०-१७३
१०७. तत्स्पर्शोद्बुद्धसंवित्चक्रेश्वरस्य परमधामलाभः १७४
१०८. अनुयागान्तविधिनाऽपि एवमेव अन्न तर्पणविधानम् १७५
१०९. अत्र निजस्तोत्रैकदेशसंवादः १७६
११०. श्रीबीगवल्यादिमर्यादया देहस्य परमयागत्वम् १७७
१११. देह इव प्राणोऽपि अपनचान्द्रचक्रेण देवतागणतर्पणपदेश
येन अविलम्बं ज्ञानसिद्धिः १७८-१८०
११२. यत्र देहादिभिः स्पर्शित्वा नरोत्तमं तत्राचक्रतर्पणपदेश १८१
११३. देहस्थमात्रेण कालानलममप्रभात्वदशनाद् एव तर्पणम् १८२
११४. अत्रार्थं आयोगवत्याशाम्ब्रामाणयात् सर्वदेवताभङ्गनस्थानतया
श्मशानप्राये स्वात्ममात्रविश्रान्ते शरीरे प्रविष्टस्य
सर्वस्य सिद्धिः १८३-१८४
११५. दाक्षाविधिनिरूपणापक्रमः तत्र निर्णीतादित्यं शिष्यं
दीक्षाविधानम् १८६
११६. मन्त्रान्तर्गतचारायां शिष्यहस्तविधिनिरूपणम् १८७-१९०
११७. तत्र शिष्यहस्तयोः प्रेर्यत्वेन तन्मूर्ध्नि च प्रेरकत्वेन
देवीचक्रार्चनोपदेशः १९१
११८. पश्चान्तरे श्रीरत्नमालोक्तनीत्या करस्तोभस्य सद्यःप्रत्यय-
कारकत्वम् १९२-१९४
११९. अननैव विधिना गुरुणा शिष्यद्वारा चैव दन्तकाष्ठस्य च
ग्राहणं पातनञ्च १९५
१२०. नेत्रपटग्रहाद्यात्मना करस्तोभेन लक्षितस्य शक्त्यावेशस्य
शक्तिपातवैचित्र्योपकृतत्वम् १९६
१२१. आपूर्वमेगहस्तकप्रामाण्यात् करस्तोभस्य समर्थित्वे हेतुत्वम् १९७
१२२. धामरत्नश्रान्ते प्रक्रियन्तः चवादगदान निरशङ्कस्य
निर्विकल्पसंविन्मयत्वं सशङ्कस्य च समर्थित्वं क्रमेण
सिद्धिभागित्वञ्च १९८-२००
१२३. अत्र पूर्वदीक्षानिरूपणो मालिनीन्यासे श्रीरत्नमालोक्त-
क्रमनिरूपणम् २०१
१२४. तत्र गुरुणा शक्त्यनुसंधानात् शिष्यगतपाशतत्त्वकलादि
शाध्यदाहानन्तरं शिवं याजिताया शक्तेः मज्जातीयपाशकत्वं
विजातीयदाहकत्वञ्च २०२-२०६
१२५. एव दग्धपाशे शिष्ये रुद्रशक्तिममावेशात् चितिशून्यप्राणवृद्धि-
वर्द्धितेषु शक्तिपातनागतम्यवशान् क्रमेण आनन्दोद्भवकम्प-

निद्रावर्णीनां पञ्चविद्धानाम् उदयः	२०७-२०८
१२६. स्थापितप्राशस्त्य शेषभागवशात् तदर्थं दृष्टव्यं	२०९
१२७. अनायातशक्तिपातत्वाद् अनावेशे शक्त्या शिष्यस्य
बहिर्गन्तर्दाहस्य लोभवत्पगित्यागस्य वा विधानम्	२१०
१२८. एवं पगित्यन्तःशिष्यस्यैव समारविषयत्वे सद्भावशासने
मप्रत्ययदोक्षापदेशः	२११
१२९. तत्र मन्त्रादिसंभारविहितव्यवस्थस्य व्यभिचारेन मन्त्रमन्त्रागन्तव्यम्	२१२-२१३
१३०. अत्रैव इतिकर्तव्यताविधाने पिण्डत्रयमध्यादकतमस्य मन्त्रस्य
जपात् शिष्यस्योर्भाविधानम्	२१४-२१६
१३१. अनेन शिष्यस्य क्रमेण सर्वाध्वदर्शनमपत्ति
मन्त्रागन्तव्यत्वाद्	२१७, २१८
१३२. अनेन तत्र मन्त्रादिसंभारविहितव्यवस्थस्य व्यभिचारेन मन्त्रमन्त्रागन्तव्यम्	२१९
१३३. अयं शेषवृत्तितया जाग्रदादिपञ्चावस्थामन्वित-
कुलक्रमवर्गाविधानम्	२२०-२२१
१३४. एवं जाग्रति सर्वमन्त्रस्य, स्वप्ने एकस्य, सुषुप्ते धैरव-
त्रयस्य च ध्यानाय तस्य मन्त्रध्यानात् तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
पूजाप्रवृत्तिः	२२२
१३५. पिण्डस्याद्यवस्थापञ्चकेऽपि अस्यैवान्तिदेशः	२२३
१३६. तत्र क्रमेण मन्त्रादिसंभारविहितव्यवस्थस्य व्यभिचारेन मन्त्रमन्त्रागन्तव्यम्	२२४
१३७. अनेन तत्र मन्त्रादिसंभारविहितव्यवस्थस्य व्यभिचारेन मन्त्रमन्त्रागन्तव्यम्	२२५
१३८. आधिकाचार्ययोः अभिषेकविधिनिरूपणम्	२२६-२२७
१३९. श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
माधिकाचार्ययोः अभिषेकविधिनिरूपणम्	२२८-२२९
१४०. श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
आचार्यस्य च मुक्तिप्रदत्वम्	२३०-२३१
१४१. अनयोः शास्त्रादादीर्वाविधिविधानवत्त्वं स्वीक्रियानुष्ठानाश्रयम्
आज्ञादानसामर्थ्यञ्च	२३२
१४२. श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
शब्दव्यपदेश्यत्वम्	२३३-२३४
१४३. तत्राऽविधिविधानवत्त्वं स्वीक्रियानुष्ठानाश्रयम्
स्वभ्यस्तयोगाधिकारित्वम्	२३५
१४४. श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
चक्रभटनम् तदभावपिशाचावेशभागित्वं श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य	२३६-२३७
१४५. श्रीमन्मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
परात्मकषाढात्वम्	२३८
१४६. तत्र मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य	२३९
१४७. अयं मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य
मन्त्रागन्तव्यमन्त्रस्य तदन्तर्गतं कुरुष्वस्य	२४०

दीक्षानां क्रमान्तम्	२४१-२४७
श्रीभैरवागमप्रामाण्यात् फणपञ्चकमूर्धितत्वादिभिधानपूर्वकं	
भुजङ्गवेधनिरूपणं येन चित्तशय पानन्दलाभ	२४८-२५२
परवधस्य सर्वभावपश्चिन्नत्वम्	२५३
प्रकाशान्तर्गण मन्त्रात्मकमन्त्रपरिज्ञानप्राप्तस्थानानां	
परभेदाद् वेधस्य नवधात्वम्	२५४
८. तत्र मन्त्रवेधः	२५५-२५६
८९. शक्तिवेधः	२५७-२५८
९०. भुवनवेधः	२५९-२६०
९१. रूपवेधः	२६१-२६२
९२. विज्ञानवेधः	२६३-२६४
९३. स्थानवेधः	२६५-२६६
९४. नाडीवेधः	२६८-२६९
९५. परवेधः तेन महायोगिनः, गुरोः शिवताप्रदत्वम्	२७०-२७१
श्रीमद्भगवन्निष्ठाप्रामाण्यात् मन्त्राद्यात्मविभागे सिद्धस्य गुणगव	
माचकत्वम्	२७२
गुरुणा स्ववक्त्रादेरसामर्थ्यं वेधनाद् एतन्निष्पत्तिः	२७३
एतेनोभयोरगन्तव्यं तत्कालं दीक्षितत्वं प्राणापानसामर्थ्य	
जीवस्य तन्मयतापत्तिः	२७४-२७५
२६. ब्रह्मज्ञानादयव माक्षमाज्ञानम् आगमादेरुपपन्नम्	
शरीरदीक्षात्वेन कर्तनम्	२७६
२७. प्राणापानात्मकत्वात्माध्यातैः बहिर्मुखताशमनाद् अर्थव	
निष्पन्नमाक्षमाज्ञानम्	२७७
२८. बहिर्मुखताशमनविधिरुपबृंहणं यत्र दहस्य बहोरूपताऽनु	
संधानाद् दीक्षायाः शिवतादायित्वोपपत्तिः	२७८-२८१
२९. दीक्षान्त दीपकपाकपूर्वकं पातकशमनार्थं चरुप्राशनम्	२८२
३०. ऊनाधिकविधेः पातकरूपत्वम्	२८३
३१. पूर्णतार्थं परमिन्नहनि आगविधानम्	२८४
३२. अत्रत्यविधेः सचाग्नेदव्यपदेशः	२८५
३३. अत्र अग्नौ अन्नप्राशनस्य अन्विषास्य पानभूतस्य	
गुरुनिवेदनाभिधानम्	२८६
गुरुनिवेदने क्रमनिरूपणम्, ततः वारम्पृष्टव्यस्य	
स्वरूपनापदेशः	२८७
अनन्यज्ञैः सह ईदृगाचरणविधेः	२८८
एतदनुष्ठानकालनिरूपणम्	२८९
रहस्यविधिपञ्चोपसंहारः	२९०

- २२ मातृमन्दावस्थ भैरवसन्दावस्थ वा उत्तमसिद्ध्यर्थं जप-
विधानम्
- २४ रुद्रशक्तिममाविशादस्य पगशक्तित्वं निखिलार्मादिप्रदत्तं च
- २५ मातृसन्दावस्थ कालसङ्घर्षिण्याः वा नवार्णत्वम्
- २६ श्रौडामगमहायागप्रामाण्यादस्याः पगतरगतत्वम्
- २७ मालिनामतप्रामाण्यादस्याः क्षुगिकापटनं अभिधानम्
- २८ अत्र मृत्युर्जिति तदध्यानस्य दीर्घजिर्जाविषौ तदुच्चारणस्य
निषेधः
- २९ तन्त्रसन्दाविशासनप्रामाण्याद् अस्याः क्षुगिकारूपत्वात्
छेदकत्वम्, पगे योजकत्वम्, जान्वादिपरचक्रान्तं चक्राच्चक्र-
कुञ्चनान् सद्योनिर्वाणप्रदत्वञ्च
- ३० अथ श्रीभूतिराजोपदिष्टायाः सद्यःप्रत्ययदायिब्रह्मविद्यायाः
निरूपणोपक्रमः
- ३१ प्रत्यामन्त्रे मरणे जीवस्य निरञ्जनत्वप्राप्तिः
- ३२ एनया ज्ञानिनः मृत्युव्यथाहरणम्, महामूढस्य
स्वयंप्रबाधकारित्वम्
- ३३ ब्रह्मविद्यायां चतुर्दशपदात्मकं प्रथममार्यावाक्यम्
- ३४ चतुर्दशपदात्मकं द्वितीयमार्यावाक्यम्
- ३५ पञ्चदशपदात्मकं तृतीयमार्यावाक्यम्
- ३६ एकादशपदात्मकं चतुर्थमार्यावाक्यम्
- ३७ सप्तपदात्मकं पञ्चममार्यावाक्यम्
- ३८ चतुर्दशपदात्मकं षष्ठमार्यावाक्यम्
- ३९ चतुर्दशपदात्मकं सप्तममार्यावाक्यं तस्य निःश्वासशासनं
क्रमभेदः
- ४० नवपदात्मकम् अष्टममार्यावाक्यम्
- ४१ चतुर्दशपदात्मकं नवममार्यावाक्यम्
- ४२ निःश्वासमुकुटोत्तरादिषु उपर्युक्ताग्नीषोमादेः पदविभागादत्र
पञ्चदशपदात्मकत्वम्
- ४३ षट्पदात्मकं दशममार्यावाक्यार्थम्, श्रीमुकुटान्नप्रामाण्यात्
तस्य द्विगुणत्वम्
- ४४ त्रयोदशपदात्मकम् एकादशमार्यावाक्यम्
- ४५ षट्पदात्मकं द्वादशमार्यावाक्यार्थम्
- ४६ सप्तपदात्मकं त्रयोदशमार्यावाक्यार्थम्
- ४७ सप्तपदात्मकं चतुर्दशमार्यावाक्यार्थम्
- ४८ अष्टपदात्मकं पञ्चदशमार्यावाक्यार्थम्
- ४९ ब्रह्मविद्यायाः पञ्चदशवाक्याभिधेयत्वम्, निष्कलायाः ब्रह्म-
विद्यायाम्नु पञ्चाक्षरवाक्याभिधेयत्वम्

१.	नार्गद्विपञ्चाशत्परमार्थप्रणयस्य निष्कलत्रहृदयतायाः निरूपणं	
	यथा ब्रह्महन्तुर्गपि विशोधनम्, यत्र तुलाशुद्धेः सद्यः-	
	प्रत्ययकारकत्वम्, भैरवहृदयस्य सर्वसंहारकत्वम्	५७०
२.	अत्र तस्यान्तःशास्त्रानां प्रकाशनात् तत् तासां विमर्जनम्	
	ततः प्रियमेलापनाख्यमंपुटजापविधानम्	५६९
	तंत्रसद्भादे शंभुनाथोपदर्शितं तुलामेलकयोगत्वम्	५८
३.	मन्त्रत्यागमानस्यारणा वित्तभावऽपि प्रपन्नानां दीक्षाविधि-	
	निरूपणोपक्रमः	५८१-१४१
४.	तत्र कन्दहृदयकण्टमुधृतिकर्मभेदात् पूज्यानामावल्लभम्	
	मूर्धतले विद्यात्रयभावनम्	५८१-१४४
५.	एतदीक्षयाः मुमुक्षुर्वैकविषयत्वम्	५८१
६.	एनया दीक्षितस्य देहान्ते परधामगामित्वम्	५८६
७.	एतद्विद्यात्रयनिरूपणम्	५८७
८.	तत्र पञ्चाष्टगन्धार्घ्यार्चनाक्रमेण पदपञ्चकविशदने परब्रह्म-	
	विद्यादीक्षाविद्यापाग्मेक्षणीविद्यानां क्रमेण पञ्चाशदे-	
	वानपञ्चाशनमार्धपञ्चाशदार्चना	५८७-१४९
९.	एतद्विद्यात्रयप्रतिपादनस्य श्रीभूतिगोपज्ञत्वम्	५८९
१०.	मन्त्राणां यन्त्रविधिविशेषस्य अस्मत्त्वादित्वात् तत्पुनरभिधानं	
	नैष्कल्यापनि-	५८९-१४९
११.	मन्त्रविद्यादिस्वरूपवर्णनोपसंहारः	५९१

एकत्रिंशत्माह्निकम्

		कारिका-संख्या
मक्षेपेण मण्डलम्वरूपनिरूपणप्रतिज्ञा		१
तत्र सूत्रस्य क्रमण अध्याध्यायानामालम्बनन रचितेषु दिशा		
प्रतिपादनाय मन्त्रस्य कदाचनचतुष्पुत्रदानात् यतस्त्रिभिर्दि		३-६
अत्र सिद्धातन्त्रप्रामाण्यात् मण्डलानां शतत्वे मध्य-त्रि-		
नशुत्तमक्रमेण मण्डलत्रयस्य मध्यस्थताभिधानम्, तथा		
निमण्डलयोगभिधाने च सद्भावक्रमोपजीव्यत्वम्		१-६
त्रिणुलवर्तनोपयोगिन मर्चशेखस्य षोडशाभिभाग विभाजनम्		१
तत्र पार्श्वशृङ्गैकवर्तनानिरूपणम्		११ ११
अस्यैव द्वितीये पार्श्वशृङ्गेऽतिदेशः		
मध्यशृङ्गवर्तनानिरूपणम्		१६ १६
एक पूर्ववत्तु वर्तनभिधानानन्तरं प्रक्षाननस्य मध्यवर्त		
वर्जनपूर्वकं पूर्वोदितविधिना वर्तनाया अभिधानम्		१७ १७
दक्षिणोत्तरपार्श्वयोः शृङ्गवर्तनानिरूपणम्		१८ १८

१०. ततः ब्रह्ममूत्रस्याग्रे लग्नस्य सूत्रद्वयस्य विधानात् मध्यशृङ्ग-
वर्तनानिरूपणम् ६०
३३. तदग्रमण्डलगतपार्श्वयोः तृतीयाज्जीवात् पूर्वोक्तगत्या
षष्ठभागात् सूत्रस्य नयनात् पार्श्वशृङ्गवर्तनम् ६१-७०
११. अग्रमर्मिर्वाग्रे यथा मध्यसूत्राणां तत्रैव भागचतुष्टयद्वयेन
दण्डवर्तनानिरूपणम् ७०
१२. एतद्विधाने भागचतुष्टयस्य मध्यसूत्रस्य तत्रैव भागचतुष्टयद्वयेन
तृतीयवृत्ते षोडशदलार्धोत्पादननिरूपणम् ७०
३६. ततः पार्श्वशृङ्गस्य मध्यभागस्य मर्मिर्वाग्रे यथा मध्यसूत्रस्य
३७. अत्रैव मितरक्तर्पातकृणौः चतुर्भिः केंद्रजालकेः शृङ्गत्वं
मितरक्तर्पातैस्त्रिभिः मण्डलत्वमिति रजोनियमाभिधानम् ७०
३८. एतच्छेषभूतस्य द्वारस्य वैचित्र्यप्रदर्शनम् ७०
१३. ततः यत्तद्व्यासं शक्यं शृङ्गस्य व्यासं यथा तत्र द्वारस्य भागस्य
क्षेत्रे मध्यस्थब्रह्मपदैकपार्श्वेन यथायथमुद्धे भ्रमणान्
खण्डचक्रयुग्मत्रयवर्तनम् ८०-८८
१४. ततः चतुर्भिः तद्व्यासैरेणापि तत्र चतुष्टययुग्मयोः त्वम् इति
पार्श्ववर्तनाविधिनिरूपणम् ८८
१५. प्राग्भागावर्तना मूर्ध्नि विचाराय त्रयेण त्रिभुजाः त्रैलोक्येन
योजनात् मध्यावर्तनानिरूपणम् ८९-९०
४२. उभयोः पार्श्वयोः अश्वत्थपत्राकारतया भ्रमादयाद् दण्डस्य
अधोवर्तनम् आमलकमारत्वञ्च ९१
१६. पार्श्ववर्तनाविधानम् तत्र द्वारशाखायां तत्रैव दण्डवर्तनं भ्रमणं
तत्र मध्यभाग पञ्चलम्बनविधानम् ९२
१७. दण्डवर्तनं भ्रमणं तत्र दक्षिणवर्तनं तत्र पश्चिमवर्तनं तत्र
पार्श्ववर्तनं तत्रैव त्रैलोक्यं तत्रैव त्रैलोक्यं तत्रैव त्रैलोक्यं
४५. कालमूर्ध्वर्षण्याः परार्तातत्वं सर्वत्र व्याप्तिश्च
४६. परादिदेवीनां शान्त्यादिकलासु व्याप्तिप्रदर्शनम् ९८
१८. मर्मिर्वाग्रे यथा मध्यसूत्रस्य तत्रैव भागचतुष्टयद्वयेन
चतुष्टयरूपत्वं डामराख्ययागत्वञ्च ९९
४८. त्रैशगम्भोक्तशृङ्गाब्जविन्यासविधिनिरूपणम् १००-१०६
४९. दण्डवर्तनं भ्रमणं तत्र दक्षिणवर्तनं तत्र पश्चिमवर्तनं तत्र
त्रिशूलवर्तनोपयोगिक्षेत्रनिरूपणोपक्रमः १०५
५०. तत्रैव भागचतुष्टयस्य अग्रमर्मिर्वाग्रे यथा मध्यसूत्रस्य तत्रैव
विभागनिरूपणे पार्श्वशृङ्गद्वयवर्तनाऽभिधानम् १०६
५१. ततः पार्श्वशृङ्गस्य मध्यभागस्य मर्मिर्वाग्रे यथा मध्यसूत्रस्य तत्रैव
वर्तनाविधानम् १११-११२
५२. अत्रैव त्रैलोक्यनिरूपणे चतुष्टययुग्मयोः त्वम् इति विधानम्

मध्यभागपूर्वापराणां परिगल्पनविधानम्	११३
१.२ अगोपरि पञ्चत्रयवर्तनानिरूपणम्	११४-११५
१.३ अस्या व्याप्तौ पुरा प्रोक्तस्य अनुसरणोपदेशः	१२३
१.४ अनाहतपदव्याप्तौ अगत्रयस्य प्रवेशनिर्गमप्रमाकारत्व	
कुण्डलिनीप्रबोधव्याप्तौ इच्छादीनाम् अग्ररूपत्वम्	१२४-१२५
१.५ जन्माधाराद् द्वादशान्तम् तदस्य शान्तित्रयप्रवेशविधानरूपणम्	१२६-१२८
१.६ तत्र पूजनात् सर्वमिदं ध्येयः, समस्ताध्वमन्त्रचक्रव्याप्त्या	
षट्त्रिंशन्तत्वरूपविशेषपरिभाषनापदेश	१२९-१३०
मन्त्राणां मण्डले विषुवत्स्थितया प्राणसाम्येन विन्यासात्	
सर्वेश्वरपदभागित्वम्	१३१
१.७ ततः स्वस्तिकमण्डलनिरूपणम्, तत्र चतुर्दिक्षु त्रिंशत्-	
त्रिंशत्पञ्चम्यापन्नं दिग्भागानां प्रत्येकं एकानत्रिंशत्त्वम्,	
ममस्ततया एकचत्वारिंशदुत्तराष्टशतत्वम्	१३२-१३३
१.८ पञ्चन्दमण्डलस्योत्तरीयाद्वाराणां यथास्व पञ्चद्विषडष्टाष्ट	
परिमाणत्वात् स्वस्तिकस्य एकानत्रिंशद्भागत्वं सर्वकामप्रदत्वञ्च	१३४-१३५
१.९ तत्र चतुर्दिक्षु द्वाग्राणां च बह्व्यादिभागानां क्रमणं लापन	
विधानात् प्रथमं द्वावर्तनानिरूपणम्	१३६-१३७
१.१० द्वाग्राग्न्यन्तर्द्वयस्य वामदक्षिणपार्श्वयोः एकैकभागपरिहारेण	
भागानां लोपनात् पुरीसंज्ञवीथीवर्तनाभिधानम्	१३८-१३९
१.११ पूर्ववद् भागलोपनात्चतुर्दिक्षु स्वस्तिकामुमेवा अवस्थानस्य	
द्वाग्राग्न्याधिकशतद्वयात्मनो नैऋत्यात्मके वीथीक्षेत्रे लापनया	
स्वस्तिकापुर्याख्यवीथीवर्तनायाञ्च अभिधानम्	१४०-१४२
१.१२ ब्रह्मवशमभ्यात् कर्णाक्रादशादग्रेषु पीठमलग्नचन्द्रमण्डल-	
पर्यन्तं भागानां लोपनेन पञ्चवर्तनाभिधानम्	१४३-१४४
१.१३ दिक्षु पीठकोणेषु च षड्विंशद्भागानां लोपनविधानात्	
स्वस्तिकसिद्ध्या पीठवर्तनाभिधानम्	१४५-१४६
१.१४ अत्र राजपाननिरूपणं तत्र पीठगतस्वस्तिकाया चतुर्वर्णत्वं	
वीथीगतायाञ्च विद्रुमसङ्काशत्वम्	१४७-१४९
१.१५ तत्रैव वज्रादिशूलान्तास्त्राणां तदुपरि पञ्चचक्राणां	
स्वरूपनिरूपणम्	१५०-१५३
१.१६ अरामध्यस्य देवमंदिगत्वं सर्वकामफलप्रदत्वञ्च	१५४
१.१७ श्रीमद्भानुनान्तशूलोद्भवविधानरूपणोपक्रमं त्रिहस्तक्षत्रस्य	
त्रिधाविभजनात् हास्तिकनवभागात्मकत्वं तत्र मध्ये	
त्रिशूलविधानम्	१५५
मध्यभागस्य त्रिधा विभागं नवभागस्य अर्धहस्तपर्यन्तमयनेन	
शृङ्गत्रयसिद्धिः तदधः हास्तिकपञ्चाभिधानम्	१५६-१६०
१.१८ दैर्घ्यवैपुल्यनिरूपणाभ्यां दण्डवर्तनाप्रकाराभिधानम्	१६१-१६२

- ० शूलाधो मध्यपक्षप्रतिष्ठापनोपदेशः
१ पण्डितविधिनिरूपणोपसंहारः

१५३

द्वात्रिंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

- १ गुर्वागमोक्तमुद्राविधिनिरूपणप्रतिज्ञा १
२ विमर्शानन्त्याद् विमर्शापायत्वाच्च मुद्रायाः प्रातर्विषयरूपत्वे
श्रामदुद्व्यायामलप्रामाण्यम् ५
३ देहद्वारेण स्वरूपार्पणस्य मुद्राशब्दे योगिकार्थत्वम् ३
४ तत्र निष्कलसकलभेदेन खेचरीमुद्रायाः प्रधानत्वं
त्रिशूलिन्यादिनवभेदानां तदङ्गत्वम् ४
५ मालिनीमतोक्तानां तदङ्गभूतपक्षादिमुद्राणां बहुत्वाद्
अमुख्यत्वाच्चात्र अनभिधानम् ६
६ देवीसोनिध्यकारित्वात् खेचर्याः प्राधान्यम् ३
७ पञ्चादानां काम्यकर्मावश्यकत्वात् माश्वानुपयोगित्वाद्
अत्रानभिधानम्
८ मुद्रायाः कायकरत्राकर्चनभूत चतुर्विधत्वं तत्र पूर्णरूपेण
खेचर्या एव निरूपणोपक्रमः ८
९ तत्र श्रावणमन्त्रप्रामाण्याद् योगिनः बिन्दुनादब्रह्मरन्ध्रवृक्षेण
सुखस्य भूता निरुध्य शक्तिः प्रापतामभनन्मखुत्रयावृण्मभन
खेचरीत्वम् १८ ११
१० श्रावणमन्त्रप्रामाण्यात् नाद बिन्दु-शक्त्यात्मसुखस्ययोगिनि चित्त
शक्त्यात्मकखुत्रयभेदनाद् योगिनः पराशवगामित्वम् १८
११ तत्तदनवधेन त्रिशूलप्रयोगाद् दृष्टादृष्टान्तापहमनेन पराधाकाश
चारित्वमिति त्रिशूलिन्या अपि स्वरूपनिरूपणम् १९ ११
१२ मध्यमप्राणो प्राणापानयोः दण्डाकारतया समसनात्
त्रिशूलत्वबोधेन व्योमोत्पत्तनम् १९ १२
१३ खेचरीमुद्रावन्धविषयस्य योगिनः तत्रैव एकदण्डत्रिशूलस्यापि
समसनात्प्राणान् खेचरीमुद्रावन्धविषयस्य योगिनः तत्रैव
मेदिनीत्याग १९ १३
१४ अनया योगिनः निरशत्वम् आवागेर्नीर्णत्वं शङ्कोर्नीर्णत्वं
नास्ति भावनया सर्वदेवतामयान्मयोर्धामांशुश्च २० १३
१५ शिवस्य समसयत्वं शङ्कानुकाशाच्छङ्कुन सिद्धिवन्धनम् २४ १५
१६ शङ्कद्विगुणमुद्रावन्धविषयस्य योगिनः तत्र श्रावणमन्त्रप्रामाण्यात्
स्वपरदेहयोः परस्परं गमाऽऽगमाभ्यां खचारित्वरूप-
त्रैलोक्यसिद्धिनिरूपणम् २६ १६

धीनन्त्रायाक

१. आचरावन्त्युक्तखचरामुद्राविधिनिरूपणं कलकुण्डलिकाया
ऊर्ध्वाधः प्राणसञ्चारमनादृत्य प्राणापानाभ्यां वज्रलिङ्ग-
मूलाद्याख्यततदाधारादिभेदेन मध्यधामाक्रमणम् ३०-३१
२. मध्यधाम्नः परमविद्विकामाधायिस्थानत्वज्ञानेन अस्य
सृष्टिसंहारकारित्वमिद्विः
३. व्युत्क्रमे योन्याधारतया प्राणितायाः खेचर्याः शूलमूर्लेतपद-
त्रयपदेश्यत्वं अत्र अवर्णं बाह्यामर्शानां लयगामित्वम् ४०-४१
४. आमर्शोऽग्राण्ठप्राक् मुखराप्रवाधाविधौ मुखगामुद्राविप्रज्ञाननाम्
अन्तःबहिरुन्मेषनिमेषाभ्याम् आजवज्जवाभावेन सृष्टिसंहार-
कारित्वोदयः ४२-४६
५. श्रीकामिकोक्तखेचरीस्वरूपानुरूपं तत्र अनच्चकलात्मना
वक्त्रेण प्राणापानमध्यधाम्नि प्रमातृत्वैकसाक्षात्कारेण
मुखारित्वोदयः ४७-४८
६. अग्राह्य मानसद्रावणाभ्या शक्तानां मुद्रात्वम्, आग्रा मुखरा
मुख्यत्वम्, वाचिकीकायिकीत्वेन अस्याः द्वैविध्यम् ४९-५०
७. भवाऽभवस्थानयोः संचारादस्याः मानसोत्त्वम् ५१
८. मातृव्यङ्गे खेचर्याः पक्षाष्टमुद्रापरिवारत्वम् ५२
९. क्षकाराकृतिशरीराया अस्याः भैरवमहामुद्रारूपत्वम् ५३
१०. महाकायमात्रद्वयशान्ताशान्तिमुद्रावज्जकुण्डलनामहाराष्ट्र-
राष्ट्रभारतिभेदस्य आचराऽत्र आचराप्रवर्तिशराङ्गमुद्रापरिवार- ५४-५५
११. एवं भेदेन अभेदेन वा स्थितया खेचर्या आविष्टस्य
पराबोजत्वप्राप्तिः ५६
१२. सृष्टिबीजखेचर्योश्च सकलमन्त्रमुद्रानुप्राणकत्वम् ५७
१३. अतः खेचर्याविश एव सर्वमुद्राणां तन्त्रम् ५८
१४. मुद्राबन्धोपयोगार्थं कालभेदेनिरूपणम् ५९
१५. मुद्राबन्धान् क्रमणं श्रीधारादिचक्राद्वद्रात्र्यन्तफल्यानामुदय- ६०
१६. मुगुढमुद्राविध्युपसंहारः ६१

त्रयस्त्रिंशमाहिकम्

१. चक्राणाम् एकीकारनिगदनप्रतिज्ञा
२. चक्रभेदानाम् एकीकारदिङ्निर्णयः
३. श्रीमिद्धावीरप्रामाण्यान् षडरे विश्वादिदेवीनां निरूपणम्
४. नतार्विशन्त्यर अघारप्रक्रमातृकाचतुष्टयमाहश्यादिद्वादशक
सम्मेलनया देवीनिरूपणम्
५. षाडशां षाडश शकण्ठशक्तानां सिद्ध्यादीनाम् उत्पत्त्य

कारिका-संख्या

१

२

३-४

६-७

१.	पञ्चम-याज्ञिकम् दशम-याज्ञिकम् शक्तिमन्त्राणां योगाणां च
गणनायाः क्रमोपपत्त्या शक्तिमन्त्राणां श्रवणानुष्ठानतया	
	अवस्थानम्	१०-१२
	मन्त्राणां मन्त्रोद्देशमन्त्राणां शक्तिमन्त्राणां अवस्थानम्	१३-१४
	मन्त्राणां मन्त्रोद्देशमन्त्राणां शक्तिमन्त्राणां मन्त्रोद्देशमन्त्राणां	
	शक्तितया अवस्थानम्	१५-१६
१०.	चक्रभेदानुरोधेन मन्त्रविभागाभिधानम्	१७-१८
११.	उक्तक्रमानुरोधेन चक्रान्तरकल्पनाविधानम्	१९
१२.	मन्त्राणां चिन्त्रकाशस्य विभागात् शक्तिमन्त्राणां शब्दगणितं
मालिन्याश्च शक्तित्वम्	२०-२१
१३.	शक्तिमन्त्राणां मन्त्राणां चिन्त्रकाशस्य अन्तःपरादर्शपदानां
चक्राणां चक्राणां द्वादशकदादशकाः मन्त्राणां	२२-२३
१४.	एवमशाशिकापरामर्शात् स्वरव्यञ्जनानां पञ्चाशत्त्वम्,
अर्धमात्रोदयाद् एकांशान्तिस्त्वम्	२४-२६
१५.	स्वरम्यार्धमात्रासहत्वे पाणिनिप्रामाण्यम्	२७
१६.	चक्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां
मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	२८-२९
	मातृमन्त्रावत्वं विश्रान्तिपदव्यपदेश्यत्वञ्च	३०
	मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	३१
१९.	अत्र विश्रान्त्या स्वात्मतन्मयोभूतविश्वस्य ध्यानम्,
गुरुदित्तकीकारोपसंहारश्च	३२

चतुस्त्रिंशमाहिकम्

कारिका-संख्या

१.	क्रमगतस्वस्वरूपप्रवेशानिरूपणप्रतिज्ञा	
२.	श्रवणानुष्ठानमन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	
३.	मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	
४.	स्वस्वरूपप्रवेशोपसंहारः	

पञ्चत्रिंशमाहिकम्

कारिका-संख्या

१.	मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	
२.	मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	
३.	मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां मन्त्राणां	

४	प्रत्यक्षम्यापि प्रसिद्धिनिबन्धनत्वम्	
५	अहर्जातबालप्रवृत्तेऽपि स्वावमर्शात्मकप्रसिद्धिनिबन्धनत्वम्	
६	अत्र अर्थविशेषगतस्य प्राग्वासनारूपविमर्शपरिगृह्यतस्य	
७	चेतःप्रसादस्यापि अन्वयव्यतिरेकभागित्वम्	
८	चेतःप्रसादस्य प्राग्वासनानुरोधित्वम्	
९	प्राग्वासना एव पौर्वकालिकी प्रसिद्धिः	
१०	सर्वत्र व्यवहारे प्रसिद्धेरैव प्रामाण्यम्	
११	प्राग्प्रसिद्धिर्मात्रं प्रमाणं न प्रसिद्धिः सर्वज्ञपूर्वकत्वं	
१२	नासर्वज्ञपूर्वकत्वम्	
१३	बहुसर्वज्ञपूर्वत्वे मानाऽभावाद् एकस्य सर्वज्ञपरमेश्वरस्यैव	
१४	लोकव्यवहारनिबन्धनत्वम्	१३ १४
१५	परम्पराशास्त्राश्रयभेदेन पारमेश्वरप्रसिद्धेर्द्वैविध्यम्	
१६	शैवागमपरिग्रहे सर्वव्यवहारनिबन्धनत्वस्य नैमित्त्यम्	१६
१७	आगमन्तराणाम् अपूर्णत्वात् प्रतीनयनफलोपार्जित्वम्	१७
१८	त्रिविक्रानोऽपि व्यवहारस्य प्रसिद्धिमात्रनिबन्धनत्वे	
१९	निमित्तान्तरस्य अन्याय्यत्वम्	१८
२०	प्रसिद्धेश्च अविगीतस्वावमर्शात्मकप्रतीतिरूपत्वम्	१९
२१	तस्याश्च प्रमातृस्वभावत्वं प्रमातुः शिवरूपत्वात् सर्ववित्त्वम्	२०
२२	आशिवतात्मादन म्वात्मानुमागिणोषु परिमिताम् प्रसिद्धिषु	
२३	अस्य शङ्कानवकाशः	२१
२४	भाविशिवत्वानुरोधान् शैवांप्रसिद्धिपरिग्रहोपपत्तिः	२२
२५	शैवी प्रसिद्धिं प्रति बहुमाने विभोः प्रवृत्तौ निवृत्तौ च	
२६	आगमैककर्तृत्वस्य हेतुत्वम्	२३
२७	धर्मदेशनूर्वर्गस्य प्रतिशास्त्रं वैचित्र्ये शाम्भवागमोपायत्वम्	२४
२८	शंभुकर्तृत्वेऽप्यस्य विषयभेदाद् भिन्नफलप्रदायित्वाद्	
२९	वैचित्र्योपायोपदेशे विरोधपरिहारः	२५
३०	सर्वस्यैव लौकिकसांख्यादिशास्त्रस्य सद्योजातादिभेदतः	
३१	शम्भुवक्त्रसमुद्भूतत्वे श्रीस्वच्छन्दादिप्रामाण्यम्	२६-२७
३२	आश्रमभेदान् मन्त्रभेद इति वेदात्मकवर्त्मनश्च अत्र लिङ्गाद-
धारादिसंस्कारान्तर्गोपपत्तिः	
३३	पूर्वाश्रमे उत्तराश्रमफलप्राप्तिवत् शिवोदितत्वेऽपि	
३४	पाञ्चरात्रादीनां न शिवतोदयफलत्वम्	२९
३५	शैवागमस्यैव सर्वशास्त्रविश्रान्तिपदत्वम्	३०
३६	एवभूतागमोपायस्य त्रिककुलपदद्वयव्यपदेश्यत्वम्	३१
३७	त्रिकस्य सर्वशास्त्रानुप्राणकत्वम्	३२
३८	श्रामत्कालांकुलप्रामाण्याद् दशाष्टादशतन्त्राणां सम्भूतस्य	
३९	कुलस्य सर्वशास्त्रान्तःप्रतिष्ठानम्	३३ ३४

२९.	एवं तादृक्प्रसिद्धिरूपशिवागमस्य एकत्वेऽपि स्वपरादिरूपाधि-
कारिभेदात् वैचित्र्योपपत्तिः	३५
३०.	एवं स्वच्छन्दशासनप्रामाण्यात् शिवोद्भूतत्वात् सांख्यादीनां
निन्दानिषेधः	३६
३१.	खण्डशो व्यपोद्धारात् स्वकर्तृत्वमिथ्याभिमानात् तेषां
सांख्यादीनां शैवतयाऽप्रसिद्धिः	३७
३२.	अनेकागमपक्षेऽपि तेषां प्रामाण्यस्य विषयभेदार्थानन्वयम्	३८
३३.	नित्यत्वासंवादयोः न प्रामाण्यकारणत्वम्	३९
३४.	तयोः प्रामाण्यकारणत्वाभ्युपगमेऽपि तथाभावापदेशात्
शैवस्यैव प्रामाण्यम्, अन्यथा व्याकरणे अतिप्रसङ्गस्य
सर्वागमबोधकत्वप्रसक्तिः	४०
३५.	अत एव अस्मदुक्तशास्त्रनिष्ठायाः अवश्यम् अङ्गीकरणीयत्वम्	४१
३६.	फलसिद्धौ मुख्योपकारकतया शैवागमे एव महेशस्य प्रयत्न-
परतोपदेशः एवविधाऽधिकारिणः दीर्घश्च	४२-४३
३७.	श्रीशंभुनाथोपदिष्टशास्त्रमेलनोपसंहारः	४४

षट्त्रिंशमाह्निकम्

१.	श्रीसिद्धादिनिर्दिष्टस्य गुरुनिरूपितस्य च शास्त्रायातिक्रमस्य
निरूपणप्रतिज्ञा	१
२.	श्रीसिद्धादिनिर्दिष्टक्रमनिरूपणं तत्र नवकोटिविस्तृतशास्त्रस्य
कोट्यपकर्षतः भैरवादिगुर्वन्तनवभिः क्रमशोऽध्ययनम्	२
३.	तंधु गुरुतः कोटिभात्रस्य पादपादांशशः गुरुशिष्यक्रमाद्
दक्षादेः प्रभृति गमान्तं प्राप्तस्य शास्त्रस्य एकोनविंशति-
विभागत्वम्	३-६
४.	वक्ष्यमाणपादादिभेदतः प्रतिखण्डश्चात्र अष्टखण्डत्वम्	७
५.	पादाद्यष्टखण्डानां नाम्ना निरूपणम्	८
६.	तत्र देवोत्रयस्य त्रिधा अवस्थानेऽपि नवमे पदे गणना-
नर्हत्वात् नवखण्डत्वानभिधानम्	९
७.	ऋग्वेददुहितृक्रमाद् अर्धत्र्यम्बकमठिकान्तर्भावेन मठिकानां
चतुष्टयत्वं संततिक्रमात् शतशाखत्वञ्च	१०
८.	गुरुनिरूपितायातिक्रमाभिधानं तत्र त्र्यम्बकादिसिद्धत्रयाणाम्
अद्वयादिसम्प्रदायभेदेन आविर्भावकथनम्	११-१२
९.	त्र्यम्बकदुहितृक्रमाद् अर्धत्र्यम्बकमठिकान्तर्भावेन मठिकानां
चतुष्टयत्वं संततिक्रमात् शतशाखत्वञ्च	१३-१४

१०. तन्त्रालोकस्य अध्युष्टसमस्तसंततिस्त्रोतःसारभूतरसरूपत्वम् १५
 ११. आयातिक्रमोपसंहारः उपादेयभावोपक्रमश्च

सप्तत्रिंशमाह्निकम्

कारिका-संख्या

१.	प्रसिद्ध्युपजीविन आगमस्य अवश्यग्राह्यत्वम्	१
२.	लौकिकवस्तुवच्छिदेऽपि प्रसिद्धिनिबन्धनैव सिद्धिः	२
३.	महाफलस्य शास्त्रस्य उपादेयतमत्वम्	३
४.	तत्र भैरवतापत्या कर्मस्थितिसंरक्षणम्	४
५.	लोकसंग्रहार्थम् आर्षे पातहेतुतया प्रोक्तानामत्र वामशासने आशुसिद्धिप्रदत्वम्	५
६.	सर्वज्ञदृष्टत्वाद् अधराधरादुत्तरपर्यन्तम् अशेषोपदेशेन तस्य अनुत्तरफलप्रसवित्वम्	६-७
७.	अधरशासनानाम् असर्वज्ञप्रणीतत्वं लोकस्क्षणकारणात् मायात्वञ्च	८-९
८.	श्रीमदानन्दादिशास्त्रसंवादाद् आर्षवाक्यस्य प्रामाण्यनिषेधः शैवागमाश्रयणविधानञ्च	१०
९.	तत्र लोकरक्षणार्थं प्राक्तस्य पाशहेतोः सद्यःसिद्धिकरत्वम्	११
१०.	भैरवतापत्या अत्र कर्मस्थितिप्रणाशापतिपरिहारः	१२
११.	अज्ञत्वानुपदेष्टृत्वविपर्ययस्य शिवशासनस्य अवश्यग्राह्यतायां नैमित्त्यम्	१३
१२.	श्रीकण्ठलकुलेशेत्याप्तद्वयतया शिवशासनस्य द्विप्रवाहात्मकत्वम्	१४
१३.	तयोः श्रीकण्ठस्य भुक्तिप्रदत्वं पञ्चस्रोतोमयत्वञ्च	१५-१६
१४.	स्त्रोतःपंचकस्य दशाष्टादशधात्वं भैरवागमस्य तु चतुःषष्टिविभेदित्वम्	१७
१५.	श्रीमदानन्दादिप्रामाण्यादत्रैव मन्त्रविद्यामुद्रामण्डलभेदात् पीठचतुष्टयात्मकत्वम्	१८
१६.	मन्त्रादेः प्रत्येकं स्वरूपनिरूपणम्	१९-२०
१७.	प्रतिपीठमपि अन्योन्यसंभेदवृत्तिपीठचतुष्टयात्मकत्वम्	२१
१८.	प्रत्येकस्य चतुर्धात्वेऽपि तत्तद्वस्तुप्राधान्यभेदात् पीठानां पृथगभिधानम्	२२
१९.	तत्र मण्डलमुद्रामन्त्रविद्यानाम् उत्तरोत्तरमुत्कर्षः	२३
२०.	सिद्धयोगीश्वरमतस्य विद्यापीठप्रधानत्वं मालिनीविजयोत्तरस्य च तस्यापि साररूपत्वम्	२४

२१.	अत्रार्थे श्रीरत्नमालाप्रामाण्यम्	२५
२२.	श्रीषडर्धशासने कौलस्य वामदक्षिणाशेषतन्त्रसारत्वम्	२६
२३.	सिद्धान्तस्य कर्मबहुलत्वम्, दक्षिणस्य रौद्रकर्मत्वम्, वामस्य सिद्धिसमाकुलत्वं विनयस्य मोक्षविद्याविहीनत्वञ्च	२७-२८
२४.	अत्र गुरुप्रकाशिते निर्विकल्पक्षणे एव मोक्षः	२९
२५.	पुनरुक्तावनादरात् स्रोतसां स्वरूपजिज्ञासया मालिनीश्लोक-वार्तिकानुशीलनविधानम्	३०-३१
२६.	जीवन्मुक्तिमहाभुक्तिदायित्वात् तन्त्रालोकस्य षडर्धसारत्वम् उपादेयत्वञ्च	३२
२७.	ग्रन्थकृतः स्वीयेतिवृत्ताभिधानोपक्रमे देशनिरूपणं तत्र अनन्तभुवनजाते ब्रह्माण्डम्, तत्र भुवलोकः, तत्रापि शिवताप्रदं सुखैकधाम कुमारिकाद्वीपम्, तत्र निःशेषशास्त्र-सदनं मध्यदेशः	३३-३७
२८.	तत्र अगस्त्यगोत्रस्य अत्रिगुप्तस्य प्रादुर्भावः	३८
२९.	राज्ञा ललितादित्येन अत्रिगुप्तस्य हिमालयस्थकश्मीरे आनयनम्	३९
३०.	कश्मीरस्य प्रतिपदं चन्द्रचूडाध्यस्तत्वं पूर्णवृत्तितुष्ट्यर्थं परमपुरत्वम्	४०
३१.	तत्र सर्वेषां शारदाप्रदतविभवयोगित्वम्	४१
३२.	अत्रैव शक्तिचतुष्टयोज्ज्वलमहाभैरवरूपमादौकेन देवतानां भोगापवर्गतननम्	४२-४४
३३.	काश्मीरपलारीः देवीत्रितययजनोद्यानाविष्करणम्	४५
३४.	लोकस्य पौरनारीणां योगिनीनाञ्च वैशिष्ट्यनिरूपणम्	४६
३५.	तत्र स्वनिर्मिते प्रवरपुरे स्वप्रतिष्ठितमाहेश्वरपूजनान्ते प्रवरसेनेन धूपघण्टोत्सर्गक्षरा स्वमुचरितप्रथनम्	४७-४८
३६.	तत्र स्वरोधःप्रतिष्ठितसिद्धस्वायंभुवलङ्घनार्चनात् निखिललोक-कल्मषप्रक्षालनम्	४९-५१
३७.	नृपेण वैतस्तरोर्धासि अत्रिगुप्तस्य निवासकरणम्	५२
३८.	तदन्वये स्वयं भगवतो वराहगुप्तनाम्ना आविर्भावः	५३
३९.	तदात्मजस्य चुखुलकेत्यपराभिधस्य नरसिंहगुप्तस्य प्रादुर्भावः, तारुण्ये वैराग्यपरिग्रहश्च	५४-५५
४०.	अभिनवगुप्तेति प्रसिद्ध्या तदात्मजस्य प्रादुर्भावः बाल्ये मातृवियोगश्च	५६
४१.	मातृवियोगादस्य जीवन्मुक्तेः निरायासत्वम्	५७
४२.	शब्दानुशासने साहित्ये च पित्रा कृतप्रवेशस्य तस्य लोकवर्तनीमनादृत्य गुरुणां दास्याङ्गीकरणम्	५८-५९
४३.	आनन्दसंततौ वामनाथस्य, श्रीनाथीयां भूतिराजतनयस्य	

त्रयम्बकायां लक्ष्मणगुप्तस्य, तुर्यायां शम्भुनाथस्य च
गुरुत्वेन आश्रयणम्	६०-६१
४४. श्रीचन्द्रशर्मादिभास्करान्तानाम् अन्येषामपि प्रामुख्येन गुरुत्वम्	६२
४५. सेवापरितुष्टेभ्य एतेभ्यः शास्त्राधिकारलाभाद् अस्य अपात्र-
प्रायेष्पि अनुग्राहित्वोदयः	६३
४६. स्वभ्रात्रा मनोरथेन सममेव कर्णमन्द्रक्षेमोत्पलाऽभिनव-
चक्रकपथगुप्तगुप्तादीं अन्तेवासिवर्गेऽस्य अनुग्राहकत्वम्	६४-६९
४७. संपूर्णतन्त्राधिगमार्थं मन्द्रेण स्वगृहेऽस्य स्थितिकरणम्	७०-७२
४८. तत्र मन्द्रस्य शिवभक्त्यैकनिष्ठायाः पितृव्यवध्वाः
वत्सलिकायाः तद्भर्तुः शौरैः वर्णनम्	७३-७५
४९. शौरैः पुत्रवध्वा कर्णपत्न्या योगेश्वरिदत्तजनन्या अम्बया
स्वभ्रातुः अभिनवस्य गुरुबुद्ध्या दर्शनम्	७६-७९
५०. तस्याः भ्रातृगर्भिनवस्य स्वसुन्दरितैर्विज्ञानरसपाने तृष्णावृद्धिः	८०-८१
५१. वत्सलिकागृहे निवसतः तस्य लोकसंग्रहार्थम् अशेषशास्त्र-
सारभूततन्त्रालोकोपनिबद्धत्वम्	८२-८३
५२. एतत्कृतेः सद्भिः ग्रहणानुग्रहार्थं ग्रन्थकृदाशंसनम्	८४
५३. ग्रन्थश्रवणार्थं स्वात्मोक्तिद्वारा लोकस्य श्रावणार्थं च
तन्त्रालोकस्य शिवस्तुतिरूपत्वात् शिवाभ्यर्थनम्	८५
तन्त्रालोकविवेकोद्धृतप्रमाणवाक्याद्यनुक्रमणी	पृ० ६३५
श्लोकानुक्रमणी	पृ० ७१४
पारिभाषिक शब्दावली	पृ० ७९९

